

14 Şubat 1986
14. Februar 1986
Nummer 76

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.- KRN
İSVİÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

İşkencecilerden hesap sorulmalı

İşkencenin Türkiye'nin gündeminden immeyen ciddi bir sorun olarak karşımızda durduğu gerçeği geçtiğimiz günlerde yapılan yeni açıklamalar ve işkence haberleriyle kanıtlanıyor. SHP İçel milletvekili Fikri Sağlar, Meclis Başkanlığına verdiği bir soru önergesinde somut işkence örneklerini sıraladı ve İçişleri Bakanı Akbulut'a bu konularda ne gibi önlemlerin alındığını sordu. Mersin emniyetinde işkence yaptıkları mahkeme önünde tutuklular tarafından iddia edilen Hanefi Avcı, Ahmet Güneş, Tayyip Çakır,

Hamdi Fidan ve Ankara'dan gelen polis memurları Laz Fikri ve Laz İhsan adlı polis görevlilerin adlarının sıralandığı soru önergesinde Mersin ve Adana cezaevlerinde tutukluların kendilerini yaktıkları iddialarının yanıtlanması da isteniyor.

TKEP davasında yargılanan Mehmet Çakır'ın elleri ve ayaklarından çivilenip, kardeşi Kazım Çakır'ın cezaevinde öldüğü haberinin doğru olup olmadığını soran SHP milletvekili koğuşturulan işkence iddiaları üzerine de bilgi istiyor.

● Yazısı Sayfa 3'de

Diktatörlük köşeye sıkışıyor

**Demokrasiyi
savunan
aydınları
mahkum
edemediler**

1984 yılında Cumhuriyet başkanı Kenan Evren ve

Balıkesir'de 5 bin işçi yürüdü. Şimdi sıra İzmir mitinginde

22 şubat günü İzmir'de yapılacak olan Türk-İş mitingini öncesi emekçilerin protesto eylemlerindeki hareketlilik arttı. Balıkesir'de bir doküman

fabrikatörünün 400 işçiyi sokaka atarak işyerini kapatması üzerine yapılan yürüyüşte 5 bin kişi yürüdü. Polislin tüm baskılarına rağmen

yürüyüş olaysız geçti. Diğer taraftan gerek DİSK'li sendikacıların gerekse eski ve yeni politikacıların Türk-İş mitingiyile ilgili açıklamaları yapıyorlar. Kapatılan A.P. Ge-

500 bin işçi iş bıraktı

● Federal Almanya'da işçiler sendikal haklarını savunmak için mücadeleye devam ediyorlar DGB ve ona bağlı sendikalar 6 mart günü ülke çapında işi bırakıp, yerel eylemler düzenleyecekler

Çalışmayı teşvik yasasının değiştirilmesine ilişkin tartışmaların meclisin gündemine geldiği 4 ve 5 Şubat 1986 tarihlerinde DGB sendikalarının çağrısı üzerine 500 binden fazla işçi işi bıraktı.

Özellikle Kuzey Ren Vestfalya, Kuzey Hessen ve Baden Württemberg'de yoğunlaşan eylemlerde işçiler 1-8 saat işi bıraktı.

1984 yılında Cumhuriyet başkanı Kenan Evren ve Meclis Başkanı Necmettin Karaduman'a verilen 1359 imzalı "Aydınlık Dilekçesi" nedeniyle açılan dava beraatle sonuçlandı.

Aydınlık'ın istemlerini yürekli bir çıkışla ve cesaretle savunmaları ve dünyanın dört bir yanından yükselen uluslararası dayanışma sonucunda diktatörlük geri adım atmak zorunda kaldı. 59 sanığın tümü beraat etti.

● Yazısı Sayfa 4'de

Elazığ'ın Diyarbakır'ın ötesinde

12 EYLÜL cuntasının yurdumuza zorla dayattığı suskunluk perdesi yırtılıyor. İlk protesto yürüyüşünü işçiler Balıkesir'de yaptılar. İzmir mitingine bir hafta kaldı.

DEĞİŞİK politik görüşten yurttaşların, örgütlerin, partilerin demokrasi için işbirliği artık yalnızca bir istek, bir özlem olmaktan çıkarak somut bir olgu haline geliyor.

ŞİMDİ Türkiye tarihinin en kararlık ve kanlı diktatörlüğü Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana eşine rastlanmayan genişletici bir demokrasi potansiyeli ile karşı karşıyadır. Bir yıl önce henüz ancak hayalmeyal seçilebilen bu güçlü birikim bugün ülkede politik hayatı etkilemeye başladı bile.

DİKTA rejimine karşı gelişen mücadeleyi bir yandan da "nasıl bir demokrasi?" sorusunu gündeme getiriyor. Hepimiz şu gerçeği kabul ediyoruz: Türkiye'nin bütün sorunları gelip demokrasi meselesinde düğümleniyor. Peki, nasıl bir demokrasi istiyoruz?

İŞKENCELERE karşı yükselen protesto hareketi Türkiye'nin temel meselelerinden birini, Kürt sorununu gündeme getirdi. Bingöl'de işkenceye öldürülen öğretmen Sıddık Bilgin'in amacı şöyle diyor: "Elazığ ve Diyarbakır'dan öteye ne anayasa, ne de hukuk geçmiştir." Bu sözlerin sahibi ne solcu, ne de muhalefetin bir temsilcisi. Bu sözleri söyleyen emekçi bir MIT albayı.

EMEKLİ MIT albayının sözlerinin yanına bir örnek daha verelim: SHP Adana milletvekili Canver, Tunceli'nin Türkiye'nin en büyük açık cezaevi haline getirildiğini, emniyet görevlilerinin hiçbir gerekçe göstermeden düz-nelerle yurttaş başka illere sürgüne yolladıklarını açıkladı.

SON günlerde Türkiye başınında yayınlanan bu iki haber yurdumuza "demokratizm" diyen herkesin karşısına şu soruyu diyor: Demokratik bir Türkiye'de bu durum devam edecek mi? Bu durum devam ettikçe hür ve demokrat Türkiye kurulabilir mi?

Türkiye Postası

devamı 2. sayfada

Tekdal fikir özgürlüğünü savundu

RP Başkanı Milli Gazete'nin sorunlarını yanıtlarken, "öyle zannediyorum ki, yönetimin iyi bir alternatifinin bulunabilmesi için fikirlerin olgunlaşarak doğrunun, güzelin bulunabilmesi için insanın düşündüğü herhangi bir müeyyide ile karşılaşmaksızın söyleyebilmesi lazım. Yani mesela ben komünizmi istiyorsam komünizmi rahatça ifade edebilmeliyim. Şeriatı istiyorsam rahatça ifade edebilmeliyim, söyleyebilmeliyim." dedi.

TIP'in 25. kuruluş yıldönümü Düsseldorf'ta kutlandı

8 şubat günü yapılan toplantıda Parti Genel Başkanı **Behice Boran** bir konuşma yaptı. Behice Boran işçi hareketinin tarihini değerlendirdikten sonra **Sol Birlik**'in önemini vurguladı ve işçi sınıfının örgütlü mücadelesinin engellenemeyeceğini altını çizdi.

mitinglere iştirak edenlerin yollarına kapalıdır. Genel Başkanı Demirel "Filenin yıkıldığı iktidar yoktur" derken, gazetemize bir demec veren DİSK Genel Yönetim Kurulu üyesi **Yaşar Arkan** ve Bank-Sen Genel Başkanı **Metin Denizmen** işçi sınıfının utkusuna olan inançlarını dile getirdiler.

● Yazısı Sayfa 4'de

Reagan korsanlığını ilan etti

Reagan bir yandan Angola'daki karşı devrimci **UNITA**'ya askeri yardımı artırırken, diğer yandan Ortadoğu'da ve Akdeniz'de gerginliği artırma yolunda girişimlerde bulunuyor. Amerikan 6. Filosu Akdeniz'de Libya açıklarında.

Reagan Libya'ya karşı ekonomik ambargoyu yürürlüğe koydu.

Bu gelişmelerden sonra 4 şubat günü İsrail jetleri Filistinli avına çıkararak, uluslararası

si hava sahasında Libya'ya ait bir sivil yolcu uçağını askeri havaalanına inişe mecbur ettiler. İsrail'de 5 saat tutulan uçağın yolcuları sorguya çekildi.

İsrail'in "devlet korsanlığı" tüm dünyada ve Birleş-

Ölen astronotların anısına...

Challenge'r de 7 astronotun ölümüyle sonuçlanan patlamadan sonra yapılan açıklamalar, askeri programların hızla ilerlemesi için emniyet önlemlerinin gözardı edildiğini ve kazanın tamamen beklenmedik bir olay olmadığını ortaya çıkartıyor. New York Times ve BBC kaynaklı bir habere göre, NASA mühendisleri aylarca önce sorumlulara bir rapor vererek, roketlerdeki arızalar nedeniyle mekiğin her an patlamaya hazır olduğunu bildirmişler. Şimdi soruşturmayı yürüten komisyon bu gizli raporun açıklanması için NASA'ya emir ver-

miş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar tarafından kınanırken Reagan, 8 şubat günü bir açıklamaya yaparak, içinde "teröristler" in bulunduğu uçakların kaçırılmasının normal olduğunu söyledi.

● Yazısı Sayfa 9'da

laşan eylemlerde işçiler 1-8 saat işi bıraktı.

● Yazısı Sayfa 5'de

Belçika'da bedelciler birleşti

Bedelli askerlik Belçika'da yaşayan 65 bin Türkiye'linin yarısını oluşturan 20 yaş altındaki gençler için can yakıcı bir sorun. Şu anda 294 bin Belçika Fransı olan bedelle karşı Brüksel ve Sarlova şehirlerinde BEBAG ve Bedelli Askerlik Komiteleri kuruldu.

● Yazısı Sayfa 6'da

Milyonlar kazanılıyor ama ne pahasına

Viyana'da uzun yıllardır faaliyet gösteren ORTRA-CO deri şirketinde çalışan Türkiye'li işçiler haklarını savunmak için direndiler. Koyu bir ANAP taraftarı olan ve türlü dalaverele ülkeden getirdiği işçileri sömüren patron tarafından isten atıldı.

Üğradıklan haksız tutumu basına iletmek isteyen deri işçileri ile Türkiye Postası Viyana temsilcisi Serap Erdem görüştü.

● Yazısı Sayfa 9'da ● Yazısı Sayfa 7'de

Filipinler'de Marcos seçimlere hile karıştırırken, Haiti'de diktatör yurt dışına kaçtı.

● Yazısı Sayfa 9'da

Elazığ'ın Diyarbakır'ın ötesinde

BUGÜN ülkemizde Kürtlerin yaşadığını söylemek bile vatana ihanet gibi cezalandırılıyor. Herkesin bildiği bu gerçeği söylemek yasak oldukça Türkiye'de fikir ve vicdan hürriyeti sağlanabilir mi?

MEMLEKETİMİZDE her dilden konuşmak ve yazmak serbest, yalnız milyonlarca vatandaşımızın anadili olan Kürtçe yasak. Bu yasak insan haklarıyla, demokrasıyla nasıl bağdaşır?

EMPERYALİZM Ortadoğu'daki mezvelerin koruyabileceği için Müslümanlı Hristiyan, Arapları Arınlıya, Türkleri Kürde karşı düşürmek için uğraşıyor. Bu oyunları boşa çıkarmak için Kürtlere yapılan zulme son vermek, Türklerle Kürtlerin eşitliğini, kardeşliğini sağlamaktan başka çare var mı?

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel cumhuriyet döneminin yansını siyokinetim altında geçtiğini hatırlatırsak, ülkede millî iradenin egemen olmadığını belirtir. Siyokinetimlerin çok kere Kürt halkına karşı baskı uygulamak için ilan edildiği ortadadır. Cumhuriyet tarihi Kürtlere karşı girişilen her operasyonla birlikte bütün Türkiye'de anti-demokratik baskıların gemi azya aldığını gösteriyor mu?

TÜRKİYE'DE kalıcı, güçlü bir demokrasi isteyen herkes bu soruların cevabını aramalıdır.

BİZCE bütün bu olguların çıkarılacak bir sonuç var: Kürt halkının varlığını kabul etmeden Türkiye'de kalıcı bir demokrasi kurulamaz. Ülkemizde insan hakları için, demokrasi için, fikir ve vicdan özgürlüğü için mücadele edenler gerçeğe gözlerini kapamamalıdır.

ELAZIĞ'IN Diyarbakır'ın ötesinde de anayasa ve hukuk egemen olmadıkça ne İstanbul'da, ne de Ankara'da demokrasi sağlanırmelidir

oturtulamaz.

Türkiye Postası

İLAN

ermis verlag

1- Devrim ve Demokrasi, (4.80 DM) 2- TKP 65. Yıl Kuruluş Yıldönümü Toplantısı, (5.40 DM) 3- Parti Millîtinin El Kitabı, (3.80 DM) 4- Yıl ve Amaç, 10, (5.00 DM) 5- Yenikapı, 10, (3.00 DM) 6- Nazım Hikmet Tulu Eserleri, (1,34,5.6,7.8), (8.00 DM) 7- Bir Antifasist Anı, (8.00 DM) 8- Hersey Barış İçin, Halkın Esenliği İçin, (8.00 DM) 9- TKP Savaş Tarihinden Sayfalar, (7.80 DM) 10- Nazım Hikmet Fotoğraf Albümü, (8.00 DM) 11- Temel Eğitim Dersleri, (15.00 DM) 12- Plenum Raporları (4.00 DM) 13- Sol Birlik Belgeler -Dört Dilde- (4.00 DM) 14- TKP Raporları Program, (3.00 DM) 15- TKP Türkiye Program, (5.00 DM) 16- Mustafa Suphi, 100. Yılı Tezleri, (8.00 DM) 17- TKP'nin 5. Kongresine Sunulan Çalıma Raporu, (8.00 DM) 18- İnci Sıfırın Tarihisi Milyonu, (3.00 DM) 19- TKP Halkımızın Umududur, (8.00 DM) 20- Leninci Parti Öğretisi, (8.00 DM) 21- Aitrim, 15 günlük gazete, (1.00 DM).

NOT: 100, DM aşan isteklerde yüzde 25 indirim yapılır. Ödemeli olarak istenmesi rica edilir. İstenen yayınların tulu banka hesabına yazılır makbuzun bir kopyası bize ulaştırıldığı an kitaplar adresimize postalanır.

İletişim: Ermiş Verlag, Postfach 10-16, 4300 Essen 1

OKUYUCU POSTASI

Ruhi'ler ölü mü?

Konfeksiyoncu üzü buhan ve tozdan katrana dönmüş havasına, akşam saat 7'si olmasına karşın, hâlâ çalıyozur. Bir arkadaş duyulur bir sesle birşeyler mırıldanıyor, arabesk bir şarkı. Müziği de sözlerinin içeriği gibi yavan ve sıkıcı. Atölyenin kirlî havasına kaşıyor, onunla bir olup insanı boğuyor sanki. Kızıyorum bu arkadaşta. Dahası acıyorum, ama onu yargılamak hakkım olmadığını da biliyorum. Zira göçmen yaşamının bilinen sıkıntılarına çok ağır çalışma koşulları, yoksulluklara da eklenince olağın çokluğu ve moral sefalet ahlaki bir görüntü haline geliyor.

"Ah arkadaş" diyorum kendi kendime, "Simdi Ruhi Su'dan bir türkü tutursaydın hafiften, ben de, öbürü de yavaşça katilsaydık sana, ne yorunluk kalırdı, ne sıkıntı..." Yarın Ruhi' den bir kasat getirip çalmalı diye kuruyorum kafamda.

Gözüm, aynı arkadaşın duvara asılı cetvelinin cebindeki **Hürriyet** gazetesine takılıyor. Parça başı iş yapıldığını iki dakikalık avaralığı bana zarfı. Varsın olsun diyorum. Gazeteye göz gezdirirken daha özlü bir müziğin tutkuya özdüğünü, andığım Ruhi Su'nun ölüm haberini okuyorum.

Biz ölülerimizin ardından ağlamaklı, sığtık yakmamaklız, biliyoruz. Ama insanın yüreğine söz geçirmediği anlar da vardır. Ağladığımız, için ağladığımız belli etmemek için, kimseye iyi akşamlar bile dileymeden çıkıyoruz atölyeden.

Ruhi Su öldü, daha doğrusu öldürüldü. Ama cenazesinde "Ruhiler ölmez" diye haykaran arkadaşların dediği petridiği gerçek, klasik bir sloganın yinelenmesini çok aşiyor.

Ruhi Su, herbiri halkımızın duyusu ve düşünüş biçiminin bir değişik boyutu olan, en amansız başı, sömürü ve yoksulluk koşullarında bile Türkiye insanının yaratabildiği kültürel zenginliğin birer özü ifadesi durumundaki Yunus Emreler, Korkulu'nun, Pir Sultan'ın, Karacaoğlan'ların günümüzde kucaklaştırmış, onları güncel gerçekliğimizle birleştirek, onları dönüştürme savapınına katılan birer güç haline gelmiştir.

Unan sesinde ve sazında Pir Sultan, kapı demirinin bir kale içinde yanları yağan yağmurun çürümüş de olsa, sadece **Hızır Paşa**lara karşı meydan okuma kalmamış, elminden **Hızır Paşalana**, faizist kan içicilerle karşı buluşma birliktir karalık içkencehanelerde direnmis, hatta bu direnişin başını çekmiş, bizimle birlikte miting meydana yürümüş, kavgaaya koşmuştu.

Tercüman ve Milliyet ne yapıyor?

Aralık 1985'te Münih Aile Birliğine Kuruma Girişiminden gençler, aile birliğini parçalayan uygulamalara karşı açık grevli yapılmıştı. 25.12.1985 tarihli **Tercüman** Münih'teki açık grevini Stuttgart'ta yapıyorlar diye yazıyor. **Greve 12 gurbetli genç** katıldı diye belirtiyor.

26.12.1985 tarihinde açık grevi üzerine bir haber daha çıkmış. Bu kez adres doğru. Fakat **Türkiye** parçalanıyor 3 yıllık bekleme süresini protesto ediyorlar diye başlanan habere bir gün önce 12 gurbetli katıldı derken, bu sefer 3 Türk 9 Alman diye yazıyor.

27.12.1985 tarihinde aynı konulu habere de aynı hata

Sevginin yoz edildiği bir dünyada, biz biraz da belki Ruhi Su'dan dinledikten sonra Yunus gibi, Karacaoğlan gibi öyle içten, öyle derin sevdalardan öğrenmiştik.

O tok, gur ve çelik sesli usta-dan Korkulu'nun dinlerken, Türkiye halklarının tarih boyu bir türlü ezilmezine mücadele isteği ve direnme kararlılığı ile karşılaşmış, onun ta kaç yüzyıl öncesinden bugüne uzanan kavga birinci ve gerçek yüzlük geleceği ile tanışıp cesaretlenmiştir. Ruhi Su öldü, demokrat-devrimci kültür ve sanat mücadelesinde Nazım Hikmet'lerle, Enver Gökçe'lerle, Yılmaz Güney'lerle birliktir anılması gereken bir adı bırakarak.

Onların yazgılarında daha az acısız olmayan bireysel yaşamında bütün yıldıma çabaları ve baskılara karşı tavizsiz ve teslim olmayan tavını özetleyen koruyarak, bir sanat millîti, millîti bir sanatçının onurları...

Yaşar Cevher/PARIS

Mızrak çuvala girmiyor

Türkiye'de işkence yok, sadece sorgulama yapıyorlar işkence faşist Özal ve ceterleri gerçekleri bildikleri halde inkar ediyorlar, işkence yok, bunlar komünistlerin uydurması diye yaygarayı basıyorlar. Aşadığı açlık öldürüyor bundan 4.5 sene evvel değil, 15 ay önce olan bir gerçektir.

6000 nüfuslu küçük bir kasabada bir gece askerler avları basarak 16 genç ali sazı zorluyor, suçlarının ne olduğunu bile belirtmedikleri, gözleri bağlanarak **Hacıbektaş'a** 30 km. uzaklıktaki işkence merkezine götürüp, genişliği ve uzunluğu bir metreyi bulmayan hücrelere atmışlardır.

Gençler burada geceleri aralıksız işkenceden geçiriliyorlar, gündüzleri ise Hacıbektaş'a geri götürülüyorlar.

4 gün aralıksız süren işkence yöntemleri arasında copla dövme, anadan doğma soymak genellikle kafa ve bacak arasına soğuk su sıkma gibi şeyler var. Yemek olarak hücrelerinin deliklerinden birer zeytin tane ile iki bisküvi atılıyor. Çocuklarını görmek isteyen, nerede olduklarını öğrenmek isteyen ana babalara dövmeye ve tutuklulara karkulan veriliyor. 4 gün sonra göstermelik olarak doktora götürülüyorlar. Doktora gitmeden evvel de hepsinin ayrı ayrı gözleri korkutuluyor. Eğer doktora ağır yerlerinin olduğunu söyleyorsa tekrar işkenceye alacakları bildiriliyor. Yalnız gözle görülün şeyler var. Zayıf olanları havassızlık ve işkenceden şışmış, doktora tutuklu **ilyim** lafına bakarak muayene ediyorlar. Yani yetki veriliyor ve sağlam rapor yazmak zorunda kalıyor.

Bunlar işkence değil de nedir?

Barış/BÖBLINGEN

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Merhaba

Adını yeni duymuştuk
Resimlerinde tandırdı onu
Ağuların süzülüp gelen
Bu kavga adımı
Fabrika çıkışında tezgah
altlarında
Elden ele geçen
Bildirilerin umdu
Bizim tornacı Satılmış kadar
boyu
Rahmetli bir çoban vardı bizim
köyde

onun kadar mevazı
adına da Pir Sultan'dan alıms
Belli ki öğreteni ustaysım
çıkıp tutukları atmadı
alışışa gelmiş dışında
Sıradan bir işçi gibi küçük
konuştu
dinlediler dinlediler haykırarak
dost düşman her dinliyordular
dostların yürekleri kabarıyor
duymuş çalıyordu
Dinle dinle konuşanı
altmış beş senedir
atmış beş senenin
sarkıntını dinle
Ey dost
Ey düşman

Milliyet gazetesi ise 26.12.1985 tarihli habere **Mutlu** son diye büyük puntolarla başlık atmış. Gençler açık grev sonucunda 3 aylık oturma müddetleri almışlardır. Yaşamın Lok'e, "Bir kişinin durumunun geçici ola-

Karadeniz dağları
söyler onbeşlerin türküünü
tutar yasını yasını
mırmır dumankı dağlar oy oy
içimden birer gibi sakladık
hep seni
Haydar aham Haydar aham
canım aham
gülüm aham
Merhaba
Merhaba
Doğalım yaşayalım
Bir daha....
Umut Tuncel/PARIS

Mapus damında

Saltandıkça ses çıkarır
zincirler,
Dar bir hücrede mapus
damında
İşkence yapılmadığı günler
olmuyor
İstanbul metris'te mapus
damında

Ağzıları küfür eli sopalı
Bugünleri tarihleri yazmak
Oy gömmek için eli
kazmalı
Ankara, mamak'ta mapus

İLAN

ermis verlag

TKP MK Genel Sekreteri
Haydar Kulu-Yoldaş
MK 5. Plenumunda Okuduğu
Politik Büro Çalışma Raporu
Aralık 1985

**ABONELERİN
DİKKATİNE**

Gazetemiz 76. sayıdan itibaren

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1- 12 Eytül öncesi ve sonrasında Hava Kuvvetleri Komutanlığı yapmış olup, çeşitli ihalelerde almış olduğu rüşvetlerle şu anda dünyanın en zengin 7 generali arasında yer alan ve halen Cumhuriyet başkanı Konyeji denilen apartıkta üye olarak bulunan general eskisi - Türkiye'de 12 Eytül'den sonra kapatılması bulunan partilerden birini siyemeyen harfler: 2- Şiir vezni, ölçü - Bir hayvan hastalığı - (Ters) Kuş ve balık tutma işi. 3- Yaramaz çocuklara denir - İran'da Şah dönemindeki gizli istihbarat örgütü. 4- Kimyada Mag nezyumun simgesi - Dans etme veya müzik eğildiğinde oynama - Sivas'ın bir ilçesi. 5- Kıbrıs'tın Yunanistan ile birleşmesini amaçlayan ve bu yönde saldırmış şekilde faaliyetler yapmış olan kuruluşun kısaltılmışıdır - Özellikle kayıplarının güdükü şu geçirmiş koca ceket. 6- Kimyada Radonun simgesi - 28 tane taş ile ve bu taşların yanyana getirilmesi şeklinde oynanan bir oyun. 7- Kesilmemiş büyük ağac - Gece (Eski dil). 8- (Ters) Delikleri kapatmak için kullanılan parça - 1960'lı yıllarda TIP'den milliyetçiliği yapmış ve halen DISK davadından yargılanmakta olup ön adı Sadun olan profesörün soyadı - Bir safakat işi. 9- Kimyada Nikelin simgesi - Kimyada bazı metallerin hidroksitleriyle amonyum hidroksite verilen gruptur ismi - Utanmaz duygusu. 10- Lak ile cıalanmış - Kızınca tüküren bir hayvan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Vurucu tarafının mekanik olarak yükselmesi ve kendi ağırlığıyla düşmesi sonucunda, çeşitli işlerde kullanılan makine. 2- Ön adı Louis olan ve gerçeküstülüğün öncülerinden olup, yapıtlarında Marksist yaklaşımları yer veren, bir şüphe Sovyetler Birliği'nde yaşamış ve komünist partisi üveliyi yapmış Fransız yazarı ve şairi, başkaca eserlerin Araba Yolcuları, Pablo Neruda'da Ağrı, Gerçek Dünya vb. - Bir uzantılı ölçü birimi. 3- Kuşu yarmakörünün soğuk ve alman bölgelerinde yetişen bir ağac - Uzaklık biriten bir ölçü. 4- (Ters) Yerey, arazi parçası - Yurdumuzda holdingsine üstün tamamlamış olan bir askerel kuruluşun koca yazıtı. 5- Eski Mısırlı'da bir Tannı - Desmetrinin koca yazıtı. 6- (Ters) Tutma organımız. 6- (Ters) Bir sayı - Ekin biçme aletidir. 7- Kimyada altının simgesi - Japon sayıları. 8- Tibes köpüğü. - Bir maden adı. 9- Güney Amerika'da bulunan ve dünyada en fazla su taşıma kapasitesine sahip olan nehrin adı veya efsanelere göre kadın sayıplara verilen isim - Afrika'da bir nehir. 10- (Mars) Şehir dışında kalan mahallelere denir. 11- Geminin kıydan uzaklaşması anlamına gelen bir denizcilik termi - Mezopotamya'da varlığını sürdürmüş eski bir devlet. 12- Kıy, piskil - Bir içki.

Sistemli işkence artık saklanamaz bir gerçek... Nokta dergisinin yaptığı açıklamalarla işkenceci Caner yeni bir tartışma başlattı...

İşkencecilerden hesap sorulmalı

Ali SÖYLEMEZOĞLU

İçişleri Bakanı Akbulut, Emniyet Genel Müdürü Bedük "İşkence iddiaları polisleri çalıştırmak için ortaya atılıyor" diyorlar. Böylece işkencenin polisin "faaliyetinde" ne kadar önemli bir yer tuttuğunu istemeyerek itiraf ediyorlar.

Belirlenen yalnızca işkenceci değil. Bingöl'de öldürülen öğretmen Sıddık Bilgin örneğinde görüldüğü gibi, sıkıyönetim komutanlığından işleri bakanına kadar sorumlu mevkilerde bulunanların işkence olaylarını ortbas etmek için nasıl uğraştıkları artık her iy niyetli insanın görebileceği biçimde ortaya çıkmıştır.

Evren'den emniyet genel müdüne kadar siyasi sorumluların işkenceyi bizzet uygulayınları korumak için sarfettikleri çaba, işkenceye karşı mücadelenin en az teker teker işkenceciler kadar devlet idaresini ellerinde tutanlara, dolayısıyla rejimin kendisine yöneltilmesi gerektiği ni gösteriyor. Bu gerçek SHP Genel Başkanı Gürkan ile AP Genel Başkanı Süleyman Demirel tarafından da vurgulanıyor.

Şimdi yurtdışında işkencele karşı gelişen hareketi yurtdışından girişimlerle desteklemek ve bu canavarlığı durduracak somut önlemleri bütün demokrasi güçlerinin ortak istemi haline getirmek lazım. Gözaltına alma süresinin 24 saate indirilmesi,

sorgulamada sanık avukatının da hazır bulunması ve işkence yapanlara verilen cezaların ağırlaştırılması gibi basit önlemlerle devletin kolluk kuvvetlerinin işkence yapması engellenebilir.

Tercüman yazarlarından ANAP milletvekillerine kadar işkenceyi savunanlar, işkencenin komünistlere yapıldığını söyleyerek kendilerini haklı çıkarmaya uğraşıyorlar. İçişleri bakanı işkencele karşı protestoların TKP tarafından yönetildiğini iddia ederek insan haklarını savunanları tehdit etti.

En insanlık dışı biçimleri özel yetiştirilmiş uzmanlar marifetiyle komünistlere karşı uygulansa da bugün işkence sırf komünistlerin hedef almıyor. Diktatörlüğe

karşı olan herkes, bu sayfada yer alan örneklerden de anlaşılacağı gibi politikayla ilgili olmayan yurttaşlar, hatta yer yer ANAP in sıradan üyeleri bile işkence tehdidi ile karşı karşıyadırlar. Bu yüzden işkence denilen vahşete karşı güçlü bir direniş yaratılması mümkündür.

İşkenceciler yaptıklarının yanlarına kâr kalmayacağını, kendilerinden mutlaka hesap sorulacağını anlamadıkları. Demokrasi güçlerinin bu konudaki kararlı tutumu işkenceci önlem için başlı başına bir rol oynayabilir.

Bugün işkenceye karşı oluşmakta olan geniş birlik demokrasi güçlerinin Türkiye'deki potansiyelleri hakkında da bir fikir vermektedir. Bu birlik şimdi gerek yalnızca işkencecileri değil, daha rejimin kendisini hedef almaktadır. İşkence örneğinde olduğu gibi demokrasi mücadelesinin diğer odak noktaları çevresinde de geniş birlikler yaratma görevi önümüzde duruyor.

"Gözleri bile yara olmuştu"

Cennet Degirmenci nasıl öldürüldü?

Eski polis Sedat Caner resimde görülen Cennet Degirmenci'yle, yurtdışından ve sonrasını Nokta Dergisi'ne

Nokta dergisinde yeralan polis Sedat Caner'in anlattığı işkence yöntemlerinin resimleri...

Ne dediler?

İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut

TKP'nin önderliğinde bir çok ilgal örgütlerin birleştirilmesiyle meydana getirilmeye çalışılan "Sol Birlik" adı birleşik sol cephenin son toplantısında devletimiz aleyhine alınan karar istikametine hareket edildiği görülmektedir. Avrupa ülkelerinde "Birleşik Sol Cephe"nin 1 Şubat 1986 tarihinden itibaren kamuoyunu oluşturmak maksadıyla yürüyüş, miting, salon toplantıları ve sergiler açmak suretiyle toplu gösteriler ve imza kampanyalarına başlamaları ve 31 Ocak 1986 günü Adana Cezaevi'nde 51'adi olmak üzere 145 kişinin açlık grevine başlayarak, eylemleri ile bu konuda destek sağları şekilde her tayı içine girmeleri, tesadüf değildir. Bütün bunları göstermektedir ki, mesnetsiz iddialarla ortaya konulan senaryo hasit bir organizasyon değildir. Her merkeze idare edilen sistematik çalıma, geniş bir organizasyondur.

Adalet Bakanı Necati Eldem

Türkiye Komünist Partisi MK 5. Plenumu'ndan

Politik tutuklamaların, işkence ve idamların durdurulması, ceza-

İşkenceci polis, polise teslim olmaktan korktu

Cennet Degirmenci'nin ölümü-ne sebebiyet vermekten gıyabında mahkum olan polis Sedat Caner Nokta dergisine 200 kişiye işkence yaptığını ve işkence yöntemlerini anlattı. Polisin kendisine işkence yapmasından korkarak, savcılığa teslim edilmek üzere Barolar Birliği'ne başvurdu. Kendisini savcılığa teslim etmelerini istedi. İçinde Caner'in itirafının ve işkence olaylarının yer aldığı Nokta dergisinin son iki sayısı toplandı. Başta Özal ve İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut Türkiye'de işkence olmadığını tekrarlayarak Caner'in silahlı sol, Dev-Yol militanı, hasta

dengelessiz olduğuna açıklamaya başladılar. Tercüman gazetesinin de katıldığı bu kampanyaya Caner dengersiz biri olarak tanıtılarak, itirafın gözardı edilmeye çalışıldı.

Caner tüm iddiaları reddederek kendisinin polis olmaktan önce Adalet Partisi Bakırköy Gençlik Kolu üyesi olduğunu, işkence yapılan 45 kişi ile, işkence yapılan ve emir veremler işlerinin açıklayacağını söyledi. Caner Barolar Birliği tarafından doktor muayenesinden geçirilip sağlam raporu alındıktan sonra Ankara Şavcılığına teslim edildi.

"Bir ANAP'lı olarak işkence var diyorum"

Mugla'nın Bayır kasabasında bir orman muhafaza memuru öldürülmüştü. Bir kadının, "yakını beni Osman" diye bir ses duyduğunu söylemesi üzerine Bayır'ın ANAP İl Belediy Başkanı ve İl Başkanı

li Belediye Başkanvekili Osman Yılmaz, karısı Habibe, kardeşi Ömer Yılmaz, onun karısı Çağırın jandarmaya karakoluna çekildiler.

Dördüne de günlerce işkence yapıldı ve Çağırın Yılmaz'ın ırzına geçildi. Daha sonra açılan davada Osman, Habibe, Ömer Yılmaz idam talebiyle yargılandılar. Bir yıl süren dava sonunda beraat ettiler.

Kendilerine işkence yapılmadığını iki ay sonra vücutlarında işkence izleri, Çağırın Yılmaz'da ka-kama devam ediyordu. Muğla Devlet Hastanesinden bunları ye-

rine getirmiş ve Çağırın'ın ırzına geçmiş.

ANAP'lı Osman Yılmaz "ANAP yetkilileri işkencedeki kadar işkence yoktur desinler. Ben de bir ANAP'lı olarak işkence vardır diyorum," diyor.

By olaydan sonra yüzbaşı Ali Şahin Bingöl'e tayin edilmiş. İşkencelerine orada da devam etmiş ve bilindiği gibi öğretmen Sıddık Bilgin'in ölümüne neden olmuştu.

Metris'te işkence

Metris Askeri Ceza ve Tutukve'inde tek tek cezaevi elbiseleri giydiren tutuklular mahkemeye resimde de görüldüğü gibi iç fanilası ve kilota çıkardılar. Yine bu nedenle kendilerine işkence yapılan İbrahim Bingöl, Bedri Yağan, Sinan Kukul, Yalırım Aydoğan, Mesut Demirel, Yalırım Adıgüzel, Nuri Eryüksel, Zeynel Polat, Cafer Solgun'un avukatı Osman Eriş işkence yaptıkları için cezaevi yöneticileri Bnb. Muzaffer Erdoğan, Üsm. Zafer Dilek, Üsm. Hüseyin Görücü, Üsm. Celal İsmi'yı İstanbul 1. Ordu Komutanlığı Askeri Savcılığına 17.1.1986 günü bir dilekçe ile şikayet etti ve cezalandırılmalarını istedi.

ve sonrası Nika Dergisi'ne ayrıntılı ile anlatıyor. Cennet Değirmeni işkencede öldürüldükten sonra üst düzey yetkililer "Hastaneyne götürün, yolda ölmüş gibi yapın" diye emri veriyor. Maraş Devlet Hastanesi'ndeki nöbetçi doktor otopsi sonucu "cebir ve şiddet nedeniyle ölmüşler" şeklinde bir rapor yazıyor. Daha sonra doktora alınıyor ve ilk otopsi raporu alınıyor ve ilk rapor yitiriliyor. Cennet Değirmeni'nin cesedi kaçırılmışı için tahrib ediyor. Bu rapor ve polislerin ifadelerine göre Cennet Değirmeni'ni yakalandığından direnmesi sonucu düştüğü ve beyin kanamasından ölmüştü. Ancak olay bir kez üstüne çıktı-ğında Sedat Caner, Mustafa Yazıcı ve Hüseyin Gülerşenmez hakkında ölüme sebebiyet vermeden dava açılmıştı. Daha sonra adigöçmenler'dünder yıl beşer ay onar gün hapis cezasına çarptırıldıklarında ise her birin kayıplara karışmıştı.

Adalet Bakanı Necat Elm

30 yıldır polisle içpeyrim. Ben bu aleleri (işkence aleleri) ne gördüm, ne de şahit oldum.

Kenan Evren

Şimdi de Türkiye'de işkence vardır teranesini yutturdular. Türkiye'de işkence yoktur.

İstanbul eski Emniyet Md. Nihat Kaner

Polis, gözaltına aldığı sanığa yapsa yapsa bir iki tokat atar, birkaç cop palatır, ya da halk arasında yaygınlaşan terimle falakaya yatırır.

Emniyet Genel Md. S. Arkan Budük

Yurt dışından yönlendirilen iddiaların hedefi polisi çalıştırmamaktır. Türkiye'yi 12 Eylül öncesine döndürmek isteyen bu mirhalar şimdi polisin çalışmasını engellemeye çalışıyorlar. İşkence iddialarını tekrarlayarak polisi vatanışın nezdinde küçük düşürmeye çalışıyorlar.

Politik tutukluların, işkence ve idamları durdurulmuş, cezaevlerinde kök kökulları kaldırılmış, gizli süresinin aynmsız bütün herkes için 24 saatte indirilmiş, sanık avukatların sorgulamaları kaldırılmış, savunma hakları konan kısıtlamaları kaldırılmış, yurttışların işlenmesine son verilmiş, politik nedenlerle işlerine son verilecek haklarını geri verilmiş, yurttışdaki politik göçmenlerin özgürce yurda dönmeleri, emniyette ve konsolosluklarda ilerilerleri pasaportlarına ek koyma uygulamalarına son verilmiş, bütün yurttışların politik özgürlüklerinin eksiksiz sağlanmış, politik sabka dosyalarının sabahilerine verilmiş ve politik tutukluların özgürlüklerine kavuşmaları, 141, 142, 163. maddelerin kaldırılması istemleri için aralıksız savaşım yürütülmüştür.

Bu olmadan demokrasi savaşımı sözde kalmaya mahkumdur.

SHP Genel Başkanı Gürkan Abdurrahman Dilipak

Yapılan ve yapılacak her türlü işkenceden Özal'ı, İşçileri Bakanını, hükümeti ve ANAP'ı sorumlu tutarız. Burada açıklıyoruz işkenceye göz yuman, işkence emri veren ve yapanlardan mutlaka hesap sorulacak, yargı önüne çıkarılacak.

Süleyman Demirel

İşkence bir insanlık ayıbıdır. İşkenceye taratlar veya aleyhte olmak gibi bir tartışma yapılamaz. İnsan olan herkesin işkence değişik zaman türlerinin diken diken olması lazımdır. İşkence devlet politikası değildir, demek yemez. Devlet politikası olabilir mi ki, değildi dir-yorsunuz. Eğer bir memlekette işkence sözüksün ise, orda siyasal sorumluluk da beraberinde vardır. İşkenceyi ortadan kaldırmamız bence tek şartı açık rejimdir. Açık rejimde bir yere birisine işkence edilecek de, ondan sonra onun basını susacak, medyası susacak... Bizim Türkiye'yi idare ettiğimiz zaman oldu ise, bize siyasal sorumluluk tereddüt eder. Devletin ücret alan, maaş alan kişiler işkence yapacak. Siz de ne yapayım olums diyeceksiniz. Oturamazsınız yerinizde. Böyle şey olmaz. (Bilim ve Sanat dergisi şubat sayısı).

SHP G. Sekreteri K. Angın

İşçileri Bakanı Yıldırım Akbulut, rahatsızlık Ankara Emniyet Müdürlüğünde sekiz kişi işkenceden ölmüştü, üç kişi intihar etti diyebiliyor. Oysa polis merkezleri her konuda insanları kan güvenliklerini sağladığı yerlerdir. İntihar olayları olmaz böyle yerlerde. İnsanlar intihar için neden emniyet sayırlarını düşünsünler, huzurlarını yapıp kanıtları topladuktan sonra gerekirse İşçileri Bakan'ın düşürölmesi için Meclis Başkanlığı'na gensoru önergesi vereceğiz.

SHP İlçeli milletvekili Ali İhsan Elgin

İşkenceciilerden tek hesap sorulacak.

Milli Gazete yazarı Abdurrahman Dilipak

...İçine tükürülerek verilen yemekleri, günlerce uykusuz bınakma işini, abdest alıp içpeği tek masrafa suyun içine beveden herifin bu işini işkence sayacak mıyız, saymayacak mıyız? Bunda yanlışlık! Çünkü, Sayın Bakan'a göre, aleziz işkence yapılmaz. İşkence alezi, resmen Türkiye'de üretilmediğine ve işkence alezi ilhac eden, ABD ve İngiltere'den bu tür malzeme haline ilişkin bir resmî kayıta naslanmadığına göre, Türkiye'de işkence yoktur...

Hem, işkence gördük diyenlerin iddialarını mı inanacaksınız? Onlar devletin bütünlüğüne, millete karşı şu işlemler kişiler değil mi? Devletin polisine savcısına inanamayacaksınız da, bu adamları mı inanacaksınız? Devleti yıkmaya eylemlerle tebebbih eden bu adamlar, elbette, devletin polisine, devletin savcısına "İyi adam, bize iyi davrandı" diyecekler... Hem onlar ya şeriatı, ya da solcu canını! Sözüne inanılmaz!

Böyle diyor resmi ağzalar. Oysa benim dinlediklerim başka, gördüklerim, duyduğum, davası beratete sonuçlanmış kişilerin uğradıkları hakaretiler, işkenceler başka. İşkence gören öyle kişiler var ki, belki en az devlete sahip çıkuklarını söyleyenler kadar bu mütebe bağı aydın kafalı kimseler...

İşkenceye uğrayanların sayısı bir on değil ki, işkenceye uğrayanların aileleri, yakın çevrelerinin toplamı yüzbinleri buluyor. İşte mahkeme zabıtan, işle cevapsa kanun iddialar... Bir tek polisün 200 işkenceye katıldığına dair itiraf... Değişen hükümet baltı raporları, değişen resmi belgeler... Hangi bir hak-kunda soruşturma açıldı?

TBMM işkenceyi lanetlemelidir. İşkence olduğunu kabul edip, üzerine yürümek tek çözüm...

"Ayağı ile bastı, hızlı hızlı vurdu"

SHP'li üç milletvekilinin de hazır bulunduğu basın toplantısında Elazığ'ın Genç İlçesi Doğan köyünden öğretmen Sıddık Bilgin'in işkencede nasıl öldürüldüğünü yakından ayrıntılı ile anlatılıyor. Daha sonra korkudan köylerini terk etmek zorunda kalan Sıddık Bilgin'in yakınlarından Hüsnüye Bilin olayı özetle şöyle anlatıyor: "İbrahim Astsubay vardı, Mehmet Astsubay vardı, Üsteğmen Ahmet vardı. Salt Bilgin, Ahmet Kanar, Selim Şahin, Hüseyin Bilekili, Sıddık Bilgin bunların hepsine işkence yaptılar. Baltalarını saplarını çıkardılar, sopaıyla hepsi vurdular. Sora 'kalkın' dediler. Hepsini kalktırdılar. Sıddık Bilgin yerde kalınca geldi ayaklarıyla vurdu kafasına, kafasını kırıştırdı yurda... Doktor da oradaydı, muayene etti. Dedi ki 'kalbi durmuş'. Ayağı ile bastı, hızlı hızlı vurdu, ses falan çıkmadı. Bizim hepmizi öye kodular. Araba sesleri geldi. Bir de baktık sıtış sesi geldi. 5-6 gün sonra duyduk ki bir dağlık yerde Sıddık'ı anırtıstır diye vurmuşlar." Sıddık Bilgin'in arcağına Salt Bilgin ise "12 Eylül sonrasında başımıza birşey gelmesin diye bütün partilerden uzak durmaya çalıştık ama bunlar oldu." diye. Yüzbaşı Ali Şahin, Bilgin ailesinin köktünü kazıyacağını söylediğini ekliyor.

Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi 8. Kolordu Komutanlığı Sıddık Bilgin'in jandarmadan durdurmasını ve patlamaya girmesi nedeniyle vurularak öldürüldüğünü açıklamıştı. Ölay gelişince de cesedi ortadan yok ettiler.

Koyun tüccarına işkence

İşkence yalnızca politik nedenlerle gözaltına alınanlara yapılmıyor. Koyun tüccarı Halil Demir üzerine basamadığı şey ayaqlarını gatacılara götürecek şöyle diyor: "On yildan beri Adana'da koyun ticaretini yapıpaktayım. 12 ocak pazar günü Karşıyaka'daki hayvan pazarında Ahmet adı bir kişiden satın almış olduğum koyunların başında beklerken polisler gelenek koyunlarını Mustafa Ovalı adlı kişiye ait olduğunu söylediler. Ben köprübaşı Karakolu'na götürüldüm. Karakolda kaldığım üç gün içinde anlatamayacağım kadar işkence gördüm. Dün serbest bırakıldım ve savcılığa şikayette bulundum. Halimi görüyor-sunuz."

Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin genel af önerisi hukukçular tarafından tepkiyle karşılandı

• Tutuklu yakınları ve demokratik basın işkenceleri, idamlara karşı, genel af için seslerini yükseltirken SHP tarafından hazırlanan af tasarımasının bu konuda bir çözüm olamayacağı anlaşıldı. Bu tasarlama SHP 1982 anayasasının genel hukuk kurallarına aykırı maddelerine boyun eğmiş oluyor.

SHP uzun süredir üzerinde çalıştığı "Af ve Toplumsal Barış Sağlama Yasa Önerisi"ni 27 ocağı günü TBMM Başkanlığına sundu. 27 ocağı tarihinde kadar işlenmiş suçları kapsayan öneriyi görüşüm cezalara 30 yıl ağır hapse, birden çok ölüme cezalı ömür boyu ağır hapse, ömür boyu hapis cezalara 24 yıl ağır hapse indiriliyor. Üst sınır 10 yılı geçmeyen hapis cezasını gerektiren eylemlerin işi kovuşturma yapılmıyor ve hüküm giyenlerin cezaları affediliyor.

Öneriyi göre, esas itibarıyla düşünceleri kapsayan Türk Ceza Kanunu'nun 141, 142, 146/son fıkrası, 163 ile 168/2, 169 313/1 ve 314. maddelerine göre kovuşturulmaya uğrayan ya da mahkum olanların cezalarının 10 yılı indirilerek gartılı salıverilecektir. Ancak gartılı salıvermeden yararlanmaları 5 yıl içinde aynı suç işledikleri ve 6 aydan az olmamak üzere ceza alıkdıkları takdirde eski cezalarını da çekecekler. Binlerce yurttaşın bu maddelere göre kanıtı, düzmeye iddianımlerle yapıldıkları ve cezalandırıldıkları düşünöldüğünde önen bu sekiyle gerekçesizce, tejamin istedikleri kişilerin tek düzmeye iddialarıyla yapılmış iki misli ceza cezası maddelerinin göröölüğü. Şartlı salıverilenler istillerine işlenen cezaları da silinmeyeceği

"Genel af istiyoruz"

İçin devlete karşı "sakıncalı" kişi olmaya devam edecekler. SHP Grup Başkan Vekili Seyfi Okşay af önerisinin TBMM'ne sunulması ile ilgili basın toplantısında bir yandan "Ürütü ile belirtmek gerekir ki, iktidar, toplumun güçlü kesimleri için af gerekçesizdir. Döviz kaçakçıları, karpışık çek düzlenicileri, affetmiş, imar affı ve vergi affı getirmiştir. Ancak kapsamlı bir affın söz açılınca öyalayıcı, savsaklayıcı ve kararsız bir tutum izlenmiştir." derken, diğer yandan "Gelin anayasa değişikliğini de içerecek kapsamlı ve eşitlikli bir af yasasını beraber hazırlayalım" diye iktidara çağın yapıyor.

Ankara Barosu avukatlarından Halit Celenk, Nevzat Helvacı, ve Ersan Şansal SHP'nin af önerisi konusunda bir açıklama yaparak önerinin siyasal suçlara ilgili anayasa engelinin aşmadığını yeterince kaldığını, af beklentilerini karşılamayacağını, belirttiler. Önerinin daha şimdiden kamuoyunun tepkisini çektiğini bildiren hukukçular: "1982 yılı kasım ayında yürürlüğe giren anayasanın bu tarihten önceki suçlara ilişkin bir düzelenme yapıpını kabul etmek kazandımlı hakların ve hukukun genel kullananıya aykırı düşüncedir. Ayrıca anayasanın 87. maddesi kesinleşmiş ve kesinleşmemiş suçları aynı yapıp yapmadığını sınırları da belirlemiştir. Gene bu maddede dayanarak düşünceleri affı engel ile karşı karşıya görme mümkün değildir. Şartlı erteleme ile getirilen hükümler, affın yararlanırların başı üzerinde sürekli du-

racak olan bir Demokles kılıcı zidir. Kaldı ki, teklif ile affın yararlandırılan diğer suçlar için de affın tümü ertelemeyle dönüştürülmüştür. SHP'nin af teklifi bir teklif olarak bile böyle eksiklikleri taşıdığı sürece af adaletine uygun düşmemekte ve af beklentilerini karşılamamaktadır. Bu eksiklikler giderilmediği sürece Af Kanunu gerçek anlamda bir Af Kanunu olmayacak, toplumda haksız ve huzuru sağlayamayacaktır."

DSP Genel Başkanı Raşan Ecevit SHP'nin af tasarımasını duyurucu olmadığını söylerken, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk şartlı bir genel affın yana olduğunu, MDP Genel Başkanı Ülkü Şaylemez ise kendi hazırladıkları af önerisi ile SHP'nin önerisinde birçok ortak noktalar bulunduğunu, ve bir uzlaşmanın sağlanabileceğini açıkladı.

Öte yandan, af konusu geçtiğimiz hafta Bakanlar Kurulu'nda ele alındı. Bakanlar Kurulu toplantısından sonra Turgut Özal basına Af Kanunu çıkarmayı düşündüklerini, infaz yasasında değişiklik yapacaklarını ve 10 gün içinde de kararın verileceğini açıkladı. Basına yansıtılan bilgiler göre sözünüsü infaz süresindeki indirimi şartı salıvermeyi kapsıyor.

Son günlerde kamuoyundaki işkence konusunda açıklamalar, SHP'nin işkenceleri ortaya sermesi, Türk Tabipleri Birliği'nin, Çağdaş Gazeteciler'in idamlara karşı açıklamaları, tutuklu ailelerinin genel af istemini yükseltmeleri kapsamlı bir affın gerçekleştirilmesinin mümkün olduğunu gösteriyor.

Yalnızca cezaevindeki onbinlerce tutuklu değil, 10-15 dakikalık görüşme için saatlerce çoluk çocuk eziyet çeken tutuklu yakınları da dolaylı olarak cezalandırılıyor. İşleri Bakanı Akbulut'un gazetecilerle yaptığı bir toplantıdan çıkarken yolunu kesen tutuklu yakınları "Genel af istiyoruz, sağ sol demeden bu isteğimize kulak verin. Barış sağlansın" diye bağırıyorlar. Artık halk "İşkenceciler ve faşistler düşüne herkeşe kayıtsız şartsız gerçek bir af, işkencelerin, idamların durdurulması, politik nedenlerle ve partizanlıktan ötürü işlerine son verilerin görevlerine geri dönmeleri, siyasat yasalarının kaldırılması, politik iticacının yurttaşlık haklarının geri verilmesi"ni istiyor.

DİSK Davası düşürülmelidir

Dünya Sendikalar Federasyonu 29 Ocak 1986 günü DİSK'in kuruluşunun 19. yıldönümü dolayısıyla bir basın açıklaması yaparak uluslararası sendikalar hareketi DİSK ile dayanışmayı yükseltmeye çağırıyor. Basın açıklamasında DİSK davasının sürdürülmesinde basine karşı darak gelişimi anlaşıldı ve şu istem-

ve dava düşürülmelidir.

— DİSK ve ona bağlı sendikalar yeniden açılması, malları iade edilmelidir.

— Şu gündeki sendikacıların Türkiye'ye dönmeleri için garanti verilmelidir.

— Türkiye'de demokratik özgür-

Avrupa sendikaları, Türkiye ve DİSK

Erol DENİZ

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nuş (ASK) iki genel kurul tarihleri arasında en yüksek karar organı olan "Yürütme Komitesi", Aralık 1985 sonlarında Belçika'nın başkenti Brüksel'de toplandı. Toplantı gündeminin ağırık noktasını, Türkiye'de işlen hakları, demokratik haklar ve DİSK davası oluşturmaktaydı.

Komisyon bu konularda, Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK) ve ASK'nun sendikal düzeyde, Avrupa Parlamentosunun, AET'nin, İLO ve Birleşmiş Milletlerin de hükümetler düzeyindeki tüm uğraşlarına rağmen, Türkiye'de istenilen gelişmelerin kaydedilmediğini saptadı.

Türk hükümetinin, uluslararası düzeyde yükselen uyarı ve iltihara rağmen, demokratik hak ve özgürlükleri, insan haklarını ve sendikal hakları, anti-demokratik metod ve uygulamaları çiğnemeyi sürdürdüğünü belirtti.

5. yıla varan DİSK ve ona bağlı sendikalar, onların iltihalarına karşı açılan davaları, politik tutukluları af dışı bırakılmak istenmesini, basına konan sansürü, fikir özgürlüğünün kısıtlanmasını, ASK ve diğer Avrupa düzeyindeki sendikal toplantılara davet edilen DİSK yöneticilerinin ve ona bağlı sendika yöneticilerinin yurtdışına çıkılmalarını engellemesini knadı.

Avrupa parlamentosunun, parlamento komisyonunu, AET üyesi ve tüm Batı Avrupa ülkeleri hükümetlerini ve Avrupa'daki tüm kuruluşları, tüm olanakları kullanarak, Türk hükümetine, ülkede demokratik hak ve özgürlükler, insan hakları ve sendikal haklar sağlanıncaya kadar bası yapmaya çağırıyor.

Türkiye'deki gelişmelerin hukuka, demokrasiye ve insanlığa karşı işlenen bir suç olduğunu vurgulayan komisyon, tüm demokratik kişi ve kuruluşların kimlerin yanında yer aldıklarını açıkça belirtmeye çağırıyor.

Öte yanda, ASK'nun açıklamaları yurtiçi ve dışındaki tüm demokratik örgüt, kuruluş ve kişilere yöneltilen yeni bir uyarı anlamında da taşıyor. Uluslararası demokrasi güçlerini, Türkiye'deki sendikalar ve politik çevrelere, her düstür insana ve özellikle Türk işçilere; DİSK'e, ona bağlı sendikalarla, onların üyelerine sahip çıkmak, bu zamana kadar olduğundan daha güçlü, daha yoğun sınıma görevini yükliyor. Bu göre, DİSK'in 19. kuruluş yılında her zamankinden daha geniş anlam kazanıyor. Evren-Özal pitesi DİSK davasında uluslararası dayanışmanın gücü ile geri adım atmak zorunda kalmıştır. Geri adımla çoğaltılmamı olanağı vardır. Ülkemizde bunun için gerekli taban da vardır. İste Türk işçileri ve SODEM mitinglerinde yükselen sesler, işte eski politikacıların demokratik hakları konusundaki açıklamaları, işte can burnunda emekçi halkın feratları ve işte her türlü engellemelere, ayak oylarına rağmen süren grevler.

DİSK ve ona bağlı sendikalar karşı sürdürülen davaların durdurulmasını, yokedilen demokratik hak ve özgürlüklerin geri alınmasını, işsizliğe, öcak yığın hayat pahalılığına "dur" demenin yolu, ülkemizde sendikalar, sendikazı tüm emekçilerin, yurtdışında işe, yerli ve yabancı tüm emekçilerin, demokratların çubucubünden geçmektedir. Barış davalarının sonuçları, tüm demokratların yarğınmalarının durdurulması, politik tutukluları af ve Evren-Özal pitesinin yıkılması da bu biriktiren geçmektedir. Dünya ve politik çevresine ne olursa olsun, faşistler dışında her sağduyu sahibi insanın önünde

Zorla işbaşı

Haydarpasa-Gebze hattında çalışan 10 makinalı, 11 saatlik günlük mesailerinin dışında da polis zoruyla çalıştırılmak istendi. Mesai bitiminde dinlenmek amacıyla evlerine dönen işçileri polis, sabahı karşı evlerinden tehdit ederek aldı ve görev yerine getirdi.

si polis, sabah karşı evlerinde tahliat edilmek ve göre veyi getirdi.

Devlet Demir Yolları'nda aslında işçi olarak çalıştıkları halde memur statüsünde bulundukları için sendikal haklardan yararlanamayan işçiler, insanlık dışı koşullar altında çalışıyorlar. İşçiler "zorla işbaşı" sonrası yaptıkları açıklamalarda; hiç dinlenmeden 23 saate kadar, hafta sonu tatili bile yapmadan çalıştırıldıklarını, sefer emniyeti sağlamayacakları gerekçesiyle dinlenmek istediklerinde "direniş yapmak" la suçlandıklarını, sürekli işten atılma veya ucu bu yana tayin edilme korkusuyla çalıştırıldıklarını söylüyorlar

Son olayla durumlarının kamuoyuna duyurulması üzerine işçiler, Makinistler, Ateşçiler, Revizörler Derneği (DEMARD) aracılığıyla Ulaştırma Bakanlığına başvurarak fazla mesai saatlerinin yüzde 50 zamla, gece ve tatil günlerinde yapılan mesailerin de yüzde 100 zamlı ödemesini, çalışma koşullarının düzeltilmesini istedi. Ancak verdikleri dilekçe ANAP'lı Ulaştırma Bakanı Veyisel Atasoy'un "balayı tatilinde" olması nedeniyle hâlâ bekliyor.

Balıkesir'de 5 bin işçi yürüdü

"Asgari ücret sefalet ücreti olmaktan çıkarılmalı", "Ekmekek, barış, hürriyet", "Beş aydır 400 evde tencere kamyamıyor", "İşyerlerine mezar istiyoruz", "Holdingleri kurtaranlar, işçileri ne zaman kurtaracaklar?"...

Bu sloganlar 12 Eylül'den sonra Balıkesir'de düzenlenen ilk işçi mitinginin pankartlarında yer alıyordu. Balıkesir'de özel sektöre ait bir pamuklu dokuma fabrikasının zarar ettiği gerekçesiyle işyerini kapatması ve 400 işçiyi tazminatızsız sokağa atması üzerine düzenlenen yürüyüş çoğunluğunu dokuma işçileri, eş ve çocuklarının oluşturduğu 5 bin kişi katıldı. Polisin 1,5 km'lik yürüyüş kordoninin etrafını çevirmesi ve çocuklar dahil mitinge katılan herkesin üstünü tek tek aramasına rağmen yürüyüş alyazış geçti.

Mitinge çevre illerden gelen işçilerin yanı sıra SHP ve DYP bölge temsilcileri de katıldılar. Mitingde bir konuşma yapan dokuma işçisi Polat, işverenlerin ve hükümetin işçi düşmanı politikasını eleştirecek, "...Eğer bizim sefaletimizi hazırlarsanız, yarım kendi refahlarını tehlikeye aldığınız unutmamalıdır. Bu işçiler 12 Eylül öncesi mi istiyor, diyenlere cevabımız, biz demokrasiden başka bir şey isteniyoruz olacaktır" dedi.

Aydınları mahkum edemediler

Aydınlar davasında yargılanan 59 aydın "Öne sürülen Stükyönetim Yasası'na aykırı davranmak suçunun maddi ve manevi unsurlarının oluşmadığı" gerekçesiyle beraat etti.

Bilindiği gibi, "Türkiye'de demokratik düzeni ilkin gözlem ve istemler"i kuzen 1359 imzalı bir dilekçe Cumhuriyet başkanı ve TBMM Başkanlığına vermeleri so-

nucu Ankara 4. Kolordü Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde dilekçeyi imzalayan aydınlar hakkında dava açılmıştı. Yaklaşık 20 aydır süren davada aydınların 3 ay ila 1 yıl arasında cepti hapis cezasıyla cezalandırılmaları isteniyordu.

Yaptıkları savunmalarla cuntayı bir daha mahkum eden aydınlar için yurt içinde ve yurtdışında da-

yanışma kampanyaları açılmış. Türkiye'de demokrasi istemekten başka suçlan olmayan aydınların beraat etmesi istenmiştir.

Aydınlar vatan haini olarak ilan eden cuntta baş Evren'e de bir tokat olan bir beraat kararı, Türkiye demokrasi güçlenir ve dayansa hareketinin bir kazanımıdır. Ve demokrasi mücadelesinde yeni bir ivme olacaktır.

nası açıklanmış. DİSK'ın vassasın açıklanmasında bugüne kadar gelişimi anlatıldı ve şu istemlere yer verildi:

- Davadaki herkes beraat etmeli

ti verilirdi.

- Türkiye'de demokratik özgürlükler ve sendikal haklar iyileştirilmeli.

Türk-İş'in İzmir mitingi ile ilgili DİSK'lı sendikacıların görüşlerini aldı

İşçiler İzmir mitingine hazırlanıyor

Hangi görüşten olursa olsun tüm işçilerin, son beş yılda gaspedilen hak ve özgürlüklerini geri almak için alanlara çıkacakları bu miting, sendikaların demokrasi savaşımındaki yerlerini almaları açısından da önemli bir başlangıç olacaktır.

Yaşar ARIKAN
(DİSK Genel Yönetim Kurulu üyesi)

Türk-İş'in İzmir'de yapacağı miting işçi hareketimizin bugünü ve gelecek için bir kapı bakından önem taşıyor. Altın pırlacığı bu noktaları mitingde ve miting sonrasında gelişmelerde doğrulanacağı unutmuyoruz.

Başta başına bu mitingün yapıyor olması bile, işçi hareketimizin faşist baskılara ve sendikalar pasifize etme gayretlerini aşarak belli bir noktaya ulaştığını göstermektedir. Galien noktada şu ilave anlaşılmalıdır ki: işçi sınıfımızın taleplerini "ertelemeye" veya çözümünü mevcut rejimin "insafına" bağlamak mümkün olmayacaktır.

Türk-İş yönetimi, ileri bilmiş düzeydeki işçilerimizi pek sapırtmayan ve şimdi bütün işçilerin "gözünü açan" bir tutumla, önce 12 Eylül rejiminin "işlerini kolaylaştırmış", sendikacı hareketinin önünü kıymayan yasal ve anayasal düzenlemeler karşısında sursuz; sonra DİSK hükümetinin bu "haksızlığı" düzeltileceği umut ve hatta gafilyle tam ilki beklenmiş; ve nihayet, şimdiye kadar "sakın" geçmiş Türk-İş sendika

temsilcileri toplantılarının sonucunda işçilerin "genel siyasi grev, dayanışma grevi" ve gibi talepleriyle karşılığında "pabucun hayli pahalı" olduğunu anlayarak "eylem" kararına varmıştır.

Şüphesiz "İzmir Mitingi" işçi hareketimizin 12 Eylül'den sonraki ilk eylemi olmayacaktır. Barbarca siyasi yöntemlere bağlanarak sürdürülen ağır ekonomik sömürü toplumdaki ve 12 Eylül'den buyana işçiler, past ve aktif, bir çok mücadelede biçimini deneyerek direnç gösterdiler. İş bırakma, yemek boykotları, ümitsiz yavaşlatma, topluca başkayyula vb. gibi, görüldüğü sonucunda değıştirmeyen, ama bundan sonra alınacak sonuçların sebebi ve açıklamasını teşkil eden pak çok eylem gerçekleştirildi. Şimdi bütün bu, birbirinden kopuk ve merkezi nitelikte olmayan direnme eylemlerinin bütünlüğüne bir süreçte girilmektedir. İzmir mitingi, ilk toplu eylem olması bakımından faşizm karşısında ve faşizme karşı önemli bir adım olacaktır.

DİSK bu eylemin neresindedir, işte bu noktada değıştirmektedir. Önu mitingde görülecektir. DİSK, halen DİSK sendikalarındaki bulunan işçilerle, Türk-İş sendikalarındaki geçmiş DİSK'lı işçilerle ve DİSK'ın sendikal amaçlarına bağlı Türk-İş tabanıyla birlikte İzmir mitingi'ni önünde olacaktır. İzmir mitingi, bu günkü Türk-İş yönetiminin yetiştirmeyeceği ileri bir sent platformu olacaktır, Şevket Yılmaz ekibinin akından geçmeyen, işverenlerin uykusunu kapran taleplerini yanı sıra "DİSK'ı kapatsın" sloganına da yükseltecektir.

Ve böylece kantonlaşmış olacaktır ki, İzmir mitingi Türk-İş yönetiminin değil, işçi sınıfımızın eylemidir; ilk eylem değildir, bir başlangıç adımdır; buna ayak uydurmayan Türk-İş kabulu geride kalacak işçiler yoluna devam edecektir.

İşçi sınıfımızın bu eylemi aynı zaman da tüm antifaşist güçlerin aynı olacak, demokratik bir kazanım teşkil edecektir.

Metin DENİZMEN
(Bank-Sen Genel Başkanı)

Türk-İş'in İzmir'de yapılmasına karar verdiği miting sendikal açıdan bakıldığında çok olumlandır. 12 Eylül rejimine karşı direnen, haklarını savunan tüm işçilerin 1984 haziranında Ayık Hava Tiryakosu'ndaki işçi temsilcileri toplantısında ve sonraki toplantılarda biçimlenen tepkilerinin bir ürünüdür. Bu miting tabanını, dürtü sendikacıları ve Türk-İş 3 ayda temsilcilerinin dediği gibi, işçilerin dışında aynı şakıtları çeken memur, emekçi, emek ve köylülerin de mitingdir.

12 Eylül 1980 yılından sonra Türkiye'de işçi sınıfının sendikal hareketi büyük bir işçi kuruluşuna organize edilmektedir.

Ancak tabanını ve dürtü sendikacılarını bu tutumunun yanı sıra mitingi geçiren Plastifayr fabrikasındaki sendikal hak ve özgürlükler geride kalacak yemekte bir defa 1982 Anayasası'na "evet" karşılığında ve üstelik 12 Eylül 1980 sonrası diktatörün tüm dayatmalarına evet demiş olan Türk-İş yönetimi bugün deniz İzmir'de bir miting düzenleme gereğini duyuyoruz? Bu soru akla geliyor. Kincisi 12 Eylül 1980 sonrasında sendikalar cuntta tarafından kapatılan ve yöneticileri gözetilme alınan DİSK üyesi işçilerin gözetilme gelineğinden bugüne dek yararlanamamaları olan Türk-

İş yönetimi acaba şu anda ilkinin içinde bulunduğu durumu yeniden değerlendirmek gereğini mi duyuyoruz? Ve olası bir işçi direnişine karşı baraj görevini mi üstlenmiştir?

Üçüncüsü DİO ve uluslararası sendikal kuruluşların DİSK hükümetini sürekli sıkıştırmalarından kaynaklanan ve bu uluslararası kuruluşların "Türkiye'de sendikal hareket vardır" demek isteyen göstermelik bir miting mi örgütlenmektedir? Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın tüm demelerinde izlediğimiz 12 Eylül 1980 sonrası Türkiye'de emek elinde bulunduranlara yaralama, emeklerin keskin birliği ile emekçi birlikleri arasında ortaya çıkan ve Türk-İş yönetiminin bugüne kadar kime hizmet ettiği herkes tarafından anlaşılıyor. Tam bu aşamada İzmir'de miting düzenleme kararı da ister istemez bazı güçlerin daret etmektedir. Ancak bun üten deri savaşım gelineğince keskinleşen tank ordularına DİSK tabanının, DİSK üyesi işçilerin ve sınıf partılarının bağlı, Türk-İş içindeki 12 Eylül öncesi işkullan direnişinde işbirliği yapılmıştı; şimdi, sendikacıların ve işçilerin denizinde Türkiye işçi sınıfının bu mitingde katkıda bulunulduğuna ve işçi bir biçimde değıştirdirecektir. Kimilerinin göstermelik bir miting haline getirmek isteyenlerinki izlenimini veren bu miting kararında işçi sınıfı yararına en iyi sonuçları alacakları sürece inanıyoruz. DİSK davasında yavcanı cezalarının geri adım atıyor, aydınların davasında beraatla sonuçlanmasın, TBK yöneticilerinin kismen de olsa savimlerini sağlayın. Birleşik Anarşizm, Good Year, Pirelli'de işvereni dışı getiren Plastifayr fabrikasındaki sendikal hak ve özgürlükler geride kalacak yemekte bir defa 1982 Anayasası'na "evet" karşılığında ve üstelik 12 Eylül 1980 sonrası diktatörün tüm dayatmalarına evet demiş olan Türk-İş yönetimi bugün deniz İzmir'de bir miting düzenleme gereğini duyuyoruz? Bu soru akla geliyor. Kincisi 12 Eylül 1980 sonrasında sendikalar cuntta tarafından kapatılan ve yöneticileri gözetilme alınan DİSK üyesi işçilerin gözetilme gelineğinden bugüne dek yararlanamamaları olan Türk-

İş yönetimi acaba şu anda ilkinin içinde bulunduğu durumu yeniden değerlendirmek gereğini mi duyuyoruz? Ve olası bir işçi direnişine karşı baraj görevini mi üstlenmiştir?

Türk ve Alman konsoloslukları elele

Bir vize 5 bin mark

FAC'deki Türk Konsoloslukları'nın pasaport değiştirme bedeli alt altında uyguladıkları soyguna, bu kez Türkiye'deki Alman Konsoloslukları da katıldı.

7 yıldır Berlin'de çalışan bir Türk işçisinin yanına getirmek istediği eşinden, İstanbul'daki FAC Konsoloslukluğu 5 bin DM. kapora ve FAC'de oturma izni istemeyeceğine dair imza istedi.

Avukatı kanıyalıya İstanbul'daki FAC Konsoloslukluğu'na başvuran işçimiz, eşini ve henüz hiç görme-

diği 2 yaşındaki çocuğunu yanına getirmek istediğini, kendisinin 8 yıl beldurumamasına rağmen, yabancılar yasasında öngörülen "özel durumdaki" yararlanmak istediğini bildirdi.

İstanbul'daki FAC Konsoloslukluğu, avukatın başvurusunu "Ortak Pazar dışı ülkelerin işçilerinin eşlerini yanlarına alabilmek için 8 yıldır FAC'de oturmaları gerektiği, çocuğun bu durumda özel durum teşkil etmediği gerekçesiyle" reddetti.

Konsolosluk avukatı yazdığı yazıda, "Eğer arzu edilirse Berlin'deki eşinin yanına gitmek isteyen kadın ve 2 yaşındaki çocuğa 3 aylık turist vizesi verilebileceğini, fakat bunun için de kadının konsoloslukta 5 bin DM. kapora yatırmaması ve FAC'nin hiç bir yerinde oturma izni istemeyeceğine dair imza vermesi gerektiğini, 3 ay içerisinde geri dönmeyi taahhüt etmesi 5 bin DM'nin yansıcağını" bildirdi. Bunun üzerine Bonn'daki Dış-

işleri Bakanlığı düzeyinde harekete geçen avukata bakanlıktan, "İstenen raporların NORMAL olduğu, dünyanın her yerinde aynı uygulamanın yapıldığı, bunun yasalara öngörüldüğü, güvence altına alındığı" yanıtı verildi.

Asgari ücretlerin brüt 40 bin TL olduğu ülkemizde, 5 bin DM. karşılığı olan 1,2 milyon TL'si, seyahat özgürlüğünün ancak mutlu azınlıklar için geçerli olduğuna açık bir örnek olduğu kadar, vize uygulaması, NATO üyesi Türkiye ve onun hükümetinin diğer bir NATO üyesi ülke olan Federal Almanya yanında kredi ve itibarını göstermek açısından da yükler açsıdır.

FAC dışişlerinin "Dünyanın her yerinde yapıldığı ve yasalara öngörüldüğü" iddia ettiği böyle bir uygulamaya hakkında görüşleri sorulan Berlin Senatosu Yabancılar Sorumlusu Bayan Barbara John'un yanıtı çok ilginç: "Böyle bir uygulamadan haberi yok".

ÖTV sendikasının uyarı grevleri sürüyor

Federal Almanya'daki kamu işletmelerinde ve tasimacılıkta çalışan işçilerin çıkması giren toplu sözleşme görüşmelerinde gazetemizin yazına hazırlandığı sırada anlaşmaya varıldı. ÖTV sendikası ile İşçileri Bakanlığı arasında varılan uzlaşmaya göre çalışanların tümünün aylık ücret ve maaşlarına yüzde 3,5 oranında zam yapıldık, yıllık izin paraları 450 mark artacak ve düşük ücret gruplarına ek olarak 67 mark zam yapılacaktır.

Bilindiği gibi toplu sözleşme görüşmelerinin başında ÖTV sendikası ücret ve maaşlara yüzde 6 zam yapılmasını, sağlık hizmetinde meslek öğrenen gençlerin geçirimli üyü düşürülen aylık edisyonlarının yeniden belirlenmesini, işçilerin aylık ücretlerinin aylık ücretine, ücreti, ücret-

500 bin emekçi iş bıraktı

birakmaların devam edeceğini belirtti. Breit, "Sosyal barış, emekçi haklarını, sendikal hakları buda-yan anti sosyal yasa ve uygulamalarla gerçekleştirmez" dedi. DGB NRW eyalet temsilcisi bu eylemler çerçevesinde 18 Şubat 86 günü Düsseldorf Phillips-Halle'de IG Metall 2. Başkanı F. Steinkühler

ve eyalet Başbakanı J. Rau'nun konuşmacı olarak katılacağı bir de miting yapacak.

5 şubattan sonra, süre gelen DGB eylemlerinden tedirgin olan FAC Genel İşyerleri Birliği, görüşlerini açıkladı. Gün hükümetine yazdığı çağrıda, "DGB gösterilerinin yasa dışı eylemler olduğunu,

hükümetin bundan etkilenmemesini ve 116. maddenin değiştirilmesinde acele etmesini" istedi.

Bilindiği gibi, 10 Aralık 85'de de 500 binden fazla emekçi FAC'nin çeşitli yerlerinde bir saatle, 16 saat arasında iş bırakmış ve hükümetin yasa değişikliği uğraşlarını protesto etmişlerdi.

116. maddeye karşı mitinglerden izlenimler

Türkiye Postası Stuttgart görüşüldü muhabiri 116. maddeye karşı DGB'nin düzenlediği 4 şubattaki Neckarsulm ve 5 şubattaki Heilbronn eylemlerine katılanlarla konuştu.

Akan A.: "Dün Neckarsulm, bugün de Heilbronn eylemlerine katıldım. Yasamın 116. maddesinde yapılacak istenen değişiklik kazanılmış emekçi haklarının elimizden alınmasıdır. Türkiye'de aynı hakları zorla alırlar."

Telefunken firmasının bir işçisi: "Telefunken'den miting katılımı tahminlerimizden fazla oldu. 116. maddede değişiklik hükümetin istediği gibi olursa, işçilik öldü demektir. O zaman işveren robot yerine bizi kullanır, bunu herkes bilir. Konuyu işyerinde arkadaşlarla tartıştık. İşveren iş miting katılmamamız için işçileri korku salmaya çalışıyor".

Ahmed Salem: "38 yaşında-

ya, bir Arap ülkesindenim ve Türkiye biliyorum. Sendikal hakları ve onları savunması burada öğrendim. FAC hükümeti sendikal ve demokratik haklara yavaş yavaş saldırıyor. 116. maddede bunlardan biri. Sendikaların direniş haklarıdır. Bugün çoğunluk sendikalarının karşısına katılıyoruz, katılmayan azınlık iş günün birinde anlayacaktır. Benim dikatimi çeken, eylemlere sendikalar arkadaşları da yoğun katılmadılar".

Kamil: "AUDI/NSU'da çalışıyorum. Mitinge Neckarsulm'de katıldım. 116. maddeye karşı DGB ve ona bağlı sendikaların verdiği mücadele bir çalışanların

4 milyonu çoktan aşmış sendikaların örgütlenmelerinde bir adım atılmasında önemli bir rol oynamış, sağlık hizmetleri meslek örgütlenmelerinin bir dizi başka işlemlerinin sağlanmasını istemiş. İçişleri Bakanı ise 2,9 tük ücret zammında ısrar edince Federal Almanya'nın birçok kentinde yapılan üyeleri grevlerine toplam 250 bin işçi katılmıştı. Bu grevler sonucu, çeşitli yerlerde tren, tramvay ve otobüsler belirli süreyle işlememiştir. Taşıt araçlarının işlememesiyle, bu araçların yararlanamayanlar arasında yapılan araştırmada, ezici çoğunluk, ÖTV sendikasının istemlerinin yerinde ve haklı olduğunu, bu nedenle de üyeleri grevlerini aktif olarak karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Toplu sözleşmeler yürütmekte olan Zimmermann ise, her zamanaki gibi yine ÖTV'yu suçlamış, yapılan üyeleri grevlerinin yasalara aykırı olduğunu iddia etmiştir. ÖTV sendikasının bu tür eylemleri sürdürmekte kararlılığı karşısında geri adım atan Zimmermann, aynı gün yaptığı açıklamada, bakanlığının ÖTV ile önümüzdeki günlerde yapacağı toplu sözleşmelere yeni ve genişletilmiş önerileri geleceğini söylemiştir.

Mahkemede yenilince tehlide başladı

Düsseldorf'daki 'Zamek Gıda Maddeleri Fabrikası'nda çalışan Hidayet Şimşek isimli vatandaşın, patronun verdiği çıkışa karşı açtığı dava kazansa üzerine, mahkeme kendisinin işyerinde dömesine karar verdi.

Mahkemenin verdiği bu kararın hiç hoşlanmayan patron, işyerinde tüm işçilere dağıttığı ve iftân tahsisata astığı yazılı bildiride, Hidayet Şimşek'in işyeri ve çalışanlar için "tehlikeli" bir kişi olduğunu, çalışanların ve işyeri yönetiminin bu kişiye karşı "korunmaz" olduğunu yazarak, Şimşek'in işten çıkarılmasına onay vermesini işyeri işçi temsilciliği ve işyerinde döme kararını veren Düsseldorf'daki Mahkemesi'ni sert bir dille eleştiriyor.

Bu bildirinin ve Şimşek'in işten çıkarma çabalarının, bu yurtaşımızın o işyerindeki emekçi haklarının patrona karşı korunmasında aktif çalışmalar yapan bir işçi temsilci-

si olmasından kaynaklandığını işçilerden gizleyen patron, cıkardığı bildiride işçileri de tehdit ederek bu tür kişilerin derhal işten çıkarılacaklarını belirtiyor.

Zamek patronunun Orta Çağ metodlarını andıran bu uygulaması, günümüzde de emekçi haklarının korunması uğrunda mücadele veren işçi temsilcileri üyeleri ve aktif sendikacılara işverenlerce hangi gözetle bakıldığını en açık bir örneğidir.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Yasa çıkarsa neler olabilir ?

Bugünlerde FAC kamuoyunda üzerinde çok tartışılan konu, Çalışmayı Teşvik Yasası'nın 116. maddesinde hükümetçe yapılacak istenen değişikliklerin sonuçlarını, yerli ve yabancı tüm emekçilere neler malolacakları öğrenen "Suskun çoğunluk" kendilerine bu soruyu soruyor: "Yasa çıkarsa neler olabilir?" Neler mi olabilir?

Hemen belirtelim ki, yasa değişikliği ile engellenmeye çalışan kısa çalışma parası, devletin emekçilere bir hediyesi değil, kazanılmış bir haktır. Devlet kâsalarında toplanan aadlatlar, emekçilerden her ay kesilen, onların kötü günleri için, kısa çalışma parası, işsiz kâma gibi durumlarda kendilerine ödenmesi için biriktirdikleri paralarıdır.

Yasa çıkarsa neler olabilir?

Grev ve lokavtlar esnasında, grev ve lokavt bölgeleri dışında olmalarına rağmen patronların evvelce de yaptıkları işi kısıtlı kısa çalışma uyguladıkları emekçilere kısa çalışma parası ödenmez.

Bu emekçiler arasında "Sendika üyesi olanlar" tabii ki, üyesi oldukları sendikalara başvuracaklardır. O bölgede grev ve lokavt olmadıkları gerekçesiyle kısa çalışanlar sendikaların ödeme "yapamayacağı" yanıtını alacak emekçilerin göstereceği ilk tepki "kötü gündünde işe yaramıyor" gerekçesiyle sendika ve üyesinden çıkmak olacaktır. Para alamayan kişilerin o andaki sorunu, kendisine kimin para veremediği için, gerçek suçluları aramak değildir. Kendisine para ödenip, ödenmediği için, Patronların, hükümetin istediği de zaten budur: Üyeleri sendikadan koparmak, güçsüz "tabela sendikaları" yaratmak.

lar: Oper. Miseser, Vannin, Karmar ve Krupp gibi işletmelerde işçileri, memurları iş bırakarak gösteri ve mitinglere katılmak üzere yollara döktüler. Bunun yanında Aşağı Saksonya eyaletinde aralarında VW firmasının da bulunduğu 15 işyerinde 35 bin, Kassel'da 20 bin emekçi Kohl hükümetinin değişikli-
ğil istemlerini protesto ettiler.

DBG Başkanı Ernst Breit yaptığı açıklamada, gösteri ve mitinglerin henüz başlangıç noktasında olduğunu, hükümet değişikliğin planlarını geri almadığı sürece bunların yoğunlaştırılarak sürdüreceğini, 5 Şubatdan sonraki günlerde de iş

FAC'deki kendinizin, eşinizin, çocuklarının, yani yedi göbek sülaenizin birikmiş paralarını, bankadaki nakit hesap ve biriktirmekte olduğunuz yatırımları tüketmeniz, evlerdeki video, halı gibi eşyalarınızı, altın, gümüş gibi zinetlerinizi ve benzeri malınızı, mülkünüzü, varsa evinizi "satıp, paraya çevirip tüketmeniz" gerekir ki, ondan sonra sosyal daireye başvuru yardım "İsteme" hakkı doğsun. İstemek almak mıdır? Tabii ki hayır.

Sosyal daire bütün bunları araştırarak, yazışmaları gerekli yerlere soracak ve ondan sonra "Temize çıkarsanız" size ayda 300 DM kadar bir yardım yapacak. Bütün bu işlemler ne kadar sürer, kesin bir şey söyleyemeyiz ama, "bir yılı geçmeyeceğini" tahmin ediyoruz. Patronun kısa çalışmaya ittiği 1 milyon kişiden kaç bu süre içinde hiçbir yerden para almadın, kendi biriktirdiklerini yiyecek yaşıyor biliyoruz. Ev sahibi kirayı, bankalar kredi taksitlerini erteletir mi, sonuçta alınacak 300 DM ile geçinilir mi? Umurunu mı patronun, umurunu mı hükümetin? Ayrıca bu tür sosyal yardımların sonra geri alımda üzere bir nevi "borç" olarak verildiğini de belirtmek isteriz.

Yaşa çıkarsa neler olabilir?

Patronlar, FAC hükümeti ve özellikle FDP, kendilerinin kısa çalışmak zorunda bırakıldıkları emekçilere Arbeitsamt'lara para ödenmesine "Arbeitsamt'ları sendikaların yedek grev kasası değildir" uydurmacasıyla karşı çıkıyorlar. 116. maddenin değişikliğinden sonra kısa çalışma parası alamayız da, sosyal yardım için başvuracak emekçilere, aynı çevrelerin bir süre sonra, sosyal daireler sendikaların yedek

grev kasası değildir demeyeceğinin garantisi var mı? "Yok canım, artık bu kadar da olmaz" demeyin. Olur olur, örneği de bal gibi olur. Tarihte bunun yüzlerce örneği vardır, onların yapamayacağı hiçbir şey yoktur.

Ümit KÖSEĞÜLÜ

Yasa çıkarsa neler olabilir?

Bilindiği gibi, yıllık izinler, izin paraları, mesai zamları, ek izinler, haftalık çalışma süresi ve benzeri emekçi hakları, sendikalarla işverenler arasında yapılan toplu sözleşmelerle saptanıp, imzalanıyor. Taraflardan biri sözleşmenin bittiği, süresinin dolduğu yıl feshetmece, sözleşme yürürlükte kalıp, geçerliliğini koruyor. Yani feshetme süre dolduktan sonra her iki tarafın da hakkı olur.

Simdi şöyle bir tablo düşünün: 38,5 saatlik haftalık çalışmaya süresi toplu sözleşmesi 30 Eylül 1986'da doluyor. Metal patronları sözleşmeyi zamanında feshetti ve istemlerini ortaya koydu: "Haftalık çalışma süresi 42 saat olsun".

Toplu sözleşmelerde "kazanılmış hakları geri alınmaz" diye bir kural da olmadıktan der mi der!

Veya, "Yıllık izinler 6 haftadan 4'e, izin paraları yüzde 50'den yüzde 25'e indirilsin" ister mi ister. Simdi kendimize soralım: 116. maddenin hükümetin istediği biçimde yürürlüğe girmesinden sonra "Eğer yeni bir sendikal taktik ve strateji bulunmazsa" sendikalar bütün bunlara nasıl "dur" diyebilecekler? Bırakalım yeni kazanımları, kazanılmış hakları nasıl korunacak?

Var mı hâlâ "Yasa çıkarsa neler olabilir?" diye soran?

Gelin, yu yaalenin, henüz çıkarılmadık, vakit geç olmadan hep birlikte engellemeyi yasayın...

DGB Genel Merkezi Yabancılar Sekreteri Mete ATSU

Pasaport harçları düşürülmelidir

Pasaport harçlarıyla ilgili toplantı ve FIDEF'in imza kampanyası genişleyerek sürüyor. Yurttaşlarımız harçları 85 marka düşürülmesini yeterli görmeyerek daha da indirilmesini istiyorlar.

Harçlarla ilgili toplantıların ilki, kısa haberini geçen sayımızda verdiğimiz Frankfurt Halkevi'nde yapıldı. 500'ün üzerinde yurttaşımızın katıldığı toplantıda, TC. Frankfurt Başkonsolosu Uğurhan Akıncı, DGB Genel Merkez Yabancılar Sekreteri Mete Atsu, Türk-Danış Hessen eyaleti koordinatörü Doğan Öztuncel, Hürriyet, Milliyet, Tercüman, Milli Gazete, Milliyet Postası temsilcileri, Alman Radyo ve Televizyonlarının Türkçe yayın yapımcıları dahil editörler, Başkonsolos Akıncı toplantıya gerekçe göstermeden katılmadı.

Halkevi yöneticisi bir arkadaşın konunun önemini belirlen giriş konuşmasından sonra söz alan Mete Atsu özetle şunları söyledi: "Halkevi'nin yürüttüğü imza kampanyasının başanlı bir yanı da, konsolosluk önünde sabahın köründen itibaren o sokukta kuyrukta bekleyen vatandaşların bu sıkıntından kurtulmuş olmaları. Çünkü konsolosluk sıra bekleyen vatandaşlardan imza alınmasını engellemek için onları içeri almaktadırlar."

Türkiye'de 9 mark karışık olan pasaportun, burada 85 mark olmasının ilgililer belli başlı 3 gerekçe gösteriyorlar. Bunlar, Türkiye'de girdi düzeyinin düşük, yurtdışından

yüksek oluşu nedeniyle pahalıya mal olduğudur.

Türkiye'de gelir düzeyi düşük olanlar mı pasaport alıyorki? Yurtdışına çıkabilen Arçelik işçisi mi, yoksa Arçelik patronu mu?

Konsolosluk gelirleri düştü deniyor. Bu zamana kadar pasaport uzatmalarında işçi tarifesi ile ucuza uzmata yapacakları, haksız bir biçimde turist tarifesi uygulanarak yüksek harçlar alındı. Bu haksız uygulamaları kaldırmada da, gelirler birden düştü. Haksız bir uygulamadan vazgeçilince, bunun yerine yeni bir haksızlık getirilmesi gerekmez.

Başka bir neden olarak da konsolosluk giderlerinin yüksek olduğu gösteriliyor. Eğer konsolosluk giderleri, kira vb. yüksesse, bu İs-

panyol, Portekiz, İtalyan, Yunanistan gibi ülkeler için de geçerlidir. Onların pasaportları niye ucuz da, bizimki pahalı? Demek ki, bu gerekçe de geçerli değil. Üstelik bizde pahalı olan sadece pasaport değil, her türlü konsolosluk işlemi pahalı. Örneğin noter işlemleri, Alman noterlerine oranla 4 kat daha pahalı.

Başka bir haksızlık da, askerlik bedelidir. İspanyol, Portekiz, İtalyan, Yunan vatandaşları askerlik bedeli olarak 1000 mark ödüyorlar. ...

Halkevi'nde yapılan toplantıya katılanlar arasında, pasaport harçlarının daha da düşürülmesi konusunda kampanyanın sürdürülmesi te bir karşı oy çıkmadın, 490 oyla kabul edildi.

Belçika Bedelli Askerlik Girişimi "BEBAG" kuruldu

Belçika'daki ekonomik krizden en çok etkilenen kesim, burada yaşayan 65 bin Türküelinin yarısına yakınıdır. Oluşturan 20 yaşın altındaki gençler oluyor. Bu durum onları kahve köşelerine ve bunalmış Türkiye hükümetinin, buradaki gençlerinin sorunlarıyla ilgilenemeyişinin yanı sıra, kelimelerin tam anlamıyla bir soyguna dönüşen bedelli askerlik uygulamaları gençlerimizin bu durumunu daha da zorlaştırıyor. Şubatın yeniden belirlenmesiyle, belgisi

altında yapılan toplantılar sonucu BEBAG ve Bedelli Askerlik Komitesi kuruldu. Hazırladıkları bir anketle çalışmaları başlatan bu komiteler, Belçika'da Türküelinin gençlerin bulunduğu tüm bölgelerde de bu tür komiteler kurularak çalışmalarını genişletmesini hedefliyorlar. Bu çalışmaları daha amaç, yapmaları hedeflenen gençliği sosyal ve kültürel çalışmaları, gençlerin kahve köşelerinden kurtararak kendi sorunlarıyla sahip çıkmasını teşvik etmektir.

VEBA şirketi Türkiyeli kiracılara tamirat sırasında zararın bedelini ödemiştir

"Eşyalarımızı hurdaya çevirdiler, şimdi parayı ödemiştir"

Duisburg'un Rheinhausen bölgesi Türkiyeli işçilerin yoğun olduğu bölge. Bu bölgedeki evlerin çoğu da bu alanda büyük bir tekel olan VEBA'ya ait. Bu şirket 1982 yılının kış aylarında, çoğunluğu Türkiyeli olan kiracılarına (100'den fazla ev) yeni ev göstermeden, insanlar içinde otururken, evleri tamir etmiş. 6-7 ay süren bu inşaat boyunca kiracıların çekmediği dert kalmamış. Yasalara göre şirket tamirat sırasında verdiği zarar-yeni ev göstermeden yaptığı inçin kiracılara ödemek zorunda. Ancak pek çok konuda olduğu gibi, Türkiyeli işçiler bu haklarından habersiz olduklarından herhangi bir müracaata bulunmamışlar. Hurdaya dönen eşyalarını kendileri masraf ederek yenilemişler. Bir iki yıl sonra tesadüfen bunu öğrendiklerinde olayın üstüne gitmişler ve şirketin o zamanlar Alman kiracıları gizlice bir miktar ödeme yaparak bu işi kapatmış olmaları çıkmış. Şimdi Türkiyeli kiracılar yaptıkları masrafları tutaralayaak VEBA'ya başvuruyorlar. Fakat yeterli Alman bilmeyenler şirketin hakaret ederek ters yözü ediyorlar.

Krupp-Rheinhausen'da çalışan 3 çocuk babası Cömür Ali Erken de içinde otururken evi inşaatla çevrilen ve hiçbir ödeme yapmayan bir Türkiyeli işçi. "Kış gününde geldiler. Pencereileri çerçevesi söküp gittiler. Geliş bemen yenisi takmadılar. Çoluk çocuk günlerce toz içinde sokağa yerde yemey edik" diye söz başlıyor. Hemen eşi atılıyor. "Perdeleri kornişleri söküp söküp atıldılar. Kırılan tabakların, bardakların paralarını da istemedik daha" diyor. Tüm aile doğu bu konuda, 16 yaşındaki oğlu "çocuğu anlatı baba esas" diyor. Bu inşaat sırasında başka bir Türkiyeli ailenin 40 günlük bebği tozun altında boğulmuş.

Ali Erken haklarını aramak için, goe de olsa masraflarını tutaralayaak ve VEBA'dan işi sürke başvurmuş. Uzun süre yazılı cevap verilmemiş.

Münihli gençler, Bavaria eyaletindeki genç aileleri parçalayan keyfi ve eşmanlık dışı uygulamaların hiç olmazsa Hessen eyaletindeki

Sol üstte Mehmet Çelik, aşağıda Erken ailesinin küçük oğlu, üstte Ali ve Cemanur Erken. Büyük kimsa tekel VEBA'nın haksız tutumuna anlatılır

bir sürü hakaretten sonra çekip gitmiş. Ardından iyi Almanca bilen bir arkadaşıyla tekrar anlaşarak şirket, bu randevuya gelmemiş. Bizim kendisini ziyaret ettiğimiz gün ise, kapıdan uğrayıp, içerde Almanca bilen birisini görünce, hiç konuşmadan çıkmış, gitmiş.

Mehmet Çelik de aynı bölgede oturan bir Türkiyeli işçi. O tamirat sırasında biraz daha iyi Almanca olduğundan yeni ev göstermedikleri için işçileri evine sokmamış. "Gitt polis çağır, dedim. Hakken yok yeni ev göstermeden evime girmey, dedim. Mecbur oldular yeni ev gösterdiler, ama yine bir kağıt imzalamadım, bir kelimeyi tam almadım. Daha pek çok hakkım

olmasın rağmen bana o kağıdı imzalatmışlardır 50 mark bir tasımına parası verdiler o kadar" diyor Mehmet Çelik.

İnşaat sırasında gizlice anlaşıp para verdikleri Alman kiracıların çoğu bu evlerden taşınmışlar, ama para aldıkları kesin. "Almana olunca para var, ama bize gelince 'İnteressiert mich nicht' (beni ilgililendirmez), her yerde böyle, yetti artık, ama mahkemeye kadar yolu var, peşini bırakmayacağız" diyor Ali Erken. Şimdi Türkiyeli kiracılar bir avukat kanalıyla mahkemeye başvuracaklar. Şirketin de peşini bırakmaması da kararlılar. Bu konudaki gelişmeleri gelecek sayılarımızda da yayınlıyacağız.

Şimdi gençler daha da güçlü

31.1.1986 tarihli sayımızda duyurduğumuz Münih Aile Birliğinin Kuruma Girişimi'nin ve IG-Metall'in ortaklaşa düzenlediği sempozyum başan ile sonuçlandı.

Münihli gençler, Bavaria eyaletindeki genç aileleri parçalayan keyfi ve eşmanlık dışı uygulamaların hiç olmazsa Hessen eyaletindeki

maktaydı. Ayrıca, gençlerin aileleri ve dayanışmalarını eşirmeyen Alman gençliği de konuşmaları yakından izlediler.

Avrupa Parlamentosu üyesi ve SPD Milletvekili Janis Sackelle-rijo sempozyumda yaptığı konuşmada "Avrupa Parlamentosu gençlerin ailelerinin parçalanma-

mentosu üyesi SPD Milletvekili Manfred Jena, Münih Yabancılar Meclisi Başkanı Frankowiç ve IG-Metall Münih Gençlik Sekreteri yaptıkları konuşmalarla dayanışmalarını dile getirdiler.

Girişimin bugüne kadarki çalışmalarının da analıtlığı sempozyumda ayrıca konuşmacılar yaban-

Evlerini terkeden genç kızlar hakkında uzmanların görüşünü aldı

Neden evden kaçıyorlar ?

Gün geçmiyor ki gazete manşetlerinde evden kaçan bir genç kızm haberi yer almasın. Tüm Avrupa ülkelerinde ama özellikle Federal Almanya'da yer alan bu sorunu konuşmak tartışmak için, başlattığımız bu çalışmalarla bundan sonraki sayılarımızda da yer vereceğiz.

Bu sayımızda, evden kaçan genç kızlarla ilgili konuşmuşuz Türk ve yabancı uzmanların değerlendirmelerini yorumuş olarak sunuyorum.

Türkiye Postası: Sizce genç kızların evlerini terk etmeye ne tür nedenler zorluyor?

Aynur Gökçe: Türkiye'de genç kızların evlerini terk etme sorunu özellikle yurtdışına ilişkin bir sorun. Ailelerin Alman toplumu ile ilişkilerinin artması, Türkiye'deki, kendilerine özgü örf ve adetleri burada daha da baskın bir şekilde uygulamaya çalışmaları, bunun yanı sıra da gençlerin içinde yaşadıkları yabancı toplumun etkisi altında kalmaları gençler ile aileleri arasında çelişkilere yol açıyor. Dışlogopukluğunda rol oynayan faktörlerden biri de dil. Böyle ki, küçük yaşta buraya gelmiş olan çocuklar yuvaları, okulları giderak Almanca'yı ailelerinden daha iyi öğreniyorlar. Çocuklarını bu yabancı ve çok da tanıdıkları toplumun költüklerinden korumak amacıyla Türkiye'de iken az bavırdıkları kontrol mekanizmalarına başvuruylar, yani baskıyı gültük artırmıyorlar. Bu endişeleri taşıyan aile, çocuğunun özellikle kız çocuğunun okula kimlerle ilişkili kurduğunu bilemediği, kendisi de bu alandan çok dışında olduğu için çocuğunun kendi tabiriyle "başına bir iş gelmeden", ya da "namuslu lekelenmeden" okuldan uzaklaştırmak istiyor. Okuldan uzaklaştırılan genç kızların bir an önce evlendirilmesi de çok bayıvırlan bir çözüm, çünkü bu şekilde aile kendisine ait olan sorumluluğu bir başkasına devrederek, böylece korkulanından kurtulmuş oluyor. Ya da çocuk üzerinde denetim olanağı üstü artılıyor; çocuk yaşıyır en basit şartlarda işlerin bile hesabını vermek zorunda kalıyor. Çocuğun anlayamayacağı bu sıkı disiplin de onun ailesine karşı tepki duymasına ailesi tarafından anlaşılmadığına, inancına sarsıldığına, onların kendine güvenmediklerini hissetmesine ve belki de bundan dolayı öfkesine yol açıyor.

ze uğradıktan sonra da kimseye söylemeden evlerinde kalmaya devam etmişler. Böyle şeyler genellikle küçük yaşlarda oluyor ve çocuk olayın acağını yıllarca taşıyarak başına taşıyorlar. Kimseye anlatmıyorlar, çünkü kimsenin kendilerine inanmayacağına düşünüyorlar. Bu durum genellikle evlenmeklere zamana kadar sürüyor. Evlilik döneminde bir açıklama yapmak gerektiğini düşünüyor, yapamayacaklarını anlayınca da evden kaçarak kendi başlarına çözüm bulmaya çalışıyorlar.

Türkiye Postası: Genç kızlarla aileleri arasında çatışmalar kızların bir arası bir çatışma olarak değerlendirilebilir mi?

Aynur Gökçe: Gençlerin aileleri ile olan ilişkilerini bir açıdan ne sillerarası çatışmalar diye nitelendirilebilir de temel nedenin ne sillerarası değer yargılarının farklılığı olduğuna söylemek doğru olmaz. Bunun toplumun gençlere vermesi ama vermediği olanaklara bağlı olarak ortaya çıkan sorunlardır. Olanakların daha fazla olduğu, gençlerin eğitim ve iş koşullarının planlandığı durumlarda kuşkusuz konuşulabilecek çatışmalar da daha

leşmeyecektir. Çünkü o zaman en azından maddi olanaksızlıkların doğurduğu sorunlar yaşanmayacaktır.

Simdi ise Alman ve Türk gençleri işyeri bulamadığı zaman ailesin-

ce zorlanıyor. Çünkü aile belirli bir yaştan sonra çocuklarının yükünü taşımak istemiyor.

Ailelerin yaşadığı örneklerin konuşmaları daha farklı olduğu için aileler gençlerin gerekten de iş ve eğitim yeri bulamadıklarına da inanmıyorlar.

Selma Aral: Yabancı gençlerin eğitim görmüş olmaları arasında bir iş ilişkisi olanının yüksek olduğu ayrı bir gerçek. Ailenin birkaç ferдинin işsiz olduğu kuşullarda bu durumda ailenin çocuğu anlaması ve hak vermesi zorlaşıyor. Okullarını bitirdikleri halde çalışma ve mesleki eğitim yeri bulamayan çocuklar işe bunlama düşüyor, yasa dışı yollarla sapaabiliyorlar.

Türkiye Postası: Wohngemeinschaft (Türkiyeli genç kızların birlikte yaşadığı evler) projeleri genç kızlara nasıl yardım etmeyi amaçlıyor?

Aynur Gökçe: Bizim sınımacı evden ayrılan kızların hangı nedenlerle ayrıldığı üzerinde durmadan, onların bu toplumun yabancı bir üyesi olarak burada daha uyumlu yaşamalarını sağlamak. Ayrıca sınımacı yalnızca bu toplumda değil, döndükleri zaman Türkiye'de de kabul edilebilir durumda ol-

toplum yapımızı onlara tanıtan örf ve adetlerimizi költürel farklılıklarımız üzerinde çalışmalar yapıyoruz. Genç kızların pekoğu en başta tanımadıkları için bir de Alman toplumu içinde ikinci sınıf insan olarak tanınmanın getirdiği eziklik kendı toplumlarını reddediyorlar. Pekoğu Türkiye'nin yasamlar bir ülke olmadığını, Türklerin kafaları çalışmayan geri insanlar olduklarını düşünüyor.

Kuşkusuz bunda ailelerin eğitim durumu, davranışları vs. de rol oynuyor.

Cocuklar kimliğini bulmakta güçlük çekiyor. Türk toplumuna karşı ön yargılı oldukları için çoğu kez Türk olduklarını inkara kalkıyorlar. Bu da ana dillerini konuşmaktan ısrarı olmakla başlıyor. Bizim en başta bu tür önyargıları karmamız, çocuklara yabancı olduklarını kabul edip, yine yabancı bir toplumda kendilerini yer yapa-bilmelerine yardım etmemiz gerekiyor. Görevimiz ölü göstermek olanak. Onlara kendi başlarına işlerini yürütmelerine güveni veremeye çalışıyoruz.

Türkiye Postası: Genç kızların aileleri ile bir işli kurmaya hiç çalışıyor musunuz?

Aynur Gökçe: Hiç kuşkusuz ailelere normal ilişki sürdürülebileceğini onlara daha toleranslı davranmalarını istedik, ancak aileler daha baştan bizi reddettiler için böyle ilişkiler kurulamıyor. Aileler, bizi çocuklarını evden kaçırarak, onları ailelerinden yoksun kılan kötü gazılar olarak değerlendirmiyorlar. Biz de bu durumda onların suçlamaları, daha doğrusu anlaşılmazlığı için hiç üzerlerine girmiyoruz. Öte yandan çocuklara ailelerine karşı gımsus ön yargıları karmaya çalışıyoruz. Bunun çocuklara da anlatıyor, onların bu konudaki görüşlerini de değişimlere çalışıyoruz.

Hanna Kirsch: Temele kızların ne gibi yetenekleri olduklarını görmek için bir şekilde öğrenimlerini öngördü. Kendi ülkelerinin değer ve normlarına Alman toplumunun değer ve normlarını serbest olarak benimseyen, kendi ülkelerinin

ORTRA-CO firmasında çalışan deri işçileri haklarını savundukları için işten atıldılar

Türkiyeli işçiler haklarını savunuyorlar / Serap ERDEM

Milyonlar kazanılıyor; ama neler pahasına...

Viyana Avusturya'nın başkenti. Avrupa'nın önemli sanat ve költür merkezi olarak tanınıyor. Mağazaların vitrinlerinde yer alan her türlü deri mamuller çeşitli ülke markalarını taşıyor, İtalya, Türkiye, Yunanistan. Ama çoğu Avusturya'da, Viyana'da dikiyor.

Avusturya bir özelliği ile daha tanınıyor. İşçi hareketi yok dedecek kadar sakin. Bu sessizlik perdesinin ve sakin görünüşünün arkasında işe, acımasız bir sömürü, her türlü yasadışı uygulama, baskı ve aşılması bütün kapitalist sisteme olduğu gibi hüküm sürüyor. Türkiye'de bir avuç işçi arkadaşımız sanki bu sessizlik ve görünmezlik içinde aynı zorlukları yaşayan sınıf kardeşlerinin pektiklerini sergilemek istemesine hırslı, kararlı ellerindeki olanakları kullanmaya çalışıyorlar.

Bu arkadaşlarımız aradıkları ve sendikalaşmak istedikleri için, yani patronun deyimiyle "ona karşı geldikleri için" işten atıldılar. Avusturya'nın özellikle bilinilen Salih Sekeri, ORTRA-CO şirketinin sahibi, 20 yıldır Viyana'da yaşıyor. Türkiye'de

arama sırasında işten atılan işçiler anlatıyor.

Abdullah (27): Türkiye'de bir atölyem vardı. Bir derici arkadaşım; bir firma sahibinin geleceğini, devamlı çalışacak işçi aradığını, iyi çalışma şartları olduğunu söyledi. Firma sahibi de "iyi para veriyoruz, iş garantisi var, size sıcak lüks işçi lojmanı veriyoruz. Masraflar firmaya ait. Davetیه ve yol parası verilecek" dedi.

Sözü anlaşma yaptık. Atölyemi sattım, evimi dağıttım, pasaport almak için memleketim Malatya'ya gittim. Döndüğümde davetیه kağıtları bitti dendi. 7 ay sonra gönderdiler. Yol paramı kendim karşıladım. İki arkadaş geldi. Bize lojman olarak bir depo gönderdiler. İçinde su, tuvalet, banyo yok. 6 ay bizi kaçak olarak çalıştırdı. Bize bazı kağıtlar imzalatı, ne yazdığını öğrenemedik. Kağıtları patron saklıyordu. İmzalamak istemeyeni işten atarını diye tehdit etti. Tüm bu horlanmalara işçi olabilmek için katlandık. Nereye gidebilirdik? Dil bilmiyoruz, yol bilmiyoruz, Türkiye'den varımızı yolumuzu taşı gelmişiz. 6 ay sonra işçi ol-

ten atıldık.

Rza (30):

...Patron bize üstelik sürekli hakaretler ediyordu. Sağlık şartlarına işe hiç dikkat edilmiyor. Eskiden dağıtılan yorgun bir geldiğimizde veriliyordu. Makinaların aydınlatılması ve işyerinin havalandırılması yeterli değildi. Bu kötü çalışma şartları hepimizi etkiledi. Bir arkadaş hastalandı, doktora götürmediler, işten çıkardılar.

Mehmet.

1983'ün 12. ayında işe başladım. Sabah 8'den akşam 7,5'a kadar çalışıyorduk. Mesaller veriliyordu. Avusturya'nın bayramlarında biz çalışıyorduk. Kendi bayramlarımızda bir gün tatil yapıyorduk. Bir günü de firmaya borçlanıyorduk. Ben 70 şilinden anlaşma yaptım. Ama 8 saatte sonrakı mesalleri vermedi. Avusturya firmasında günde bir takım dikip aynı parayı alabiliyordun. Burada günde 3'ten aşayağı düşünemeycek, hatta bazen 57 şilyor.

İş bulamama korkusuna çalışmaya devam ettim. İşin kokusu ciğerlerimi yakıyordu. Benim midem hasta oldu. Firmayı hastayordum diyerek beni de işten çıkardılar. Ben de evime dön-

na inannamıza, onları kendine güvenmediklerini hissettirmeye ve böylece bunalıma düşmesine yol açıyor. Çocukların üzerinde baskı kurma yollarından biri de onları ev içinde kendilerine ait olmayan rolleri almaya zorlamak... Burada anne, evinde işlerin yanısıra çalıştığı, çalışmak zorunda olduğu için daha çok en büyük kızı, henüz 13-14 yaşlarında iken ve bazı hallerde daha erken, annenin evdeki önemli görevlerinden birkaçını yüklenmek durumunda kalıyor. Okula giden ve oyun çağında bir genç kız için de hergün alışveriş yapmak, yemek pişirmek, kardeşlerine bakmak ve bunları hergün yapmak zorunda olmak ağır bir sorumluluk. Bu da çocuğun o yaşta yapmak istediği bazı şeylerin ortadan kalkması anlamına geliyor. Bu durumda çocuğun kendi yaşatılacağıyla oturup ders çalışabilmesi, arkadaşlarını evine getirebilmesi, arkadaşlarıyla birlikte birşeyler yapabileceği için boş zamanı kalması güçleşiyor. Tüm bu sorunların su veya bu biçimde biraraya gelmesi sonucunda ise bir patlama oluyor ve bu patlama da genellikle aile baskısının artması ve özellikle genç kızın birisiyle evlendirilme, ya da Türkiye'ye geri gönderilmesi istendiği durumlarda ortaya çıkıyor.

Selma Aral: Ailenin bir an önce burada çılpıp, gerekli parayı biriktirdikten sonra ülkesine dönmeyi planlaması da çocuğun aile bütçesine katkıda bulunmak amacıyla çalıştırılmasına yol açıyor. Bu durumda aileler çocuğun çalışıp para kazanmasını istediklerinden okula göndermeyihtilolar.

Hanna Kirsch: Benim daha çok, Almanya'ya daha büyük yaşlarda gelmiş ya da Almanya'da doğmuş ancak yaşamı boyunca sürekli olarak Türkiye ile Almanya arasında gidip gelmiş genç kızlarla görüşmelerim oldu. Böyle durumlarda özellikle annelerin kızlarıyla veya kızların anneleriyle önemli sorunları var. Bu ilişki zorluğu nedeniyle çocuklarıyla duygusal hiçbir bağı olmayan anneler baskısı da daha sert biçimlerde arıyıyorlar.

Şimdiye dek tanıdığım bütün kızların evden ayrılmak için çeşitli bahaneleri olduğunu gördüm. Evden kaçışın esas nedenleri ise ancak çok daha sonra ortaya çıkıyor. Bize gelen olaylar arasında genellikle akraba olan bir büyüğün teavüzüne uğrayan genç kızlar da vardı. Bu kızların bir kısmı teavü-

zün için eğitim ve iş koşullarını planladıkları durumlarda kuşkusuz kuşaklararası çatışmalar da daha yumuşak geçecek, sorunlar derin-

leştirecektir. Bu toplumdaki durum değil, döndükleri zaman Türkiye'de de kabul edilebilir durumda olmalarıdır. Onun için Türkiye'deki

ve normalıyla Alman toplumunun değer ve normlarını serbestçe karşılaşılabiliyor, kendi kişiliklerini geliştirmeyi öğrenmektedir.

Paris'in Gousainville Banliyösünde bir konfeksiyon işçisi ile söyleşi yaptık

Yarın ya iş olmazsa !

Gousainville onbin kişinin yaşadığı bir banliyo. Paris'in diğer bölgelerinde olduğu gibi burada da yabancı işçilerin, özellikle de kadınların çalışma alanı konfeksiyon işçiliği.

Bu bölgede işçilerin bir bölümü atölyelerde çalışırken, bir bölümü de evlerindeki makinalarla, parça başı ücret alarak, kaçak olarak çalışıyor. İşçilik çok ucuza malolduğu için, Fransa'da konfeksiyon işinde binlerce kişinin kaçak çalışmasına hükümet tarafından gözyümlüyor. Üstelik kaçak insanların haklarını aramayaacakları için bu işverenlerin de işine geliyor.

Konfeksiyon işçiliği "Yarın ya iş olmazsa" kaygısıyla saatlerin hatta günlerin makina başında tüketildiği, insanların birbiri ile yanlış zorlandığı bir çalışma temposunu da beraberinde getiriyor. Bu alanda çalışan işçilerin sorunları daha da yakından öğrenmek için o bölgede röportaj yapmak istediğimizi söyleyince "gazetemin işi benzin daha iyi bir örnek bulamazsınız diye atıldı" genç bir işçi kadın ve devam etti. "8 yıldır çalışıyorum, 6 yaşında bir çocuk ve bir bavulla sokakta kaldık". 24 yaşındaki kon-

feksiyon işçisi **Gülseren Abdal** daha sonra sorunlarımızı şöyle yanıtladı.

Türkiye Postası: Kaç yıldır Paris'te yaşıyorsunuz, çalışma koşullarınızla ilgili bize biraz bilgi verir misiniz?

Gülseren Abdal: 1978 yılında turist olarak geldim. 1981 yılına kadar kaçak olarak çalıştım. 1981 yılında çikanlar "kaçak işçilerin işi statüsünde kalmak" hakkından sonra üzer ayık oturma ile kalmaya başladım. Yaşamımız üçer ayık sürelerle göre ayalıyoruz. Her an oturma müzadesi alamama ve sınır dışı edilme tehdidi altındayız. 8 yıldır konfeksiyon işçisiyim. Çeşitli atölyelerde çalıştım. Atölyelerde çalışma saatleri işe bağlı. Beiki yılın is gelmek korkusuyla gece gündüz, bir ay devamlı çalıştığım günler oldu. Tatil, dinlenme mümkün değil, patron daha ucuza diken bir işçi buldu mu-bizi istenmiyor.

Türkiye Postası: Konfeksiyon işini daha önce nerede öğrendiniz?

Gülseren Abdal: 16 yaşında Pa-

ris'e geldiğim zaman bir Türk atölyesinde 15 gün çalışarak öğrendim. Konfeksiyon işinde çalışanların hemen hepsi bu işi kendi kendine öğrenir. Daha sonra bir makina alarak evlerde iş yetiştirilir, ya da atölyelerde iş anılır.

Türkiye Postası: Atölyelerdeki çalışma koşullarını ve işverence ilişkilerinizi kısaca anlatır mısınız?

Gülseren Abdal: Konfeksiyon işinde çok patron var. Biz 7-8 makinası olan patronlara çalışıyoruz. On-

lar da daha büyük atölyelere iş yapıyor. Bütün bu iş yerleri işe esas büyük patrona bağlı. Hepsi bizim üzerimizden kazanıyor. Örneğin 40 franka diktiğimiz bir ceket, virinde 490 franka satılıyor.

İş yerinde patron diyelim ki 30' ar parça iş dağıtıyor, diğer işçilerle yarış yapıyoruz, kim elindekini önce bitirirse diğer parti malı alıyor. Bu da arkadaşları arasında küçük çekişmeler doğuruyor. İşçiler birbiri ile samimi değil, ama ben bunları normal karşıyorum çünkü bu hayat kavgası.

TRA-CO şirketinin sahibi, 20 yıldır Viyana'da yaşıyor. Türkiye'deki işsizliğin nimetlerinden, Avrupa'daki yasadışı uygulamaların olanaklarından yararlanmasını öğrenmiş. Piyasada 800 bin şiling (24 milyon TL'si) olan Mercedesleri kullanılmak üzere Turgut Özal'ın ANAP'ına hediye edecek kadar politikanın "dışında" bir kişi. Türkiye'de deri alanında çalışan sanatkar, usta işçileri çeşitli vaatlerle davet ediyor. Çalıştıyor, hem de çok pahasına, sonra "dikbaşlılık" yapıp, haklarını aramak isteyenleri atarak Avusturya Yabancılar Polisinin acımasız mekanizmasına terk ediyor; yeni işçiler getiriyor. Yok pahasına çalıştıyor, sömürüyor, tek ar işçi getiriyor. Deri mamulleri, birbirinden güzel deri ceketler, etekler üretiliyor, piyasaya çıkıyor, milyon kazanılıyor; ama neler pahasına?

Bundan sonrasını, haklarını

bilmiyoruz, yol bilmiyoruz, Türkiye'den vatanımı yoğunmuza sahip gelmişiz. 6 ay sonra işçi olduk. Ama baskı haksızlıklar devam etti. Patron hakkımızı aradığımız için isten atıldı. Sendikamız yok. Sendikalaşmak isteyen sezdigi anda çıkışını veriyor. Üstelik bizim Fransa Türkleri çalıştığından, sendikalaşmak bile temsili olmak hakkımız yok. Halen iş bulamam ama hakkımı anadığım, köle gibi çalışmaya karşı çıktığım için pişman değilim.

Selahattin (26): Arkadaşların geldiği gibi, yani aldattılarak geldim. Atölyemi dağıttım. Beni de 6 ay kaçak çalıştırdı. Saat ücreti 43 şiling gisteriyor, parça başı çalıştığımızdan 2-3 bin şiling de açıktan veriyor. Kendisi böylece daha az vergi ödüyor, ama bizim ücretlerimizi düşük gözükütüğünden biz de işsiz kaldığımızda daha az ücret alıyoruz. Buna karşı çıktık iş-

çiler bir yandan haklarını aramak işin sendikaya, mahkemeye başvuruyorlar, patronla uğraşacaklarını söylüyorlardı. Bir yandan yeni iş arıyorlar. Ama bu yaptıkları onun yanına kalmamış diye bu olayı işi başına aktarmak Türkiye'deki basına duyurmak için çaba gösteriyorlar.

Türkiye Postası: Daha önceki konuşmamızda işsiz ve sokakta kaldım dediniz, bunun sebebini açıklar mısınız?

Gülseren Abdal: Evlenince eşimin ailesi ile birlikte oturuyor, 10 kişi üç göz odalı bir evde yaşıyor-

duk. Odalardan biri de atölye olarak kullanılıyordu. Parça başı çalışıyor, 2 franktan 10 franka kadar ücret alıyor, günde 20 saat çalışıyordu. İş varken, para kazanırken herşey iyi gidiyordu. İş gelmeye evden evdeki geçimsizlik de büyüdü. Şimdi eşim ve ben çoğumuz alarak oradan ayrıldık. Geçici olarak bir akrabanın yanında kal-

madım hasta oldu. Firmaya katıyordum diyerek beni de işten çıkardı. Ancak firmada halen 13 kişi çalışmaya devam ediyor. Biz ücretlerimizi yükseltmesini, çalışma şartlarını düzenletmesini istedik. Bu isteklerimiz için birleştik. İsten atılmamızın esas nedeni budur.

Bir işçinin farketmediği ve söylediği bir sözle söyleyelim sona erdi. Bu işi diyordu ki "Bizim patron işçileri öylesine sömürüyor ki, Avusturyalı patronların bile takdirini kazandı. Onu Deri İşverenleri Derneği Başkanlığına getirmeyi düşünüyorlar."

İşçiler bir yandan haklarını aramak işin sendikaya, mahkemeye başvuruyorlar, patronla uğraşacaklarını söylüyorlardı. Bir yandan yeni iş arıyorlar. Ama bu yaptıkları onun yanına kalmamış diye bu olayı işi başına aktarmak Türkiye'deki basına duyurmak için çaba gösteriyorlar.

Dilruba YENEN

yoruz. Yakında onlar da taşınıyor. Alleece sokakta kaldık.

Türkiye Postası: Peki ev bulmak için girişimleriniz olmadı mı?

Gülseren Abdal: Ev bulmak için başvurduk. Yeterli kazancımız olmadığı için ev bürosu ev vermiyor. Evimiz olmayınca da çalışma izni alamıyoruz. Kaçak çalışmak zorunda kalıyoruz. Kaçak çalışınca da çok az ücretle razı olmak gerekiyor.

Türkiye Postası: Türkiye'ye geri dönmeyi düşünüyor musunuz?

Gülseren Abdal: Türkiye'ye dönmeyi oradaki işsizlik sorunu buradan büyük. Üstelik Türkiye'de de kalacak yerim yok. Fransızlar vatan dışı deşimlerini istiyorlar ama, onu da bir istemiyoruz.

Türkiye Postası: Peki hakkınızı aramak işin bugüne kadar hiçbir yere basırmadınız mı?

Gülseren Abdal: Daha önce anladığımız nedenlerle 8 yıldır ne kendimize ait bir evimiz ne de devamlı bir işyerimiz oldu. Aile basıç nedeniyle sendikaya da müracaat edemedik. Artık bundan sonra hakkımızı aramak için her yere başvuracağız.

Türkiye Postası: Teşekkür ederiz.

Eski aş !

Özlem ÖZGÜR

ABD Maliye Bakanı James Baker, geçtiğimiz yılın ekim ayında Güney Kore'nin başkentli Seul'de yapılan IMF ve Dünya Bankası'nın ortak toplantısında, ağır dış borç yükü ve derin ekonomik bunalım koşullarında nefes almakta güçlük çeken geri kalmış ve bağımlı ülkelerle ilgili olarak, sözümona yeni bir plan ortaya attı. "**Baker Planı**" olarak anılan bu program, IMF reçetelerinden kaynaklanan uygulamalara "**alternatif bir program**" olarak, böyle propaganda edildi ve bu çerçevede, şimdiki konu, Türkiye'de de yoğun olarak tartışılmaya başlandı. İlk başta, yanıtlanması gereken iki soru var. Birincisi, ABD yönetimi, nereden "**Baker Planı**" diye bir ekonomik program hazırlamak gereğini duymuştur? İkincisi, "**Baker Planı**", neden IMF'ye "**alternatif bir program**" olarak gösterilmek istenmektedir?

Her iki sorunun yanıtı da, çok açık ve içiçe: IMF reçetelerine dayalı ekonomi politikaları, bütün ülkelerde iflasa sonuçlandı... Bu politikaların sonucu olarak, bu ülkelerin büyük bir bölümü, borçlarını ödeyemez bir konuma düştü... Bu durum, emperyalist dünyanın bankacılık sistemini, çok ciddi bir bunalımın içine sürükledi ve bu noktada, yenisömürgecilğin yönetime ve araçlarına, işleyişinde büyük tikanlıklar ortaya çıktı. Dahası, bu ülkelerden, şimdiki çok değişik sesler duyuluyor. IMF'nin ve emperyalizmin dayatmalarına, kemer sıkma politikalarına "**hayır**" deniliyor. "**Çok borçlanmama**" ya da "**uzun sürelerle yapılması**" seçenekleri tartışılıyor...

ABD yönetimi, "**Baker Planı**"'nı bu koşullarda hazırlıyor ve o, bir taşıla birkaç kuşu birden vurmak istiyor. Birincisi, borçlu ülkelere yeniden borçlarını ödeyebilir bir konum kazandırmak ve buna dayalı olarak da, tikanlıkları gösteren yenisömürgecilğin araç ve yöntemlerini, yeniden işler hale getirmek... İkincisi, değişik bir program diye "**Baker Planı**"'nı bu ülkelere kabul ettirmek ve böylece, borçlu ülkelere yükselen başkaldırıları kırmak ve bunların, anti-emperyalist ve ulusal içerikli bir programa yönelmelerini önlemek...

İMF'yi bu denli yıpırınca, dünyanın dört bir yanından tepki yağınca, elbette bu kuruluş bir adım geri çekilecek ve "**Baker Planı**" da, IMF'nin programına "**alternatif**" olarak sunulacaktır.

Peki, "**Baker Planı**"nın nedir IMF reçetelerinden farkı? IMF reçetelerinin öngördüğü bütün temel politikalar ve ekonomik araçlar, aynen "**Baker Planı**"nda da korunuyor. Bu alanda, gözle görülür, iki "**yeni**"lik ve "**değişik**"lik var. Birincisi "**Baker Planı**"nın alınan 15 borçlu ülkeye, önümüzdeki üç yıl içinde 40 milyar dolar tutarında yeni dış borç verilmesi öngörülüyor. Elbette ki, bu ülkelerin borçlarını yeniden ödemeye başlamları kolaylıya!

Gel gör ki, bu ülkelere üç yılda gelecek 40 milyar dolara karşılık; bunların yolda ödemeleri gereken dış borç miktarı gelecek olanın iki katından daha fazladır. Örneğin, "**Baker Planı**"na alınan 15 ülkenin, yalnızca 1985 yılında ödemeleri gereken faiz miktarı, tamı tamına 44,5 milyar dolardır.

İkincisi, IMF reçetelerinin aksine olarak, "**Baker Planı**"nda, sözümona bu ülkelerin "**büyüme**"lerine izin veriliyor! Yani, emperyalist soygun ve sömürü aynen sürecektir, bu ülkelerin vana yoğunla ekonoacak ve kaynakları kurutulacaktır; sonra da, kalkıp bunlara haydi büyüyün denilecek! ABD tarafından, yeni ve alternatif diye ortaya atılan bu programın, sağa sarmasına hiçbir yanı var mıdır? Uzun lafın kısası, Baker Planı'nın, öz olarak IMF reçetelerine

Holdinglelerin 1 dolarlık dışsatımına 409 lira teşvik verildiği belirlendi

Vurgunun böylesi görölmedi

Türkiye'nin 24 büyük dışsatımcı holdingi

Dışsatımcı firma	Bağlı olduğu sermaye grubu	1985 dışsatım (milyon dolar)
Enka Dış Ticaret	Enka Holding	304
Eksa	Sabancı Holding	200
Tekfen	Tekfen Holding	185
Ram	Koç Holding	180
Mepa	İş Bankası Grubu	178
Edis	Akın Tekstil	160
Cam Pazarlama	İş Bankası Grubu	153
Menitepoğlu	Menitepoğlu Grubu	153
İztaş	Yurtçu Grubu	140
Alpa	Diñçök Grubu	113
Anadolu	Anadolu Endüstri Holding	105
Yaşar Dış Ticaret	Yaşar Holding	100
Çukurova Dış Ticaret	Çukurova Holding	88
Süzer Dış Ticaret	Süzer Holding	88
Ekinçiler	Ekinçiler Holding	83
Cotaş	Colakoglu Grubu	80
Meptas	Sabancı Grubu	78
Borusen	Kocayibi Grubu	73
Pentis	Yazır Grubu	66
Temel	S. Turkes - F. Akkaya	63
İmek	Şahenk Grubu	54
Fepaş	Fenit Holding	46
Bati	Biçe Holding	31
Ekol	Türkeç - Akkaya	24

Trilyonluk soygunlar

Bilim adamı Yakup Kepenek'in yaptığı hesaplama göre, dışsatımcı holdinglerin gerçekleştirdikleri 1 dolarlık dışsatım, devlet kasasından 409 lira teşvik veriliyor. İlgili araştırmaya göre, dolan resmi kurunun 575 lira olduğu günde, dışsatımcı holdinge Merkez Bankası tarafından 1 dolar karşılığı olarak 984 lira ödünç verilecektir. Her dolarlık dışsatım için 409 lira teşvik verilmiş olur.

zaranın 3 milyar dolar olduğunu kaydediyor. İlgili araştırmaya göre, 1973 yılı için Türkiye'nin dışsatım ve dışsatımcı holdinglerin fiyatları 100 alındığında, bu oran, Türkiye'nin dışsatım mallarının fiyatlarının sürekli düşmesi biçiminde gelişme gösterdi ve 1983 yılında, dışsatım

mallarının fiyatları yine 100 kabul edildiğinde, dışsatım mallarının fiyatları 45'e girdi.

Başka bir deyişle, 1980 sonrası yılında, Türkiye'nin dışsatım mallarının fiyatları oranda, dışsatım mallarının fiyatları yarıya düşürüldü ve

böylece, dış ticaret yoluyla gerçekleştiren emperyalist sömürü miktarı iki katından fazla artırılmış oldu. Nitekim, Profesör Dr. Yakup Kepenek, Türkiye'nin dışsatım mallarının fiyatlarının yarıya düşürülmesiyle daha fazla ucuzlatılmasının sonucu olarak, 1980 sonrasında, ulusal ekonominin yılda 3 milyar dolar zarara uğratıldığını belirtiyor ve "ekonomi, 1983'te 1973'e göre, bir birim dışsatım yapabilmek için, bunun iki katından daha çok dışsatım mali vermek zorunda kaldı" diyor.

Mali güterin kim?

"24 Ocak Kararları"ndan sonra uygulanan başlayan yeni dış ticaret politikalarının sonucu olarak, bir yandan, emperyalist soygun ve sömürü yolda ortalaması 3 milyar dolar artarken; öte yandan da, dışsatım yoluyla devlet kasasından ödenen teşviklerin hemen tamamına yakını, 24 büyük aile şirketi olan dışsatımcı holdinglere verildiği belirtiliyor. Yapılan açıklamaya göre, 24 büyük dışsatımcı holdingin, Türkiye'nin toplam dışsatım içindeki payı, 1980 öncesinde yüzde 5 daylanıyordu iken, bu oran 1985 yılında yüzde 35'e yükseldi. 24 büyük dışsatımcı holdingin en başında, Özal'ın baş destandisi Enka Holding geliyor ve bu kuruluş, Sabancı Holding, Tekfen Holding, Koç Holding ve benzeri, Türkiye'nin in kıym parabalalan iziyor.

Yediyüzbin memur asgari ücretin altında çalışıyor

Türkiye'de toplam 1 milyon 396 bin devlet memurundan 700 bininin aldığı maaşın, asgari ücretin altında olduğu belirtildi. Geçtiğimiz günlerde, konuya ilgili bir açıklamaya yapan Sayıştay Denetçisi Musa Özdemir, 5 ille 15. derece arasında maaş alan 700 bin devlet memurunun brüt aylık maaşının 40 bin 600 lira ile 21 bin 280 lira arasında değiştiğini söyleyerek, bunların asgari ücretin altında çalıştırıldığını kaydetti. Bilindiği gibi, bugün Türkiye'de asgari ücretle çalışan bir kimsenin, aylık brüt maaşı 41 bin 400 liradır.

Sayıştay Denetçisi Musa Özdemir yaptığı açıklamada, 700 bin daylandırdı memurun asgari ücretin altında bir maaşla çalıştırılmasının yasalara aykırı olduğunu söyledi ve bu durumdaki memurların, yasal yollara başvurarak, bu uygulamadan ötürü Özal hükümeti hakkında dava açabileceklerini belirtti. Bu açıklamalar, uzmanlar tarafından ilgisiz karışıldı ve konunun, Özal ve ekibinin uykularını kaçırarak derecede önemli olduğu dile getirildi.

Özal son TV konuşmasında "orta direk"ın geliri arttı diyor, ama...

Resmi istatistikler Özal'ı yalanlıyor

•DİE'nin verilerine göre, 1977-1984 döneminde, köylülerin, işçilerin ve memurların gerçek gelirleri, istisnasız bir yıl geriledi.

yan son yedi yıllık sürede, gelir dağılımında gözlenen kötüleşmenin en büyük yükü işçi ve memurlardan bindirildi ve bunların gerçek gelirlerine, çok büyük yenileme oldu. Örneğin, DİE'nin gelir

şılık, nüfusun küçük bir azınlığını oluşturulan faiz, kira ve kârlarlarıyla yaşayan parabalalanın, ulusal gelirden aldıkları payın büyük kısmına tırmadığını gösteriyor. Örneğin, faiz, kira ve kârlarlarıyla

Hayali ihracat nedir?...

Birçok ihracatçı şirket "Yurt dışına mal satmak" dümeniyne karsabarsan 600 lira topladığı şirket devleti veriyor. Ve 1 dolara karşılık 900 lira alıyor. Bunun adına da "Vergi dedesi" deniyor. Şimdi bilin bakalım aradaki 300 papalık fark kimin sırtından çıkıyor?

mana gelir hiçbir yanı var mıdır?
Uzun lafın kısısı, Baker Planı'nı, öz olarak IMF teklif-
lerinden ne bir farkı var, ne de yenilir yutulur bir yanı... Eski
ve kokmuşuş aş, biraz sulandırılarak ısıtılıp yeniden sunuluyor,
hepsi o kadar...

Nitekim, Baker'in 15 ülkeye yaptığı çağrıda, bu yana, dört
aydan fazla bir zaman geçmiş. Bu ülkelerden hiçbirisi, bu
çağnya olumlu yan vermemiş. Simdi, emperyalist merkez-
lerin tep notalarında, endişeli bir bekleyiş var... Görülüyor ki,
eski aşk yedirmek, sandığı gibi pek kolay değil...

Arap sermayesi Türkiye'de vergi ödemeyecek

ANAP hükümeti, anayasanın
73. maddesinde yer alan "Herkes,
kamu giderlerini karşılamak üzere,
mali gücüne göre vergi ödemekle
yükümlüdür" hükmüne aykırı ola-
rak bir yasa tasarı hazırladı ve il-
gili tasarıya göre, yakında Türkiye'de
para ödeyecek olan İslam Kalın-
ma Bankası'nın faaliyetlerin-

Anayasanın 73. maddesi aynen şöyle söyler:
● Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaleti ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

den, gelirlerinin ve her türlü iş-
lemlerinden hiçbir vergi alınamas-
ı öngörüldü. ABD güdümün-

deki petrol zengini gerici Arap ser-
mayesinin kuruluşu olan İslam
Kalkınma Bankası'nın Türkiye'de

Dışsattımcı holdinglelere verilen devlet desteğinin bir faturası daha!

Türkiye petrole fazladan 600 milyar lira ödeyecek

Bir varil ham petrolün fiyatı,
dünyanın her yerinde 19 dolardan
işlem görmeye başladı. Buna karşı-
lık, Türkiye daha önce yaptığı baş-
lantılara dayalı olarak, 1986 yılında
dışardan aldığı her varil ham pet-
role yaklaşık 27 dolar ödeyecek ve
böylece, dünya fiyatlarına göre,
Türkiye'nin petrole ödeyeceği fiyat
yüzde 40 daha pahalı olacak. Bu
durum, 1986 yılında Türkiye'nin
ham petrole fazladan 800 milyon
dolar ödemeye yapsınını gerektire-
cek. 1986 yılında bir dolardan 750
lira olacak varsayımına dayalıla-
rak yapılan hesaplamaya göre, Tür-
kiye'nin aşırı yüksek fiyatla ham
petrol almışından ötürü, 1986 yıl-
ında fazladan ödenek miktar
Türk parası olarak 600 milyar lira
ediyor.

Ham petrolün varil, dünyada 19
dolara kadar gerilerken, Türkiye
neden 27 dolardan petrol satınla-
yor? Türkiye ham petrolün önemli
bir bölümünü, başta İran olmak
üzere bölgedeki Arap ülkelerinden
satın alıyor ve bu alış-veriş, peşin
para ile değil, mal karşılığı olarak
gerçekleştiriliyor. Bu işleme göre,
dışsattımcı holdinglelerin ellerindeki
kaliteleş ve de pazarda rekabet gü-
cü olmayan malların fiyatları düşü-
rülüyor, aradaki fark devlet tarafın-
dan karşılanıyor ve ayrıca, bu ho-
dinglelere hazinenin büyük teşvik-
ler veriliyor.
Bu yolla yapılan dışsattıma karşı-
lık, Türkiye bu ülkelerden ham pet-

rol alıyor ve fakat, bu takas yön-
temiyle alınan bir varil ham pet-
role de 27 dolar ödenecek gerekiyor.
Takas usulüyle yapılan dışsattım,
holdinglelerin büyük vurgunlar elde

etmelerine neden oluyor; ancak,
bu yöntem, ulusal ekonomiyi her
yıl yüz milyardara lira zarara soku-
yu ve bunun faturasını da, yükün-
lar ödüyor.

Silah tekelleri Türkiye'de pazar kavgasında

Türkiye'ye askeri araç ve gereç satmak isteyen veya silah sanayinin
kurulmasını katılmak isteyen silah tekelleri arasında, çekişme başladı.
pazar kavgası başladı. Gözlenen ilk çatışma, Federal Almanya'nın
Mercedes (yerli ortak Otomarsan) ile MAN (yerli ortak Ercan Holding)
firmaları arasında oldu. 170 milyar lira tutarındaki 9 bin 250 askeri
"taktik araç" yapımı ihalesi, önce Mercedes'e verildi ve MAN'ın
ihracat emsiline yasasına, devlet sözleşmeleri üzerine hale iptal edilerek
zorunda kaldı. Bunun üzerine, başbakan yaptığı açıklamada sorunu
çozeceğini söyledi ve ihalenin her iki firmanın ortak yapımına verile-
ceği belirtildi.

Öte yandan, Türkiye'de kurulması kararlaştırılan silah sanayinde
önemli bir rol oynayacak olan Askari Elektronik Sanayi A.Ş.'nin (ASEL-
SAN) Genel Müdürü Hacım Komuşlu ilgili olarak yaptığı açıklama-
da, çok sayıda yerli ve yabancı kuruluşun ortaklık için kendilerine
başvurduğunu belirtti ve yeni gelişmeleri şu notalarda topladı:

- NATO Avrupa Grubu çerçevesinde yürütülen "Stinger" füzeleri üre-
timinde ASELSAN, önemli bir paya sahip olacak.
- Henüz başlangıç aşamasında olan "Maverick" füzeleri ortak üretim
programı da ASELSAN'ın katılımıyla sürdürülüyor. Alçak hava savunma
sistemleri konusunda çalışmalar devam ediyor.
- F-16 savaş uçağı üretim programı kapsamında ASELSAN, uçak
naviyasyon sistemi üretimi için "Littion" firması ile ortak üretim anlaş-
ması imzaladı.
- Türkiye'de üretilecek 35 mm'lik "Oerlikon" toplarının radar kontrol-
lu atış kontrol sistemi ASELSAN tarafından üretilecek.
- Ayrıca, laser uzağı ölme cihazı, mayın dedektörü, VT mayın
dedektörü ve VT elektronik tupa gibi savunma ürünlerinin imalatına da
bu yıl içerisinde aşamalı olarak başlanacak.

şube açılması ilgili yasa tasarısu,
15 Ocak 1986 tarihinde TBMM'nin
Bütçe ve Plan Komisyonu'nda
görüldükçe kabul edildi ve boyalı
basım, anayasaya aykırı olarak
yasa tasarıuna hiçbir haber değeri
biçmedi.

Üç maddeden oluşan ve "İslam
Kalkınma Bankası'na Vergi Muafiy-
eti Tanınması Hakkında Kanun
Tasarısu" adını taşıyan yasa öneri-
sinin birinci maddesine göre, il-
gili kuruluşun varlıkları, gelirleri,
kârları ve her türlü işlemleri;

ikinci maddeye göre, yaptığı iş-
lemler nedeniyle, her ne ad altında
olsun, nakden ve hesaba-
n aldığı paralar ve işlemleri ilgili
örak düzenlenlik kağıtları;

üçüncü maddeye göre, işe, bu
kuruluşun her türlü menkul ve
gayrimenkul mal alım ve satımın
ve bu nedenle, yükümlü olduğu
her türlü vergi, resim ve harclar-
dan muaf tutuldu. Ayrıca, banka
tarafından sermayedarlara ödenek-
ler için paraları, gelir ve kurullar
vergisi kapsamı dışında bırakıldı.

Bankacılığın yasasına, Türkiye'de
de sanayi, hizmet ve ticaret sek-
törlerinde de faaliyetle bulunacak
olan İslam Kalkınma Bankası'nın
Özal'ın yakın çevresi, destekleşi
holdingle ve bazı ANAP yönetici-
leriyle ortaklıklar kuracağı be-
lirtili. Bilindiği gibi, bundan bir süre
önce Türkiye'de faaliyete başlayan
Al Baraka Özal Finans Kurumu
ile Faisal Finans Kurumu adı ku-
ruluşları da benzer ayncaıllar ta-
nınmıyış bu şirketlere, başta Özal
in kardeşi Körkut Özal olmak üze-
re, ANAP'ın İzmir ve İstanbul il
başkanları ile bazı önde gelen yö-
neticilerin ortak edilişimşildi;

Böylece İstanbul Anakent Bele-
diyesi Başkanı Bedrettin Dalan'ın
İstanbul'da Boğaziçi'nin en güzel
tepelemleri Anıtlarına peşkes çekme-
sinden sonra şimdi de Arap serma-
yesine vergi muafiyeti tanınıyor.

murların gerçek gelirleri,
istisnasız her yıl gelirdi.

Başbakan Turgut Özal, TRT'de
"İlerata'nın İçinden" adlı son pro-
gramında yaptığı konuşmada, or-
ta direkt diye adlandırıldığı işle-
nin, köylülerin ve memurların ger-
çek gelirlerinin artırmayı öne sürdü
ve Özal, bu iddiasını kanıtlamak
için nereden bulunduğu belirsiz olan
ve resmi kaynaklarda yeralmayan
bazı rakamlar kullandı. Bu konuş-
manın hemen ardından, Devlet İst-
atistik Enstitüsü'nün (DİE) 1963-
1984 yıllarını kapsayan gelir dağı-
lımı araştırması ile Sosyal Sigor-
talı Kurumu'nun (SSK), Ücret ve
maaşlardaki gelişmelerle ilgili veri-
leri yayınlandı ve bu resmi veriler,
Özal'ın bu konuda söylediklerinin
bütünüyle yalan olduğunu ortaya
koydu.

Örneğin, DİE'nin ilgili ulusal ge-
lir hesaplamasına göre, tam ko-
siminin ulusal gelirden aldığı pay,
ekonomik bunalmış başlangıç yılı
ekonomi anılan 1976'dan bu yana,
istisnasız her yıl gelirden ve tarımla
ulaşan kesimlerin ulusal gelirden
aldığı pay 1976'da yüzde 31 iken;
bu rakam, 1984 yılında yüzde 20'
ye kadar düştü.

İlgili ulusal gelir hesaplamasına
göre, 1977-1984 döneminde kapsa-

ma kesimlerin ulusal gerçek ge-
lirlerinde, çok büyük gerileme-
ler oldu. Örneğin, DİE'nin ilgili
dağılımı araştırmasına göre, maaş
ve ücretlerinin ulusal gelirden aldık-
ları pay, 1977 yılında yüzde 37
dolaylarında iken; bu rakam, istis-
nasız her yıl gerileyerek, 1984 yıl-
ında yüzde 21'e kadar düştü.

DİE'nin ulusal gelir hesapları,
toplumun ezici çoğunluğunu oluşt-
uran köylülerin, işçilerin ve me-
murların gerçek gelirlerinde gözle-
nen bu çok büyük gerilemelere kar-

şıyan kesimlerin ulusal gelirden
aldığı pay, 1977 yılında yüzde 34
iken; bu rakam, 1984 yılında yüzde
28,4'e yukseldi.

Ulusal gelirin dağılımında me-
ydan gelen bu köklü değişimlerin
sonucu olarak, son sekiz yıllık dö-
nemde köylülerin, işçilerin ve me-
murların satınalma güçlerinin, ya-
nyarıyandan daha fazla gerilediği be-
lirildi. Nitekim, 24 Ocak 1986
tarihli Cumhuriyet gazetesinde ya-
yınlanan SSK ve DİE'nin verileri-
ne göre, 1977-1985 döneminde,
gerçek işçi ücretleri yüzde 56 ve
gerçek memur maaşları ise, yüzde
54 oranında gerileme gösterdi.

Bir başka deyişle, ortalama bir iş-
çinin satınalma gücüne 1977 yıl-
ında yüzde 100 dersek; bu rakam, 1985
yılında 44'e ve aynı şekilde, ortal-
ma bir memurun satınalma gücü
de, 100'den 46'ya geriledi.

bakanlığın bütçesinde tüm ba-
kanlıkların giderlerinde kısıtla-
malar yapıldığı ve yeni vergilerle
devlet gelirlerinin artırılabacağı
açıklanmış. Halka verilen devlet
hizmetlerinin sürmlemleri ve
halkın sırtına yeni çok vergi yükü
bindirilmesine rağmen bütün bu-
ğların bütçenin yaklaşık beşte bi-
rini bulması kongrede sorumsuz-
luk olarak nitelendirildi.

1986 ve 1987 bütçelerindeki
geçişim hesaplamasına neden
olan silahlanma giderleri, içinde
bulundugumuz yıl için 278,4 ve
gelecek yıl için 311,6 milyar dolar
olarak saptanıyor. Tüm devlet gi-

ABD'de bütçe açıkları artıyor

ABD Başkanı Ronald Reagan 5
Şubat 1986 günü 1987 yılı bütçe
tasarısu'nı Kongre'ye sundu. Bük-
yük tartışılmasına neden olan büt-
çe tasarısuna göre 1986 yılı için
202,8 milyar dolar ve 1 ekimde
başlayan yeni mali yılı 143,6
milyar dolar bütçe açığı öngörü-
lüyor. 1986 yılı için 77,1 milyar
dolar olarak hesaplanan devlet
gelirlerinin 1987 yılında 85,4
milyara çıkarılması rağmen
bütçedeki açığın büyük ölçüde
varlığını korumasına silahlanma
giderlerinin astronomik bir şekil-
de artması neden oluyor.

Geçtiğimiz günlerde savunma

derlerinin yüzde 30'unu oluştu-
ran savunma bakanlığın bütçe-
sinin "Yıldızlar Savaşı" projesi ne-
deniyle giderek daha da kabaca-
ca ve 1991 yılında yaklaşık 400
milyar dolara çıkacağı tahmin
ediliyor.

Bilindiği gibi Reagan "bütçe
açıklarını kapatamıyız" sloga-
nıyla baştan seçildi. Oysa ABD
tarihinin en büyük bütçe açığına
sehop oldu. Bu açık büyümeye
devam ediyor. 1986 başında
Kongre artı bir gidışe "dur" de-
mek gerekirken diyerek Reagan'ın
önördüğü bütçeyi geri çevirdi. Bu-
nun üzerine Reagan hükümeti
memurların maaşlarını ödeyem-
eme durumuna düştü. Reagan'ın
konumu politik açıdan zayıfladı.

Şu anda somut olarak ABD'de 8
milyar "resmi" işsiz var. Görül-
düğü gibi ısrarla sürdürüldüğü si-
lahlanma politikası yüzünden
ABD ekonomisi giderek sarstı-
yor. Bu yüzden ABD içinde de
Reagan'ın "Yıldızlar Savaşı" pro-
jesine karşı muhalefet artıyor.

Reagan Libya'ya ekonomik ambargo uyguladığı, Angola'daki karşı devrimci UNITA'ya askeri yardımı artıracak

Bugün Libya, yarın neresi ?

Filiz KARDAM

"Libya terörizminin merkezidir, cezalandırılmalıdır" diyen Reagan yönetimi, müteffiklerinden destek görmemesine karşın geçtiğimiz günlerde Libya'ya karşı ilan ettiği ekonomik kısıtlamaları yürürlüğe koydu. Amerika 6. Filosu'na ait gemiler ise Libya açıklarında, ve Sirt'e Körfezi'ne inme hazırlığında. Libya teröre karşısız mıdır? Reagan yönetimi bu konuda hiçbir kanıt gösteremiyor.

Amerikan savaş gemilerinin Libya açıklarında tatbikat yaptığı günlerde bir başka Afrika ülkesinden, Angola'da UNITA örgütünün lideri Savimbi, Beyaz Saray'ın konduğu oldu. Washington'da Savimbi'nin itibar çok yüksek. Muhafazakar kanat politikacıları arasında şöyle sözdenlere bile rastlanıyor: "Eğer Savimbi ABD vatandaşlığı olsaydı, 1988'de muhafazakarların cumhurbaşkanı adayı olurdu."

Amerikalı yöneticilerle çektiği fotoğraflarda 32 dişyle güllü-yer Savimbi... Nasil gülmüşün ki? Reagan yönetimi Savimbi'nin örgütü UNITA'ya verdiği yardımı bu yıl on misli artırarak, 300 milyon dolara çıkarmayı planlıyor.

UNITA'nın görevi, bağımsızlığına kavuşmuş olan Angola'nın bağımsız gelişmesini, emperyalist sistemden kopmasını engellemek, onun devrimci-demokrat yönetimini yasatmaktır, onun izledikleri sosyalizme yönelen, bağımsızlığı politikanın diğer Afrika ülkelerine örnek olmasını önüne çekmek... UNITA on yıldır bu görevi, ülkede terör yaratarak, cinayetler işleyerek, Angola'ya saldıran Güney Afrika ırkı yönetiminin biriklerini yardımı olarak yeme getirmeye çalışıyor. Ve bu "kutsal amacı" yerine getirmek için de Reagan yönetiminin her yıl milyonlarca dolar para alıyor. Savimbi'nin Washington'da ABD yöneticileri tarafından ağırlandığı günlerde UNITA'ya karşı Angola'da Chimbocha köyünü alacakları bastırılar.

Aralarında çocuklar da olmak üzere silahsız, savunsuz, insanları katlettiler. Gazetelerinde sayısını

güya'da yasal yönetime karşı savaş ilan etmiş olan Kontra'lar, Afganistan'da kendisine İslam Mücahidi adını veren karşı-devrimci güçler gibi. Teröre karşı savaşıyorum diye dünyayı ayağa kaldıran Amerikan yönetimi, terörden başka yöntem tanımayan, sivil insanları acımasızca öldüren, okulları, hastaneleri, tarlaları yakıp yıkan bu örgütleri yasatırken, hiçbir kanıt gösteremediği halde Libya'ya terörizmin merkezi ilan ediyor. Neden?

1969'da Libya'da krallığı kansız bir darbe ile devirip iktidara gelen Kaddafi ülkesindeki ABD ve İngiliz üslerini kapattı. Büyük şirketleri, petrol işletmelerinin önemli bir bölümünü millileştirdi. Ortadoğu'da İsrail'e karşı mücadele eden yurtsever göçmeni savundu; FKÖ sorununu adil çözümünden yana tavır aldı. Bağılantısızlar hareketi içinde aktif rol oynadı.

İşte bu yüzden de Savimbi'ye ar-
dına kadar açılan kapılar Kaddafi'dir

ye kapadılar. Reagan yönetiminin Kaddafi'ye karşı yıllardır yürüttüğü düşmanca kampanyanın ve yitici planların başlıca nedeni, onun Arap bilinci hareketinden yana ve bölgedeki etkisini artıran anti-emperyalist politikasıdır.

Çifte standartlar

Amerikan yönetimi çifte standart uygulamayı, Amerikan çıkarlarına göre hareket etmeyen yönetime (veya hareketler) dışlarını

ne getirmiştir. Güney Afrika'daki ırkı rejime karşı "ekonomik boykotla bir sonuç alınmaz" diyerek göstermelik bir-iki önlemlerini ABD, Nikaragua ve Libya'ya karşı ekonomik ambargo ilan etmekte hiçbir duraksama göstermemiştir. 1983 yılında küçük Grenada ada sını işgal edivermiştir. 1984'de Nikaragua limanları mayınlanmıştır.

Amerikan yönetimi bu dış politika uygulamasını "Yeni Globalizm" diye adlandırmaktadır. Oysa, ABD'de özellikle sertlik yanlısı politikacıların büyük bir şiddetle savunduğu bu politika, 1947'de geliştirilmiş olup, amacı dünya devrimci sürecinin ana güçlerine, yani sosyalizme, ulusal kurtuluş hareketlerine ve kapitalist ülkelerdeki barış ve demokrasi güçlerine varmaktır. Bu anlamda, Amerikan yönetimine dünyanın her tarafına atması için hak tanyan, global bir stratejidir.

Bu strateji, Washington'un çizgisinden ayrılan üçüncü dünya ülkelerine karşı hacli seferleri düzenlemeyi, ABD'nin çıkar alanı olarak ilan ettiği her yerde çatışmaları alevlendirmeyi veya yeni sınırlı savaşlar yaratmayı içermektedir. Dolayısıyla ismine bugün "Yeni" sıfatı eklenmiş olsa da politika eskidir. Yıllardır Asya'da, Afrika'da, Ortadoğu'da, Afrika'da kurtuluş savaşları veren, bağımsızlıkтан bir politika izlemeye çalışan halkların yaşayarak öğrendikleri, ekonomik yoksunluk, istila, ölüm, gözyaşı anlamına gelen bir politikadır bu...

Yeni olan ise, özellikle 1980 sonrasında ABD'nin bu politika çerçevesindeki faaliyetlerini talezemesi, genişletmesi ve güçlendirmesidir. Ayrıca Amerikan yönetimi son Libya olayında da görüldüğü gibi bu eylemlere müteffiklerini, dostlarını da katmak yönündeki çabalarını artırmıştır.

Yine 1980'li yıllarda ABD, CIA'nın yabancı devletlere müdahale alanındaki faaliyetlerini genişletti. Özel baskı askeri birlikleri de oluşturdu. 1983'de, 19. Güneydoğu Asya ve Kuzeydoğu Afrika ülke-

Reagan yönetiminin Savimbi'yi ağırlandığı günlerde Savimbi'nin çeteleri Angola'da aralarında çocuklar da olmak üzere 105 kişiyi katlettiler.

Son altı ay içinde ABD, bölgesel çatışmalarda "dost" güçlere yardım için 60 devlete yüzlerce ekip gönderdi. Çoğu zaman lümpen, hasta ruhlu, sadist kişilerden oluşan paralı askerler özel eğitimden geçirilerek "problemleri" bölgeye gönderiliyor. Bugün Angola'da da karşı devrimci çetelerden oluşan UNITA'ya cinayetlerinde yardımcı olmak için İngiliz, İtalyan, ABD, Portekiz'den paralı asker bulunuyor.

yüzlerce ekip göndermiştir. Bu miktar, 1970'lerdekinin iki katıdır. 1982'de özel askeri birliklere 4,1 milyar dolar ayrılırken, bu yıl 1,2 milyar dolar ayrılmıştır.

Ote yanda Reagan yönetimi, 3 Nisan 1984'teyanıldığı bir direktif ile CIA ve FBI'yı dünyanın her yerine terör grupları la mücadele etmekle görevlendirmiştir. Kim terörün, kim göç, kim yasa dışı kaçırma, kim suçlu, kim sorumlu olduğuna CIA ve FBI

ren, savaş gemilerini defalarca Lübnan kıyılarında, Körfez bölgesine süren ABD'nin hedefi hiç kuşkusuz yalnızca Libya değil. Doğru Akdeniz'i kontrol etmek, Arap ülkelerindeki anti-emperyalist güçleri denetimi altına almak, bölgedeki ilerici güçlerin önüne geçmektir. Bugün Libya tehdidi altında, İran, Suriye, yasa dışı bölgedeki bir başka silahe müdahale etmekte beklen-

Siyonist korsanlar

4 şubat salı günü İsrail jetleri Libya'dan Suriye'ye girmekte olan bir Libya sivil yolu uçakları Akdeniz üzerinde (uluslararası hava sahası) çevirecek İsrail'de bir askeri havaalanına inişe mecbur ettiler. Libya uçakları İsrail'de beş saat alıkondu ve yolcular sorguya çekildi. Yolcular arasında Filistin Kurtuluş Örgütü'nden kimseyi bulamayan İsrail makamları daha sonra Libya uçağının yoluna devam etmesine izin verdiler.

İsrail siyonistlerin bu son korsanlılığı Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri ve birçok hükümet tarafından kırındı. ABD hükümeti ise önceleri koscoca bir devletin yaptığı "uçak kaçırma eylemi" karşısında sessiz kalmış, sonunda Reagan içinde teröristler bulunan uçakların kaçırılmasının normal olduğunu söyledi.

Diktatör Haiti'den kaçtı

Karayip bölgesi ülkelerinden Küba'nın doğusundaki adada yer alan Haiti'de 31 ocak günü verilen haberlerde diktatör Duvalier'in devrildiği söylenmekle birlikte daha sonra haberin kaynağı olan Beyaz Saray ve ABD Dışişleri Bakanlığı yanlış olduğunu bildirerek özür dilediler. Geçtiğimiz ay içinde başlayan ancak diktatörün baskı ve terörünün artmasına, skiyönetime ve çocukları bile Duvalier'in askerleri tarafından kurşunlanmasına rağmen sürdü. Giderak artan gösterilerin sonucunda ülkeyi yönetemez hale gelen diktatör 8 şubat günü Amerikan Hava Kuvvetlerine ait bir uçakla ülkeyi terketmek zorunda kaldı. 15 yıl önce babasından iktidarı miras olarak devralan, eşi ile birlikte ülkeyi terketken Duvalier'i Fransa kabul etti. Başka bir ülkeye yerleşene dek diktatör Fransa'da kalacak. Duvalier'in ülkeyi terketmesinden sonra halk sokakları dökümler çılgına eğildi. Gazetelerin baskıya girenken Haiti'de yönetimi asker ve sivillerden oluşan bir hükümet devraldı ve Duvalier'in askerleri ile halk arasında çatışmaların devam ettiği ve ölü sayıları 50'ye yaklaştığı bildirildi.

Çareyi kaçmakta bulan Duvalier

runda. Ülkede halkın çoğunluğu yoksulluk ve açlık içinde sürüyor. Küçük bir azınlık ve diktatörlüğün ailesi olağanüstü bir lüks içinde yaşarken, devlet kalemlerinde ayıyuka çıkan sahtekarlık ve rüşvet olayları Duvalier'i kabinde sık sık değişikliği yapmak durumunda bırakıyor.

Bu koşullarda son dönemde diktatöre karşı yükselen tepki ve reform talepleri yalnızca emekçi kesimlerden değil, toplumun değişik tabakalarından yükseliyor. Demokratik talepler ileri gelen meslek ve sarakı kuruluşlarının yanı sıra, dini kuruluşlar tarafından da destekleniyor. Nüfusun yüzde 85'inin Katolik olduğu Haiti'de bugün Ka-

Libya'ya saldırı için Türkiye'de talim yapıyorlar. Amerika'nın en büyük dergileri Newsweek'in 10 Şubat tarihli sayısında açıklandığına göre 6. Filoya ait Amerikan jet uçakları Türkiye'deki atış sahalarında sürekli bombardıman talimi yapıyorlar. Böylece Özal hükümetinin bütün açıklamalarına rağmen toplumlarımızın Libya'ya saldırı hazırlığı içindeki Amerikan silahlı kuvvetlerine alet edildiği, saldırıların desteklediği bir kere daha kanıtlanmış oldu. Ülkemizdeki ABD üsleri sökülmeden ve ABD'ye uyduculuk politikasına son verilmeden bu durumun düzeleceğini ummak boş bir hayaldir.

Libya'ya saldırı için Türkiye'de talim yapıyorlar. Amerika'nın en büyük dergileri Newsweek'in 10 Şubat tarihli sayısında açıklandığına göre 6. Filoya ait Amerikan jet uçakları Türkiye'deki atış sahalarında sürekli bombardıman talimi yapıyorlar. Böylece Özal hükümetinin bütün açıklamalarına rağmen toplumlarımızın Libya'ya saldırı hazırlığı içindeki Amerikan silahlı kuvvetlerine alet edildiği, saldırıların desteklediği bir kere daha kanıtlanmış oldu. Ülkemizdeki ABD üsleri sökülmeden ve ABD'ye uyduculuk politikasına son verilmeden bu durumun düzeleceğini ummak boş bir hayaldir.

Filipinler'de kanlı seçim

8 şubat günü Filipinler'de yapılan seçimlere bile karşması kanlı olaylara neden oldu. Ajanlar ölü sayısının 65'e yaklaştığını bildirdi.

Filipinler'de iki başkan adayından birisi 20 yıldır iktidarda bulunan diktatör Ferdinand Marcos ile geçğimiz yıldır sürgünden yurtdışı dönenken havaalanında öldürülen muhalefetin lideri Aquino'nun eşi Corason Aquino.

Seçimlerden önce, ABD'nin yudusu bir politika izleyen Marcos'un, ülkede yoksulluk, ekonomik kriz, enflasyon kol gezerken eşyle birlikte ABD'de 250 milyon dolarlık bir yatırım yapıyor ortaya çıktı.

54 milyon nüfustan 26 milyon seçmenin oy kullandığı seçimler sırasında sandıkların kaçırıldığı, ölümlere oy kullandırıldığı, muhalefetin seçmenlerle oy kullanmamasını engellediği bildiriliyor. Ayrıca seçimler sırasında gözetlik yapıp yapmadığı kuralan "Hüç Seçimler İçin Usual Hareket Örgütü" seçmenlerden 11 saat önce askerleri kapı kapı dolaşarak seçmenleri etkilediğini ve oy başına 3 dolar rüşvet teklifi ettiğini açıkladı.

Seçimlerin sona ermesinden hemen sonra başlayan ve özellikle çok yavaş olarak süren sayımlar ga-

Marcos kendini kahraman ilan ederek Baguio'da zaferatı dikirdi

zemetmiş baskıyla girdiği sırada hâlâ devam ediyor. 9 şubat günü erken saatlerde açıklama yapan Filipin radyo ve TV'si Marcos'un kazandığını bildirdi. Ancak ajanlar sayıdan 10 milyon oydan 5,5 milyonla kazanmış bildiriyor. Sayım devam ederken Marcos bir açıklama yaparak, gerekirse hiç seçimi yapmaması bir ülkeyi yönetmeye devam edileceğini söyleyerek muhalefeti ve halkı tehdit etti ve seçimleri kazandığını bildirdi.

olusturdu. 1983'de, 19 Güneybatı Asya ve Kuzeydoğu Afrika ülkelerindeki operasyonlara karşı "Çevik Güçler Merkezi Komutanlığı" (CENTCOM) kuruldu. Bugün, başlıbaşına bir askeri güç haline gelmiş olan CENTCOM'un görevi, "Sovyet etkisinin yayılmasını önlemek" ve dolayısıyla istikrarı korumak olarak belirtilmektedir. ABD, bölgesel çatışmalarda kendisiyle uyum içindeki "dost güçlere" yardım için son altı yıldır 60 devlete

örnek demiş. Bu konuda karar verme sorumluluğu CIA ve FBI yetkililerine bırakılmıştır.

Bir karşı tepki değil

Bu durumda ABD'nin Libya'ya karşı eyleme geçmesini gerçekten terör engelleme girişimi ve bir karşı-tepki eylemi olarak kabul etmek mümkün mü? Akdeniz'de yıllardır emperyalist saldırmazlıkta bulunan, askeri manevralar sürdü-

lüğüne müdahale gündeme gelebilir. ABD yönetimi, savaş gemisi diplomasisini şiddetlendirdiği, yerel çatışmaları körüklediği, anti-komünist kampanyaları güçlendirdiği süreç, uluslararası ilişkilerin, özellikle ABD-Sovyet ilişkisinin normalleşmesi de o denli zorlaşmaktadır. Bu ise silahsızlanma yönünde ciddi adımların atılmaması demektir.

Öte yanda şu da gözden kaçmaması: ABD yönetimi, savaş gemisi diplomasisini şiddetlendirdiği, yerel çatışmaları körüklediği, anti-komünist kampanyaları güçlendirdiği süreç, uluslararası ilişkilerin, özellikle ABD-Sovyet ilişkisinin normalleşmesi de o denli zorlaşmaktadır. Bu ise silahsızlanma yönünde ciddi adımların atılmaması demektir.

Öte yanda Haiti'nin küçük, ancak militan özelliklere sahip proleteraryası ile onun ilgal durumdaki partisi, Haiti Komünistlerinin Birleşik Partisi (PUCH) toplum yaşama gittikçe daha önemli bir güç haline geliyor.

Challenger'in patlaması Reagan'ın "Yıldızlar Savaşı" projesinin tehlikelerini kanıtladı

Uzayda saksafon da çalmak !

"Kâh çıkarım gökyüzüne Seyredirim alemi Kâh inerin yeryüzüne Seyredirim alem beni"

Aşık Nesimi'nin yaklaşık üç asır önce türküsüne konu olan "gökyüzüne çıkma dileği" günümüzde artık bir gerçek oldu. Bilinmeyen keşfetmek, başka gezegenlere ve henüz tanımadığımız yeni yaşamlara ulaşmak hayal değil. İnsanlığı, kabına sığmayan merakı ve yaratıcılığı bir koluyla arzın merkezine, bir koluyla düşünmesi bile insanın aklını kaçırmasına yetecek, ucu bucağı bilinmeyen uzayın derinliklerine atıp yollar. Bir yandan atomu parçalıyor, nötron ve elektronların dansını seyrediyor, bir yandan da uzaya, koca dünyanın etrafında tüpü içine giren yine koca kulaklara nefes alırmızı dinleyen uydular yolluyor. Tüm bunları düşünmek, yıldırır damla damla biriktirilen bilgi ve deneyim insanlığın yarınma kullanacağını düşünmek insanı heyecanlandırıyor, sevindiriyor. Hangimiz aya ilk ayak basıldığı, uzayda ilk kez yüründüğünde o astra-

çok güzel saksafon çalan Mc Nair in düşü ne yazık ki gerçekleştiremedi. Tüm bunlar insana yarışar duygu ve dilekler. Zaten barışseverlerin yüreğini dolduran da yerin, göğün, tüm bilimsel veteknik gelişmelerin insanın mutluluğu ve barış için kullanılması dileği değil mi?

Bir kaza ve ortaya çıkan gerçek

28 ocak günü televizyonlarımızın başında Challenger'in aniden patlamasını yedi insanın yok olmasını kanımız donarak seyrettik. ABD'nin Cape Canaveral üssündeki Kennedy uzay merkezinden fırlatıldık 72 saniye sonra patlayan Challenger, tüm dünyada üzüntüyle karşılandı ve yeni bir tartışmaya başladı.

Challenger mürettebatının mekide binmeden önceki son fotoğrafları

Uzay Mekikçi Challenger ilk deneme uçuşuna çıktı 26 Şubat 1977'de uzay çağıının en parlak buluşu olarak değerlendirilmiştir. "Uzay dönüşü" nun gelecekte si-

radın insanlığın da uzaya ulaşacağı düşünceleri bir arada olacağı düşünülmüştü. Çünkü diğer araçlardan farklı olarak, yer-

üzüne dönüşünde yumuşak iniş yapabiliyor böylece uçak gibi defalarca kullanılabilirdi. Bu yüzden önemli bir gelişmeydi. Uzay mekiği 1977'den bugüne kadar sivil amaçlar için kullanıldığı iddia edilerek defalarca denendi.

Patlamanın olduğu son uçuşun özelliği ise uzaya ilk kez sardırı bir insanın gönderiliyor olmasıydı. Gözler, binlerce aday arasında seçilen öğretmen Christa'ya çevrilmiş, denememin askeri amaçları gözlerden gizlenmeye çalışılmıştı. Ancak yedi insanın kurban edilmesiyle sonuçlanan deneme birçok gerçeğe de su yüzüne çıkardı. Kurban edilmesi diyoruz, çünkü patlama sonrası yapılan açıklamalar gösteriyor ki, kaza tamamen bek-

Challenger uzay mekiği fırlatıldıktan 72 saniye sonra infilak etti.

telendi. Yine mekiğin yapımını üstlenen firmanın açıklamasına göre, kaza durumunda mürettebatı fırlatacak koltuk ve parasüt aksamlı ilk uçarlarda kullanıldığı halde sonraki uçarlarda daha fazla yük taşınması amacıyla çıkarılmış. Bu nedenle mürettebat acı terk edemediği.

ABD Savunma Bakanı Weinberger Washington'da düzenlenen basın toplantısında nihayet baklayı ağzından çıkardı: "Challenger'in kaybı ülkemizin 'Yıldızlar Savaşı' ile ilgili projesini olumsuz yönde etkileyecektir" dedi. En yetkili ağzından yapılan bu açıklamada da mekiğin, uzayın silahlandırılması için kullanıldığını ve iddia edildiği gibi barışçıl, bilimsel bir proje olmadığını gösteriyor. Tass Ajansı da yaptığı bir açıklamada da "Challenger'in başkanı Reagan'ın 'Savunma Kalkınma' oluşturma önerisi doğrultusunda uzaya gönderildiği"ni söylüyor.

Henüz patlamanın temel nedeni ortaya çıkmamış olsa da, uzay mekiğindeki insanların ABD'nin pilgün amaçları doğrultusunda birlecek tehlikeleri atlatmaları anlamlıdır. ABD'nin uzaya yerleştirilecek silahlarla atom roketlerine karşı oluşturmak istediği "savunma kalkınma" projesinin ne kadar güvenilir olduğu bu

Nasa mühendisleri patlamadan aylarca önce yetkililere uzay tehlikeli olduğunu dair gizli bir rapor vermişlerdi. felakete kanıtlandı.

Oysa uzayın bilimsel ve barışçıl amaçlarla kullanılmasının olanakları vardır. Bu kadar masraflı yapmak, insan yaşamını tehlikeye sokmak yerine karşılıklı anlaşmalarla tüm atom silahları yok edilebilir. Böylece "kalkan" da gerek kalmaz. Gorbaçov'un atom silahlarını yok etme çağrısına kulak tıkanarak, şimdi bu öneriyi yeniden düşüneni, olumlu cevap vermemi.

Biz inanıyoruz ki, barış içinde bir dünya mutlaka kazanılacak. Babalarımızın düşüncü çocuklar gerçekleştirecek ve uzayda saksafon da çalacaktır. Öğretmenler uzay istasyonlarından dünyanın dört bir yanındaki çocuklarına, öğrencilerine fizik dersleri verebilecekler...

27. Kongre öncesinde Sovyet halkı önemli görevlere hazırlanıyor

“Daha iyi bir dünya ve halkın mutluluğu için...”

1985 yılının sonbaharında SBKP Plenumu üç önemli belgeyi onayladı ve Sovyet halkının tartışmasını sundu. Bu üç belge, SBKP programının güncelleştirilmesi, yeni taslağı, 2000 yılına kadarki dönemin ekonomik-sosyal gelişmesine ilişkin önlemler tasması ve parti tüzüğü taslağından oluşuyor. 25 şubatta yapılacak olan 27. parti kongresinde kesin biçimini alacak olan belgeler, toplumun her kesiminde, tüm işletmelerde, okullarda, laboratuvarlarda, kolhozlarda, yerel parti örgütlerinde, yığın örgütlerinde, her kademedeki, partili partiziz bütün Sovyet emekçileri tarafından

dan tartışılıyor. Derinliği ve yaygınlığı açısından Sovyet toplumunda şimdiye dek hiç gerçekleşmemiş boyutlarda bir tartışma ve değerlendirmedir. Tartışma basın-yayın organları kanalıyla da yürütülüyor. Belgelerin yayınlanmasından yaklaşık ay sonuna dek geçen iki aylık süreçte yalnızca “Pravda” gazetesi-ne bu konuda 12 bin mektup gönderilmiş durumda.

Daha başarılı bir dünya

Birbiri tamamlayan üç belgenin özetini, dünyada başın korunması ile Sovyetler Birliği'nde sos-

yalizmin mükemmelleştirilmesi ve komünizme yaklaşılması meydana getiriyor. SBKP Genel Sekreteri Gorbacov'un yeni yıl mesajında da dile getirdiği gibi Sovyetler Birliği, insanlığın 2000 yılına daha başarılı, daha iyi bir dünya, korkusuz olarak gelişmesi için çabalarını yoğunlaştırmayı hedefliyor. Daha iyi bir dünya ise hiç kuşku yok ki, topeken yıkım tehlikesinin asgariye indirildiği, uluslararası ilişkilerde çatışma ve güç kullanmanın yerini manığın aldığı, devletlerarası güvenin adım adım geliştirildiği bir dünyadır... 1985 yılı, içinde özellikle zirveye giden günlerde, böyle bir dünyanın yaratılmasına aktif olarak katkıda bulunacağını kanıtlayan Sovyetler Birliği geçmişin günlerinde de 20. yüzyılın nükleer silahların tümüyle ortadan kalkmasını hedefleyen bir başarı programı önersinde bulun-du.

Hızlandırılmış ekonomik-sosyal gelişme

20. yüzyılın son 15 yılında önüne koyduğu görevler, Sovyetler Birliği için 1986 yılının sıradan bir 5 yıllık plan dönemi başlangıcı olmadığını gösteriyor. Gorbacov'un “niteliksel olarak farklı bir aşama” diye nitelendirdiği bu dönem, Sovyet halkının yaşamın her alanını etkileyecek uzun dönem planlarının yaşama geçirilceği yıllar olacaktır; Sovyet halkı komünizm kuruluşuna geçecek. Nasıl başarılacak bütün bunlar sorusunun yanıtını ise program taslağı veriyor. Yeni program taslağı, 1961'deki 22. Kongre'de kabul edilen üçüncü programın güncelleştirilmesi seçti. İleriye zenginleştirilerek yeniden kelime alınıp programda, zamanın sınavını verememiş olan bazı tanımlamalar düzeltilmiş, be-

lenmesi, girdi tasarrufuyla intensif üretime geçilmesi, örgütlülüğün geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması hedefleniyor.

Buna bağlı olarak sosyal-politik alandaki hedefler de halkın yaşam koşullarının bütünüyle daha yüksek bir düzeye çıkarılması, mevcut sınıf, sosyal grup ve tabakaların (işçi sınıfı, kolhoz köylülüğü ve aydınlar) aralarındaki farkların azaltılması ve birbirine yaklaşmaları; kafa ve kol emeği arasındaki farklılıklar ile köy-kent farklılıklarının süreç içinde asgariye indirilmesi; etnik gruplar ve ülke hakları arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi, yani sosyal açıdan homojen bir toplumun yaratılması olarak belirleniyor.

Bütün bunlar ise 2000 yılına dek

ulusal gelirin iki kat artırılması amaçlanıyor. Endüstri üretimi iki kat yükselirken, elektrik üretimi de 5-7 kat artacak. Tüm sektörlerdeki üretim artışı ise emek üretkenliğinin 2,3-2,5 kat artırılmasıyla yeni kaynakların daha tasarruflu kullanımı ile sağlanacak. Sovyet halkının bu hedeflere ulaşması için

yeni bir refah düzeyine ulaşması değil, aynı zamanda politik ve kültürel alanda zenginleşmesi öngörülüyor. Yani, uygarlığın, bilimsel teknolojik devrimin tüm olanaklarından yararlanan Sovyet insanı, aynı zamanda politik açıdan daha dinamik, daha yaratıcı, daha yeniliklere hazır bir insan haline gelecek.

Ekim ayındaki SBKP MK Plenum toplantısındaki konuşmasında Gorbacov, “sosyalist demokrasi her bakımdan geliştirilip derinleştirilmeden, yani devlet ve toplum yaşamıyla ilgili sorunların çözümüne bütün emekçilerin, emekçi kolektiflerinin ve örgütlerinin hergün daha aktif ve etkili biçimde katılması için gerekli koşulları yaratmadan başarılı bir ilerleme sağlanamaz” diyor. Belgeler üzerinde ülke çapında sürdürülen tartışmaların da bu yönde başarılı bir uygulama olduğu ortada. Kağıt üzerinde mükemmel duran planlar, onları derinlemesine kavramış, aklını ve gönülünü vermiş, hazırık süresinde katkısı olmamış, onları benimsemeye psikolojik olarak hazır olmayan insanlar tarafından uygulanabilir mi? İnsan unsuru dışlandığı takdirde en fevkalade plan bile hayal olarak kalmaya mahkum değil midir?

Yeni planlar, eski çalışma koşullarına uygun alışkanlıkların terk etmeyi, hareketsizlikten kurtulmayı, kendini tüketmeyi, gelişmeyi engelleyen herşeyin ortadan kaldırılmasını, köklü bir dönüşümü hazırlamayı gerektiriyor. Gorbacov'un peşini işletmelerde, yerel örgütlerin toplantılarında vurguladığı “hepimiz kendimizi değiştirmeye zorun-

luyuz. İşçiden bakana, parti komite sekreterine, devlet yöneticilerine dek hepimiz kendimizi yeni bir başlangıç için değiştirmeliyiz” sözlerini de yeni yapılan hedefleri gerçekleştirmek için değerlendirmek gerekiyor.

Sovyet halkının yetenekleri ve yaratıcılığı yeni hedeflere uygun biçimde nasıl seferber edilecek? Bunun yanıtını da SBKP şöyle veriyor: “İnsan faktörü ancak üzerinde iyi düşünülmüş bir ekonomik strateji, güçlü bir sosyal politika ve kararlı bir ideolojik-çalışma ortamı olmadan oluşamaz. Bu nedenle de bir taraftan günün görevleri Sovyet halkına en açık biçimde anlatılıp, onların deneyimleriyle zenginleştirilerek, diğer taraftan da onlara inisiyatifleri ve yaratıcılıklarını kullanmalarını içine sürmüş olanaklar açılmasının önlemleri alınıyor. Böylece, Sovyet

toplumunun büyük görevlerin çözümüne hazırlandığı koşullarda, açığının geliştirilmesi, aşışının kontrolünü artırılması, devlet örgütleriyle toplumsal örgütlerin eylemlerinde demokrasi ilkelerinin geliştirilmesi, genç insanların ve kadınların sorumluluklarına daha çok çekilmesi, bürokrasinin, toplantı-tören fursatının azaltılması gibi konular üzerinde önemle duruluyor.

Sovyet halkı 2000 yılında bugün koyduğu hedeflere ulaşabilecek mi? Buna, emperyalist dünyanın yeri yönde beklentilerine ve tüm karamatlarına rağmen tarih ve Sovyet halkı olumu yani veriyor. Bu programın hedeflerine ulaşması, sosyalizmin dünyamızıdaki politik gücünün ve etkisinin artması demektir. Sosyalizmin daha güçlü olduğu bir dünyada ise başın korunmasının şansı büyüklerinden çok daha fazla olacaktır.

Sovyet halkı, 25 şubatta yapılacak parti kongresinde kesinleşecek program taslağını toplumun her alanında, fabrika, okul, kolhozlarda kendi geleceklerini kendilerinin çizmesi sorumluluğunu taşıyarak tartışıyor

kelime alması olan programla, zamanın sınavını verememiş olan bazı tanımlamalar gözlemlenmiş, hedefler toplumun gelişme sürecinin gerçekleriyle bağdaşır bir şekilde saptanmıştır. Toplumun gelişmesinde çözümü rolü ekonominin oynadığı temelinden hareket eden program ekonomik ve sosyal alanlarda yeni ahlamlar yapılmasını yeni tekniklerin nişel olarak ve temel nitelikleri açısından yeni-

Ekonomik alanda, ülkenin bilimsel teknolojik potansiyelinin ulusal ekonomide etkin biçimde kullanılması, 2000 yılına dek üretim potansiyelinin nesnel olarak ve temel nitelikleri açısından yeni-

çalışmalarını 2,3,4,5 kat artırılması, yani kaynakların daha tasarruflulu kullanımı ile sağlanacak. Sovyet halkı için bunun somut sonucu ise kişi başına düşen gerçek gelirin yüzde 60-80 oranında yükseltilmesi, daha yüksek kalitede ve daha çeşitli eşya ve hizmetlere olan gereksinimin karşılanabilmesi, her aile için bir konut sağlanması, sağlık eğitimi ve kültürel alanlardaki hizmetlerin daha da iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması olacaktır.

Daha iyi yaşam koşulları, daha geniş demokrasi, daha dinamik insan

Belgelere Sovyet insanının yaşamının yalnızca maddi olarak yep-

GÜLDÜŞÜN

Karanlık Aydınlık

Diyojen, elinde feneriyle dünyayı doluyor. Her gittiği yerde ona aynı soruyu yöneliyorlar:

–“Ne anyorsun Diyojen?”

Diyojen, dersini ezberlemiş öğrenci gibi:

–“Bir adam anyorurum!”

Bir ara Diyojen’in yolu Türkiye’ye düşer. Ankara’dadır. Çankaya köşkü muhafız alayı er onu durdurur.

–“Yassah hemşerim! Ne anyorsun burada?”

Diyojen:

–“Fenerimi anyorurum!”

Amerika’nın Sesi

ABD eski Dışişleri Bakanlarından Kissinger, ameliyat için Amerika’ya gelen Özal’ın karnesi ile görüşürken, Bayan Özal, kulaklarındaki küpeleri göstererek: “Bunu bana başkanlarınızdan kimin hediye ettiğini biliyor musunuz?” diye Kissinger’e sordu. Kissinger:

“Böyle zatafatlı bir şeyi etse etse bizim yazılı çapkın Reagan eder.” diye cevap verirken, Bayan Özal Kissinger’in sözünü kesti. “B bravo, Keskin tahmininiz var, Reagan in hediye ettiği broştu. Onu Kapahçı’ya da kuyumcu’ya verip küpe yaptırdu. Önce, broşu göğüsüne takıyordum. Şimdi kulağımda. Aca bu zât-ı şahane’ni şimdi bana göğüslerim mi?” Kissinger şu cevabı verir:

“Bilâkis, yavrum. Reagan, Amerika’dan gelen şeylere daima kulak verdiğinizi ispat ettiğiniz için pek memnun oluruz.”

Son dakika

Gazete az sonra baskıya girecek ve bu çerçeve boş. Arkadaşlar herhalde benim halimi komik bulduklarından olacak, suraya bir fıkraya yazıver dediler. Ne yazsam acaba? Hazır fıkraların kimi kusa, kimi uzun geliyor. Saat ise hizzam yeni güne vuruyor. Akılmm bir kırnıtısı bile kalmamışken, aklıktan kulaklarım uzamış, tramvayı kaçırmış, bangır bangır bağıran teybin gürültüsünden sarhoş olmuşken ben ne yazmam şimdi? İçerden gelen kokunun nedeni anlaşıldı. Semaver nihayet yandı. Eyvah dizgi makinesi de teklemeye başladı. Üm Şu telefon sesi olmasa... “Tamam arkadaşlar tamam geliyorum şimdi” diye taktilerler da atışa başladı. Eyvah zamanım kalmadı ve birşey yazamadım. İmza: Cim

EVVEL ZAMAN İÇİNDE

***** Köşeniz sesleniyor: “Bana isim koyun” *****

Sevgili çocuklar, köşenize henüz bir ad koymadık. Çünkü mektuplarınız yeni gelmeye başladı. Ama iki arkadaşınız iklim ve Nazım sizin için küçük fıkralar yazdılar ve fıkralara da minik karikatürler çizdiler. İlk köşemizde bu arkadaşlarımızın ürünlerini yayınlıyor ve mektuplarınızı bekliyoruz. Hepinize sevgiler.

Bir adam bir dükkana giriyor ve diyor ki:

–Bana hemen bir fare kapını verebilir misiniz? Otobüsü yakalamam lazım da...

Dükkan sahibi cevap veriyor:

–Kusura bakmayın. Okadar büyük fare kapınız yok.

–Temel, ben Hamiye teyzenin adresini bulamıyorum. Sen biliyor musun nerede?

–Hayır anneciğim, bilmiyorum. Ama bulamıyorsan Hamiye teyzeme mektup yaz, o sana adresi mektupla göndersin.

Küçük bir ahtapot annesi-ne soruyor:

–Anneciğim, bana ne zaman hangisinin ellerim, hangisinin ayaklarım olduğunu söyleyeceksin?

Küçük Temel öğretmeni-ne korkarak sorar.

–Öğretmenim insan yapmadığı birşey için cezalandırılır mı?

–Hayır!

–Çok iyi çünkü ben bugünkü dersimi yapmadım.

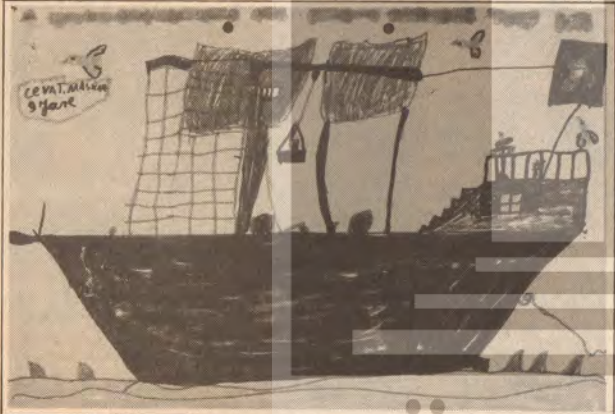
Türkiye Postası

Baba kızgın bir ifadeyle oğluna,

–Sen gene dövüştün ve iki dişini kaybettin...

Çocuk heyecanla cevap verir,

–Yok baba, cebimde!

9 yaşındaki Cevat Maskar da sizin için bu resmi çizdi. (Arkadaşınız resmi renkli kalemle çizmiş. Ama biz ne yazık ki renkli yayınlamıyoruz) Sizin de göndereceğiniz resimleri yayınlamak üzere bekliyoruz.

1948 yılında hunharca bir cinayetle yokedilen Sabahattin Ali toplumcu gerçekçi akımın öncüsüydü. Edebiyatımızda etkisi günümüze dek sürüyor

Edebiyatımızda bir dönemin başlangıcı

**Dışarda dile dalgalar
Gelir duvarları gelir
Seni bu sesler oylar
Aldırma gönlü, aldırma...**

1933 yılında Sinop Hapisanesinde yazılmış bu dizeler, Hepimizin çok iyi bildiği bu türkünün sözleri Sabahattin Ali'ye ait. Hapishane Şarkısı V ya da Aldırma Gönül gibi daha pekçok şiiri (Çakır, Melankoli, Dağlar) bestelendi, dillerde dolmaya. Ancak Sabahattin Ali, Ceyhan Atuf Kan-su'nun, deyimyle "şirin demirci ustası" olmasının yanı sıra, Türk edebiyatına, toplumcu gerçekçi edebiyatın kurucusu olarak damgasını vurmuş bir yazardır. Kırmır Sabahattin Ali? Yaşamına, kavgasına, sanatına kısaca bir göz atalım.

İkoku öğretmenliğinden hikayeciliğe

Sabahattin Ali 25 Şubat 1907'de Gümülcine'ye bağlı Işıköyde köylüden doğar. 1927'de İstanbul Öğretmen Okulunu bitirerek, İkoku öğretmeni olarak Yozgat'a atanır. Bu sıralarda Masrif Vekâlet'i'nin açtığı bir sınavı kazanır. Almanya'ya gönderilir ve 1930'da yurda dönerek Almanca öğretmeni yapmaya başlar.

Edebiyata ilgisiz çok erken yaşlarda başlar. İlk şiirleri 1926'da Balıkesir Çağlayan dergisinde yayınlanır. 20-24 yaşları arasında yazdığı şiirlerinde ve hikayelerinde romantik yan ağır basar. 1930-33'lerden sonra yazdığı hikayeleri ise edebiyatımızda yeni bir çığırın başlangıcı olan toplumcu gerçekçi edebiyatın ilk ürünleridir. Bunlardan ilk olan "Bir Orman Hikayesi" Resimli Ay dergisinde yayınlanır. Şiirleri (Şiir-1934), Değirmen (Hikaye-1935), Ses (Hikaye-1937), Ku-yakıklı Yusuf (Roman-1937).

1932'de Sinop hapisanesinde 14 ay yatar.

Özgürliğüne kavuştuktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nda çeşitli görevler yapar. 1938'de önce Musiki Muallim Mektebi'ne, sonra Devlet Konservatua'na atanır. Burada Carl Ebert'in çevirmeni, öğretmen ve dramaturg olarak çalışır. Bu arada çeşitli dergilerde yazılan ve kitap-

şayan Türk fasistlerini anlatan "İçimizdeki Şeytan" adlı romanı büyük olay yaratır. Bu yıllar 2. Dünya Savaşı yıllarıdır. Türkiye'de tek parti, tek geç dönemi, Alman fasistleriyle işbirliği halinde olan Saraçoğlu'nun başkanlık ettiği dönemdir. Başta Nihal Atsız olmak üzere ırkçılar ve fasistler tarafından Sabahattin Ali'ye karşı yıpratıcı bir kampanya yu-

geçen ve polislin desteğiyle fasistlerin yaptığı saldırı ile, 4 Aralık 1945'de Tan gazetesi yakılır, yıkılır. Bu kez Aziz Nesin'e birlikte siyasal erk tarafından defalarca kapatılan, ancak isim değiştirerek yayını sürdüren Marko Paşa dergisini çıkarır. Fakat pek çok yazdın ötürü hakkında dava açılır, Sultanahmet ve Üsküdar Cezaevi'nde yatar. Bu yıllarda Kürk Mantolu Madonna (roman-1943), Yeni Dünya (hikaye-1943) ve Sirça Kök (hikaye-1947) yayınlanır.

Aydınlığa kavuşmayan cinayet

Sabahattin Ali bir kamyon satın alarak, 1948'de nakliyeciliğe başlar. Baskıları, saldırıları ardı arkası kesilmez. Bu durumda Sabahattin Ali yurtdışına çıkmaya karar verir. 31 Mart 1948'de gizlice sınırı geçerek Bulgaristan'a gitmeyi dener. Bundan sonra Sabahattin Ali ortadan kaybolur, üç buçuk ay sonra 16 Haziran 1948'de Kırklareli'nin Seza köyü yakınlarında ölü olarak bulunur. İstanbul polisinin katili olarak yakaladığı Ali Ertekin'in Trakya askeri birliklerinde çalışan bir "assaubey" dir ve emniyet görevlisi olarak çalıştığı da ortaya çıkar. Ali Ertekin 2 nisan'da "milli duygularla" bu cinayeti işlediği ni söyler ve gizli yapılan duruşmalar sonucu 4 yıl ceza yer, daha sonra da Ali Yasasından yararlanır. MİT tarafından bir tuzakla düşürülüp öldürüldüğü sanılan bu büyük yazarmızın ölümü üzerinden 38 yıl geçti. Ölümünden asıl sorumlu olanlar adalet önüne çıkarılmış değil. Sabahattin Ali'nin bir mezarı var mıdır, varsa nerede dir bilmiyoruz...

Bir dönemin başlangıcı

Bu hunharca cinayete yokedilen Sabahattin Ali'nde, pek çok yazarmızda da sapattığı gibi başlatılan heziz aşımının hikayelerinin yansısı, romanlar, şiirler bıraktı. Nazım Hikmet "Sa-

saptayan bir anlayışla başlayan ustalık gelişir, olaylara eleştirel bakışta doruğa çıkar. Hikayeciliğimizde onun etkileri günümüze dek sürmektedir.

Hikayelerinde emekçi insanları anlatır. Acıları, sevinçleriyle, komik yanlarıyla, toplumsal acıyı dilemek için çizir tipleri. Uzun sözden hoşlanmaz. Söylemek istediğini süslemeyi sevmeyen, doğrudan söyler. Bu yüzden hikayeleri yalın ama yoğun, kısa ama etkili ve sarımsıdır. Kışkırlar, (özeltik romanlarında) iç ve dış görüşlerini birlikte vererek bütünlük sağlar. Aynı ve gözlem zenginliğiyle doludur hikayeleri. Yasadığı, duyduğu, yaşamı içinde anılmış olayları akıcı bir dille anlatır. Pek çok hikayesi kendi başından geçen olaylardır. Örneğin köprüaltı çocuklarıyla ilgili şiirlerini yazabilmek için geceler boyu köprüde yatmıştır.

Halk edebiyatını ve folkloru çok iyi bilir. Şiirlerindeki sadelek halk şiirinin etkisindedir. Örneğin Hasanboğazlı adlı hikaye Edreml bölgesinde yıllardır anlatılan bir halk hikayesidir. Nefis doğa ve insan tasvirleriyle süslenmiştir bu.

Edebiyatımızda yeni bir çığır açan Sabahattin Ali'nin pek çok hikayesinin TV'de ve radyoda yayınlanması, şiirlerinin diiden dile dotasmaına rağmen adı anılmamakta, popüler eserleri şahıslar gibi gösterilmesi isten-

1947'den 1986'ya

Biz istiyoruz ki, bu memlekette yapılan her iş, üç beş kişinin çıkarına değil, bu toprakları dolduran milyonların yararına olsun. Herhangi bir karar alınırken, İzmir'deki ortak tüccar, İstanbul'daki ahbab milyon değil, bu kararların altında belli bükülen, çokuk çocuk inflen yığınlar gözünde tutulsun.

Biz istiyoruz ki, bu topraklar üzerinde insanlar, kafalarında taşıdıkları fikirlerden dolayı değil, bu yurdun ve bu halkın yararına yahut zararına yaptıkları işlerden hesap versinler. Bu iş incelenirken, koltuğuna isinmış beş on hazır yiyicinin menfaati, keyfi değil, milletin hayrı düşünölsün. Ve insanları sahidin insan eden o en büyük nimet: Hürriyet, riyakar ağızlarında "Adam avlama yemi" olarak kullanılmamasın.

Biz istiyoruz ki, şu topraklar ve onun üzerinde yaşayan insanlar, hiçbir yabancı devletin oynacağı olmasın. Bir karşı toprağımsa, bir tek vatandaşımıza bile göç dikilmesin. İster orduya dayanarak, ister bankaya dayanarak, ister dost görünerek, ister düşman görünerek, bu topraklarda kendi çıkarlarını yerleşmeye uğraşanlara yüz verilmesin. Dünya işlerinde politikamız, bunun bunun kölece, peşinden gitmek değil, bu milletin selâmetini en iyi sağlayacak yolları MUSTAKIL olarak seçmek şeklinde kendini gösterisin. İşte biz sadece bunları istiyor ve böyle düşünöyoruz...

Sabahattin Ali, MARKO PAŞA, 10.2.1947

Sabahattin Ali'den bir hikaye

Kafa kağıdı

Akşam üzeri hapisaneye bir sürü adam getirildi. Hepsini eli kadar vardı. Bu kadar kafaalığı süngü takması iki candanamın arasında görünce yüz parası borcundan buraya geldiklerini anladı.

Nizamiye kapısından girince avluda sıra oldular. Bir gardiyan elindeki kağıda bakarak yoklama yaptı. Ondan sonra duvar kenarına dizilerek cömeldiler, konuşmadan beklemeye başladılar.

Kilikarı pek perişandı. Poturları parça parça sarkıyordu ve çoğunun ayadığı kunduraya benzer bir şey bile yoktu.

Sartlarında deve tüpü çıldan kısa ve gene parça parça cepkenler, bunun altında solmuş, lime lime yıpranmış ve yamadan görünümde muntazır vardı. Siperini sağ veya sol yanlarındın üstüne getirdikleri kasketleri yağ içindiydi ve yırtık siperden koyu sarı mukavvalar fırlıyordu.

Yanlarına koydukları kalı heybelerinin yatın ağızlarında birkaç somun kara ekmek, birkaç dürüm yufka ve bazılarınınkindin birkaç taze soğan yarağı görünüyordu.

Hangi köşüye gideceklerini ve ne yapacaklarını söyleyen olmadıği için uzun zaman beklediler. Aralarında arasıra bir şeyler fırladıydı. Kendi köylerinden birkaç mahpus yanlarına sokulunca isteksiz ve çekingen tavırlarla onun susturularına cevap veriyorlar, arasıra başlarını başka tarafa çevirip uzaklara bakarak bu konuşmaya devam etmekten pek hoşlanmadıklarını anlatıyorlardı.

Halkatın, tammadığın mahpuslardan ziyade hemşehrilerinden utanıyor gibiydiler. Adam öldürmekten veya başka ağır cürümlerden yatan kendi köylerinden karışında, yüz parası veremedikleri için hapse düşmüş olmak onlara pek ağır geliyordu.

İçlerinde bir de ihtiyar vardı. Görünüşte altmışı çoktan aşmış olan bu adamın artık yüz parası ile vesale ile altkısı olması gerekli. Mavi damarları kırılmış ve kütükçüğü ellerinde tuttuğu eğri ve kalın bir sopaya dayanarak kalkabiliyor ve iki kat almış belini hemen bir yere yaslamak için duvarın yanına diydirdi.

Kupkuru ve uzun çenesinde birkaç tel sallanmakta, dökülerek adamların seyrekleşen ak saçlarının altında bekaşı ve pul pul olmuş bir deri parmak-

Sabahattin Ali (1907-1948) usta hikayeciliğinin yansıması, sair, çevirmen ve fotoğraf sanatçısı olarak da tanınıyor

ları yayınlanır. Dağlar ve Rüzgar (Şiir-1934), Değirmen (Hikaye-1935), Ses (Hikaye-1937), Ku-yakıklı Yusuf (Roman-1937).

Fasistlere karşı savas

Resimli Ay dergisi etrafında

rür, 1944'de Nihal Atsız'ı mahkemeye verir. Sabahattin Ali ve Atsız suçlu bulunarak 4 ay ceza yer. Bu dönemde ilerici aydınların ortak kabasıyla 1944'de Tuncelilerin tutuklanması başlıklar. Ancak Sabahattin Ali'ardan başkılar sonucu 1945'de Konservatua-

olarak çalışan Nazım Hikmet'i tanır. Bu dostluk bir yaşam boyu sürer. 1930'lardan sonra Sabahattin Ali'nin yaşamında kovuşturmalar, tutuklamalar, hapislik yılları başlar. 1931'de Aydın'da üç ay,

Resimli Ay dergisi etrafında toplanan ileri, yurtsever aydınların faşistlere (Turançılık, emperyalizme ve gericiğe karşı savaşımında Sabahattin Ali de vardır. 1940 yıllarında yayınlanan ya-

şank Sabahattin Ali artan basın baskıları sonucu 1934'de Konservatuar'daki görevinden ayrılmak zorunda kalır. Yine Sertel'lerin çıkardığı Tan gazetesinde çalışmaya başlar. Ancak tarihe "Tan Olayı" olarak

hikayeleştirilmiştir. Yılların geçmesiyle birlikte Nazım Hikmet "Sabahattin Türk neşrinde bir mektebin başıdır, başlangıcıdır. Sabahattin en usta Türk nesirçilerinden biridir." der onun için. Toplumsal gerçekleri

anlamamakta, popüler eserleri yanlış gibi göstermek istemektedir. Ölümlünden sonra da olduğu düşmanca tavra rağmen Sabahattin Ali unutulmadı, eserleriyle kavgasıyla aramızda yaşıyor.

Kupkuru ve uzun cümleler biriktirip satıllanmak, düşkülerle doluk illerle seyrekleşen ak saçların altında lekeli ve pul pul olmuş bir deri parlamaktaydı.

Üstü başı ötekiler kadar, hatta daha fazla perişandı. Belindeki meşin siyahlık, belki altmış senenin kahırını çekmiş olduğu için, tüylenmiş, çatlamış, taban astan gibi incelmisti.

Yanına yaklaştım. İhtiyarlık ufağımı gözlerle bana baktı. Geceçimi sanarak başıma göre başka tarafa çevirdi.

Yanına di çıktım:

"Merhaba dede!" dedim.

Dönüp baktı. Gözlerinde ufak bir hayret parladı ve döndü.

"Eyvallah!"

Her yeni gelene söylenen beylik cümleyi söyledim:

"Gelmis olsun!"

"Şağ ol!"

Tekrar öüne baktı. Bir cigara çıkıp verdim. Titrek elleriyle aldı, sonra silahlığında tenekle bir tabaka çıkararak açtı. İçinde bir kalınada az tütün tozu ve bir fitilli çakmak vardı. Bunun seferberlikten kalma olduğu besbelliydi. Avucumun içi ile hızlı hızlı çaktı, sonra fitilli düzletip birkaç kere daha denedi. Bir türlü yanmıyordu. Bu arada benim yakıp uzattığım kibritle cigaramı ateşledi ve ağır ağır, derin derin çekti.

Ben gene sordum:

"Vukustin ne, dede?"

"Ne vukuatı oğul, susa yolu parası veremedik!"

"Kaç yaşındasın?"

"Ne biliyorum? Seksen olmalı..."

"Nasıl oldu? Altmış geçmelerden yol parası istemezler..."

"Benden istiyorlar..."

"Bir yanlışlık olacak..."

"Yanlışlık olur, birisi katlihan düşüştü, sekiz sene yattıktan sonra öldü, ikisi seferberlikte gitti, biri de candarma idi, eşyaya takibinde vuruldu, topal kaldı, şimdi köyde oturur, benim elimde bakar. Üfür uğullarını çoktan yaktı. Bunun da bir tek oğulu oldu o da sekiş yazıdan sımdan öldü. Üleli yirmi yıl aşkındır. O zamandan beri topal oğlunu otururuz. Benim kokarını ile toplanı karşı tarafa sürer, ekerler, ben de harmana yardım ederim, topal da cardakta oturup bostan beklir, kıt kanast geçiniriz. Üç sene evvel bizde aklı dere boyundukı oğul tarlamıza şahş çikar oldu. Bağdırık, çağdırık, bağda elmedi. Oğlan şakst, bendde de derman yok, hakkımız kendimiz arayamadık. Mecbur olduk hükümet kapısına düşmeye. İki sene mahkemeniz çıktı. Bizim tapumuz filan yoktu ama, bitüti köylü o tarlanın bize dedene kaldığını bilirdi. Bunu soran olmadı, aya yalancı şahid dinletti, mahkeme kazandı. Mahkeme sürenken bendon kafa kağıdı istediiler, nereden buldum? Askerden döneli devlet kapısına işim düşmemişti; aradım aradım yok... Sonra müşahane aramızda bizim toplanı ölen oğlunun kafa kağıdını buldum. Onun da adı Mehmet'ti. Kafa kağıdı değil mi, hep bir, dedim, vilayete kaydımdı gördüğüm yeniden adres verdim.

"Mahkeme bir şey çıkmadı. Vilayete gelip giderken öbür tarafı yüzüstü koyduğumuzla kaldık. Altı ay sonrayda, köye tahşildar geldi. Yöl parası verceklerini aramızda muhtar beni de okudu. Yanış olacak diye kulak asmadım. Birkaç kere gelip gittiler, almadım. Yirmi senebilir yöl parasından muhtarım. "Bu sefer tahşildarlar candarmaya beraber geldiler. Yöl parası veremeyenlere beraber beni de aldılar; ben seksen yaşındayım dedim ama, dinleymen olmadı. Nüfusa gelirdi, defteri açıp baktılar, daha yirmi dokuz yaşındasındı. Amann etmeyin, halime bakın dedim, olmaz, tevellüdün işte burada, adres de belli diye dayattılar. Cebimde nüfusu çıkıp verdim, orada da 29 güsteriyomuş, o zaman aklım erdi ama, neyleydim? Daha çok kurcalarsan başına iş açılır dedim. Ben de sesimi çıkarmadım. Altı ilayır bir denkleştirilmesine verit kurutlurdum ama, bu zamanda altı ilayırın yöl nerde? Kaderde yazılmışıydı dedik, geldik buraya..."

Gülmeye başladım:

"Ama babacığım, hiç insan torununu nüfus kağıdını alır mı?" dedim. Bikkon bir tavırla elini salladı ve:

"Ne olurmuş sanki?" diye mırıldadı, "hepsi devletin kağıdı değil mi?"

(Ağas, 14.3.1936)

Ressam Yüksel Arslan'la söyleşi

Feridun AKSIN

"İnsanın emeği ile yarattığı herşeye saygı"

"Bizim zanaatları düşünüyorum şırıllığı resimciliği çalıcılığı düşünüyorum da anıyorum ki

Bir ulu irmak akıyor ilk insan eli ilk bizomu ilk müşgarayı çizdiğinden beri

Sonra yeni çağlar yeni bahkılar yeni suatları yeni tatlarıya döküyor onun içine ve kurmayan üpşüz bucaksız akıp giden bir odur..."

Nazım Hikmet'in uzun "Saman Sarısı" şiirinin sonlarına doğru bu mısra- lar. Yüksel Arslan'ın Paris'te açtığı son sergisini gezirken birden bire aklıma geldi.

İlk çağlardan bu yana tüm bir düşünce, sanat ve eserler tarihi, tüm bir uygarlıklar gelişimini kendi kişiliğinin süzgecinde geçirerek yaşamıta kayı- şında Yüksel Arslan. Eserlerini yaşama geçirme sürecinde Nazım'ın bu mısra- larını hiç hatırladım mı, bilmiyorum. Kendisine sormak da benim aklıma gelmedi.

4 yıllık düzenli bir çalışıma

"Etkiler" adını taşıyor sergi. İlk çağ- lar sanatı, eski Mısır, İslam sanatı, Halk sanatı ve gelenekleri... Heraklit'ten Descartes'e Rousseau'ya, Hegel'e Karl

Marx'a kadar uzanan düşünürler, eski Yunan'ın Aristophanes'dan Rabelais'ye, Villon'dan Nergis'e Brecht, Nazım Hikmet ve Ritsos'a kadar yazar, şair ve ressamlar, Fransız devrimi liderleri büyük eylemciler, Jose Marti, Ho-Chi-Minh, Castro ile birlikte Mustafa Kemal'in de yer aldığı antiemperyalist önderler; müzikçiler, bilim adamları, sinema sanatçıları, ressamlar... Yüksel Arslan'ın düşünce ve duyarlık yapışını oluşturma sürecinde etkili olan herşey, bu yapışını oluşturma sürecinde etkili olan herşey, bu yapışın özgün süzgecinde geçerek biçimlendirilmiş.

Hergün düzenli olarak (kendi deyi- miyle vasfı bir kişi düzeniyle) sürdürülen 4 yıllık bir çalışmanın ürünü 126 eser. Seri biçimde bir çalışıma. Daha önce Karl Marx'ın Kapital eserinden çık- kararak yapıtı ve 1975'te kitap halinde gelen "Kapital" serisi ve onu izleyen "Kapitalın Güncelleştirilmesi" serisi- inden sonra bu üçüncü büyük seri "Etkiler" de sergi dışında kitap olarak da basıldı.

İnsanın emeği ile yarattığı herşeye saygı

Bu son eserlerini bir saygı sunusu olarak niteliyor Yüksel Arslan. "İlk çağ- lardan günümüze kadar, insanlığa, bütün uygarlıklara bir saygı sunusu- dur bu. İnsanın emeği ile -aletlerini de yardımıyla- yarattığı herşeye bir saygı." ve ekliyor, "Bir Marksist aydın descensinin etkilenmesinin yanısırla- ması. Bunlar arasında aşılması etkiler de var. Bugün artık benim için tüm önemini yitirmiş, aşılması güçlikler de -örneğin filozof Nietzsche gibi- yaşışımın belli bir döneminde üzer- verdim etkilerde bulunduğuna için yer verdim."

Yüksel Arslan yapıışını resim- kendisinin de ressam olarak nitelendi- rimine göre bulmuyor. (Bu nedenle ben de bu yazıyı yazarken resim ve ressam kelimelerini kullanmaktan kaç- ınıyorum.)

Fransa'da yaşayan sanatçılarımızdan Yüksel Arslan

nyorum.) "Benim yapıtım, resimle edebiyat arası, resimle şiir arası bir sanattır." diyor. "Bir çeşit düşünür gibim, bir çeşit şair-desencil gibim çalışıyorum. Benim boş bir beyaz tuval karşısına geçerek o güne kadar hiç yaratmamış yapıtım gibim bir kaygı- yom."

Boyalarnı da bizzat kendisi yapıyor bu yüzden. Buidiğimi yağlıboya veya diğer boyalar kullanmıyor. Bazı eski Hı- taplılarda minyatürçülerin ve ilk çağ sanatçıların boya reçetelerini bulmuş. Onları yapıtı gibi, yumurtası sarıms, bal toprak kırmızı yağıyla, doğal maddeler- le bir çeşit karışımıyla boyalarını oluştuyor. Bunlarla boyadığı kağıtlar- ın üzerine gene doğadan topladığı renk- li taşları sürtürerek desenlerini çizir- yor ve renklendirir.

"Paris'te davet üzerine geldim"

Yüksel Arslan 1980'tan beri Paris'te yaşıyor. Bir sanatçı göçmeni. Paris uzun yıllardan beri dünyanın her yerinden ve bu arada Türkiye'den gelen sanatçı- ların toplandığı bir şehir. Bir gelenek olmuştur nezdese bu. Sanat tarihi kitap- larına Fransız sanatçısı olarak geçen birçok ünlü sanatçının yabancı asıllı ol- duğu çok bilinen birşey.

"Ben davet üzerine geldim." diyor Yüksel Arslan. "Ama zaten benim res- sam başladığım 1955 yıllarında her- genç sanatçının bulunduğu sanat mer- kezi Paris'iydi."

Yüksel Arslan'ın 1936-60 yılları arası- nda Türkiye'de açtığı ilk sergiler büyük

bir ilgi uyandırmıştı. Bu arada bazı eser- lerini o yıllarda Fransa'da gerçekleştir- ti sanat akamının ünlü öncüsü Andre Bre- ton'a göstermiş. Çok ilgisi çekmiş. Böylece 1959 yılında Yüksel Arslan, Breton'dan "Ulaştırarak Gerçeküstü- cüleri Resim Sergisi" ne katılmak üzere bir davet alıyor. Geri katıldığı de iki esere- nin satışı olan Amerika'da bir resim kol- leksiyoncusu bunları Paris'te bir sanat galerisi sahibine gösteriyor. Bu kez bir davetiye mektubu da galeri sahibinden geliyor.

"Böylece geldim. Sonra yapıtım işler çeşitli çevrelere yankolar uyan- dırdı. Avrupa'm birçok şehirlerinde sergilerim açıldı. Giderlek bir yabancı ile evlendim. Sonuçta burada yaşa- mak ve çalışmak doğal bir süreç oldu."

"Ülkemle her zaman sıkı bağları içindeyim"

"Ama Türkiye'den kopmam hiçbir şekilde sözünümü değil. Orada olup bitenleri çok yakından izliyorum. "Kapital" serisinden sonra yapıtım "Kapitalın Güncelleştirilmesi" serisi- inden en büyük ağırlığı Türkiye'de olup bitenleri ve onlara karşı tepki oluştuyorum. Şimdi, "Etkiler" serisi- den sonra yeni başladığım bir seriye çocukluğumu ve gençliğimi geçti- gi Eyyup semtini ele alarak başladım. Bu seri giderlek Türk folk ve sanatçı- larının etkilerinin yansıtılmasına dö- nüyor..."

Yüksel Arslan'ın kaleminde Brecht: Karl Marks, Charlie Chaplin

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK ...

DEDİLER Kİ...

"Vatandaşın şikayetine kulak asmamak lazımdır" ANAP Ela-
zığ milletvekili Mehmet Öz-
demir

"Londra'nın meşhur Eton
Kolejinde halen falaka var.
Benim 'cop'um, hem Demok-
les'in, hem de demokrasinin
kalıdır" Ezzurur Kızılay
Yurdu Müdürü, dayakçı Mili-
tari Turgut Can

"Raşan Ecevit'in eşine des-
tek olmaya istediği muhakkak.
Ama belki biraz yenisi ve do-
nuzu arayalım!" Başba-
kan Turgut Özal'ın eşi Semra
Özal

"David bey sık sık bana hay-
ran olduğunu özellikle gözle-
rime bakıldığında içinden tufan
olduğunu söylüyor, bu da be-
nim çok hoşuma gidiyor." Ses
sanatçısı Emel Sayın

"Basında bazı işadamlarımı-
zın gazinoya gidip kadınlara
eğilenler resimleri çıkıyor.
Ben bankacı olsam, onlara ke-
sinlikle para vermem. Çünkü,
sizin verdiğiniz paraları bir
kısmı buralarda yenir." Sana-
yi ve Ticaret Bakanı Cahit
Aral

"Hz. İsa da müslümandır" TV
sunucusu Cenk Koray

Yorumsuz

Acı kahve-tatlı soğan
(6 yılda nereden nereye)

Cinsi	Ocak 1980 TL	Ocak 1986 TL	Artış Yüzde
Kahve (çekilmiş/Kg).....	100	8000	7900
Tren (banlıyo).....	2.50	70	2700
Nebati yağ (Kg).....	72	1700	2261
İETT otobüs.....	5	100	1900
Vapur.....	90	1700	1700
Gazete.....	80	1500	1500
Telefon.....	2.50	40	1500
Mercimek (Kg).....	400	600	1400
Sinema.....	35	500	1328
Toz peker (Kg).....	18	230	1177
Çay (Kamelya/Kg).....	110	1400	1172
Benzin (normal).....	22.5	280	1144
Kurufasulye (Dermeson/Kg).....	65	650	900
Elektirik (15 kw).....	39	386	889
Yoğurt (Tikveşli/Kg).....	45	440	877
Süt (Pimar/Lt).....	40	340	750
Pirinç (Baldo/Kg).....	44	360	718
Nohut (Kg).....	50	400	700
Bezazpeynir (Kg).....	170	1300	664
Sığır eti (Kg).....	235	1700	623
Rak (büyük).....	250	1800	620
Koyun eti(kemiksiz/Kg).....	250	1650	560
Makarna (Kg).....	25	155	520
Sigara (Maltepe).....	35	210	500
Yumurta (tane).....	35	155	483
Billur Tuz (Kg).....	30	160	433
Zeytinyağı (Kg).....	180	900	400
Patates (Kg).....	20	100	400
Soğan (Kg).....	22	85	286

Not: Tablo THA ve AA'nın rakamlarına göre hazırlandı. İhra-
cat, ithalat gibi rakamlar, 1979 sonuna ait.

3 bin kişiye bir yatak

Anadolu'da 30 bin nüfuslu bir kasaba Pervari. Her yıl
salgın hastalıkların sık sık ortaya çıktığı, küçük çocuk-
ların bu hastalıklardan kırıldığı çileli kasabalardan biri.
Bu kasabada 10 yataklı bir küçük sağlık merkezi ile 1
doktor, 5 hemşire ve 3 ebe halkın derdine ilaç oluyor.
Yani 3 bin kişiye bir yatak, 30 bin kişiye bir doktor
düşüyor, röntgen, oksijen tüpü gibi pek çok tıbbi malzeme
olmadığı gibi, eczacı ve diş tabibi işlevini de aynı per-
sonel görüyor. Çevre köylerde ise ne doktor, ne ebe, ne
de hemşire var.

“Eti benim, kemiği benim” mi?

Tozkoparan Endüstri
Meslek Lisesi öğretmeni
Remzi Başkurt, öğrencisi
Osman Aykut'un dalağını
dörek patlatmak suçuyla
tutuklanmış. “Çok üzgün-
üm, o kadar hızlı vurduğum
farkına varamadım”
diye savunma yapan Baş-
kurt, öğrencileri odasında
yakaladığını ve sinirlendi-
ğini söylüyor. Osman'ı si-
nirli(!) öğretmenin elinden
diğer öğretmenler zor kur-
tarmışlar. Bu haber son yıl-
larda ayyuka çıkan dayak
olaylarının son örneği.
Bundan kısa bir süre önce
de bir beden eğitimi öğre-
tmenin istiklal Marşını iyi
söyleyemedikleri ve zorla
uygulamaya çalıştığı askeri
beden hareketlerini başa-
ramadıkları için öğrencile-
rini sopa ile kan çıkarınca
ya kadar dövdüğünü ve öğre-
tmenin bu dayakçı disiplin-
ini bir gereği olarak savun-
duğunu okumuştuk gazete-
lerde.

Bu örnekleri çoğaltmak
öğretmen dayakçı ile sağır,
kör olan, bunalmış giren ço-
cukları bulup çıkarmak
mümkün. Dayak artık okul-
larımızda olağan bir olay
haline gelmiştir.

Aslında toplumumuzda
hâlâ yaşayan bir yanıyla in-
sana sevimli bile gelebilen,

10 KANAMAK İZLİYİYOR
Aldığı dayak yarattığı sırada ağrı almak için öğre-
tmenin odasına giren Osman Aykut, Remzi
Başkurt'un "Ben size izletme olamam
çünkü dedim mi?" diyerek yumruklaması üzeri-
ne kendini yerde buldu. 10 kanama geçiren Os-
man Aykut ameliyata alındı.

Öğretmen Remzi Başkurt'un odasını
izinsiz girdi diye döve döve hastanelik
ettirdi meslek lisesi öğrencisi
Osman Aykut'un dalağı alındı

İhsan DEMİR
Çok adı: Hastaneye
ameliyat edilen Os-
man Aykut'un duru-
muna kritik olduğunu
belirten doktorlar, “Mide-
sine paspası ile yum-
ruklar sonucu, öğrenci-
nin dalağı parçalanmış
ve kanlı zarı yırtılmış.
Her an kanama girebi-
lir” diye konuştular.

Talimatlı öğrenci Os-
man Aykut ameli-
yata alındı. Tozkoparan
Endüstri Meslek Li-
sesi atlaya öğretmeni
Remzi Başkurt gözaltı-
na alındı. Öğrenciler
“Remzi hoca dayak at-
may çok severdi ama
bizler her şeyi” dediler.

Osman Aykut'un da-
yakları sonra derde
devam ettirdi, ancak bir
süre sonra kan kusma-
ya başladığı bildirildi.
Fenilazolin öğrenci an-
cak iki saat sonra hasta-
neye kaldırıldı.

Haber 4 Sayfada

Gazeteye alındı
Osman Aykut'u yumruklarıyla hastanelik eden
Öğretmen Remzi Başkurt Tozkoparan Karakolu'na
götürülerek ifadesi alındı. Öğrencisini dövüp
göme kabul eden atlaya öğretmeni “Hayret le-
kader sen vurmamıştın” dedi.

bir yanı ile ise tüyler ürper-
tici bir mantığı yansıtan bir
söz vardır. Büyükelimiz
minicik çocukları ilkökula
başlarken öğretmene, “Eti
senin kemiği benim” derler.
Çoğu zaman halkımızın öğre-
tmene sevgi, saygı ve gü-
venini yansıtan bu söz üstü

hiç de kapalı olmayan bir bi-
çimde “çocuğumun kemik-
lerini kırmadın dövöltilir-
sin” anlamına da geliyor. Bu
söz bize Osmanlı medrese
eğitim sisteminin kötü bir
kalıntısı. O dönemde Os-
manlı despotizminin okul-
lara yansması falakaydı.

Ufak çocuklar, sınıf arka-
daşlarının gözü önünde ye-
re yatırılır, koca sanki hoca
tarafından acımasızca
ayaklarına vurulurdu. Bu
cağdışı adet Cumhuriyet
döneminde yavaş yavaş or-
tadan kalktı. Dayak yasak-
lanarak çağdaş eğitim sis-
temi yaygınlaştırmaya ça-
şıldı. Gerçi çoğumuz ilk
öğrenim yıllarımızda canı-
mız kadar sevdiğimiz öğre-
tmenlerimizden ufak teke-
de olsa dayaklar yedik ama,
son 30-40 sene, cinnet
olayları dışında, öğretmen
dayakçı ile sakat kalan, yara-
lanan öğrenci olaylarına
pek rastlamadık.

Oysa bugün dayak ilk-

Parlak bir fikir!

Çanakakale Ayvackı
Kaymakam Ali Dülger bir
basın toplantısı düzenle-
yerek yüksek fikirlerini be-
yirleyiş ve demiş ki, “Do-
ğum yapan memurlar gö-
revlerinde yararlı olama-
yacakları için istifa etme-
lidirler.” Böylece de işsiz

Ayvackı Kaymakamı'ndan
“Doğum yapan kadın
memur istifa etsin.”
A YVACKI, Çanakakale
Kaymakamı Ali Dülger, bir
basın toplantısı düzenle-
yerek yüksek fikirlerini be-
yirleyiş ve demiş ki, “Do-
ğum yapan memurlar gö-
revlerinde yararlı olama-
yacakları için istifa etme-
lidirler.” Böylece de işsiz

göre Türkiye'de 6 milyon
412 bin çalışan kadın var.
Bunun 5 milyonu kırsal
kesimde diğerleri şehirler-
de çalışıyor. Sıfır-altı yaş
arasında çocuk sayısı ise
8 milyon 273 bin. Bu
çocuklardan 2 milyonu bi-
vütlü şehirlerde. Ve yine

"Anamın ak sütü kadar masumum. Ne olursa olsun yaşadığım son bir yılı ve bugünü hakketmedim." Rüyet olayı kahramanı eski bakan İsmail Özdağlar

"Yahu her yerde sen başbakan dündürsün, istediğini yaptırırın lafları. 12 senedir telefon almak için bekliyorum. Sonunda bakana yazdım, hatta ben Asım'ın babasım dedim ama yine de boş" Milli damatın babası İbrahim Ekren

"Biz ANAP'lıyız, ayaymızza bastırıyoruz." Nikah töreni sırasında Ulaştırma Bakanı Veyssel Atsoy

"DYP'de bize üvey evladın da ötesinde her türlü muamele görüldü. Bir dayak yemediğimiz kalmadı." Sade DYP üyesi Mehmet Yazar

"Yaktiye İstanbul'un yolları yapılmıyorsa şikayetler olurdu. Ama şimdi herkes o işleri ve Menderes'i rahmetle anıyor. Gün gelecek Dalan da anılacak." Başbakan Turgut Özal

sonel görüşüyor. Çevre köylerde ise ne doktor, ne ebe, ne de hemşire var.

Pervaniller "sağlık sorunumuza bir an önce çözüm getirilsin" derken, Başbakan Özal aynı günlerde, İstanbul'daki Tarabya Otel'i'nin kral dairesini hizmete açtı. Otelin 10. katı son derece lüks eşyalarla döşenerek böylece vizyona girdi. Özal bu dairenin günlükünün 1,5 milyon olduğunu duyunca "Bu kadar ucuz olur mu? Böylesine bir kral dairesi bu dönemde 1,5 milyona çok ucuz" demiş. Evet Pervari'de 3 bin kişi bir yatak düşerken, Özal'a göre 1,5 milyonluk bir otel dairesi çok ucuz.

● 1 Subat'tan itibaren yürürlükte sayılacak Elektrige habersiz zam

Zamda bile partizanlık

Dünyada petrol fiyatları düşerken, Türkiye'de tersine zamlar sürüyor. Daha önceki zamlarda "Ne yapalım, akaryakıtta zam geldi, otomatik olarak artıyor" diye bahane buluyorlardı. Akaryakıtta zam yok, ama 1 subattan itibaren elektrige zam geldi.

Ancak bu zam kararında ayrıcalık var. TEK'in aldığı bir karar göre, sanayiciler arasında ayrıcalıklı tarife uygulanacak. Ark ocakları ve haddehaneler böylece son elektrik zammından etkilenmiyor. Bu kararda ANAP İznir İl Başkanı olan ve Türkiye'deki 10 kadar haddehaneden en büyüklerinden birinin sahibi olan Atilla Yurtcu'nun etkisi var. Böylece Yurtcu'nun sahibi olduğu İzdaş sağlanan bu ayrıcalıkla ayda 100 milyon liranın üzerinde kazanç çıkacak.

Her yerde sanayicilerle, holdinglere ayrıcalık. Üstelik bir de ANAP yöneticisi sanayici olursanız, zamlardan bile muaf olursunuz. Kimin iktidarı, işte çok açık değil mi?

Caydırıcı mı yoksa sadistler için bir oyuncak mı?

ABD'nin Santa Clara kentinde "Triton Art Museum" da açılan bir sergiden söz ediyor bir gazete. Serginin özellikle bir bölümü büyük bir ilgiyle izleniyormuş. Bu ilgi gekici bölüm ise ABD'de idam cezasının infaz edildiği elektrikli sandalye ve üzerindeki mankenin sergilendiği bölümmüş. Buraya kadar haberin ilginç bir yanı yok

yağacaları için istifa etme iddialarını..." Böylece de işsiz dolanış kuşaklara da iş olanağı doğacaktır! Fikir çok parlak doğrusu. Kaymakımız kendi olanaklarıyla işsizliğe de kestirmeden çözüm bulmuş oluyor. Eh, adam pek de haksız sayılmaz doğrusu. Çalışan kadrlarımızın, hele bir de çocuk sahibiyeler, durumları hiç de içaçici değil gerçekten. Akilları evde, komşuda, sokakta ya da ehliyetsiz ellerde bıraktıkları çocuklarındayken pek de verimli çalışmaları beklenemez onlardan herhalde. Ama bu kaymakam beye sormalı hemen, "Çocuk doğurdular diye isten

atmaya çalıştığın, istifa ya zorladığın anaların derdine deva olmayı düşündün mü hiç? Acaba sizin oralarda anaların iç rahatıyla çocuklarını bırakabilecekleri kaç tane kreş ya da çocuk yuvası var?"

Cevabını hemen biz verelim. Resmi açıklamalara

Reagan'ın ülkesinden iki seçme

Çöp çöpü nerde bulur?

Son günlerde Libya ABD'nin saldırı odaklarından biri haline geldi. Terörizme karşıyız diye devlet terörizminin almasını sergileyen ABD yönetiminin bu politikası anlaşılan Amerikan halkının çoğunluğundan pek destek görmüyor. Geçenlerde ABD'nin özel radyo istasyonlarından biri, Libya'nın Birleşmiş Milletler temsilcilğine protesto mahiyetinde çöp gönderilmesi için bir çağrı yapmış. Ancak çağrının yapılmasına hemen sonra Meine eyaletindeki radyo istasyonuna içi çöp dolu paketler gelmeye başlamış. Radyo yöneticisi bu çağrıyı Kaddafi'ye duyduğu antipati nedeniyle yaptığını ama çağrının geri teptiğini, şimdi masasının üstünün ve istasyonun birçok bölümünün içinde izmirtiler, kullanılmış kağıtlar ve pislikler bulunan zarf ve paketlerle dolduğunu açıklamış. Buna karşılık Libya BM temsilcilğine bugüne kadar birkaç küçük çöp paketi gelmiş.

Dünya böyle işte, çöp çöpü nerde bulur?..

bizim için. Ancak yazının gerisini okuduğumuzda taylorimiz ürperdi gerçekten. Çünkü bu ölüm aracı sadece sergilenmekle kalmıyor. Elektrikli iskemle-ye para atıp çalıştığında, tıpkı gerçemiş gibi, üzerindeki mahkum elbiseleri bulunan manken can çekisi titremeye başlıyor ve belli bir süre sonra ölüyor. Sergi ABD'de idam cezasına karşı olanlar tarafından sürekli eleştirilrken bazı yetkililer şü görüşü ileri

sürmüşler: "Bu bir sanat eseridir. İdam cezalarının daha olanları korkutacak ve onların da idamlara karşı çıkmasını sağlayacaktır." Biz bu insanlık dışı aracın caydırıcı olup olmadığını bilmiyoruz ama hangi işe yaradığını oldukça iyi açıkladığından aktarıyoruz. "Bu muhteşem sanat eseri (!) sadist ruhlu kişiler için ceplerindeki bozuklukları harcadıkları etikli bir oyuncak oldu..."

çukardın 2 milyonu büyük şehirlere. Ne yine Türkiye'de şu anda resmi, özel ve tüzel kuruluşlara ait 375 kreş bulunuyor. Bu kreşlerden Sağlık Bakanlığına ait olan 30'undan ancak 3795 çocuk yararlanabiliyor.

Evlet, pek sayın kaymakam bey, temsilcisi olduğun hükümet, paralarımızı silahlanmaya harcayacağına, işverenlere peşkeş çekeceğine halk yararına kullansaydı, fabrikalara, hastanelere, okullara, kreşlere yatsaydı memlekette ne işsiz kalırdı ne de akli çoğunda olduğundan düşük verimle çalışan kadın memur...

Maaş yerine şeker

Özal'ın uyguladığı ekonomi politikası bilindiği gibi hep "İhracat patlaması"na bağlı. Ha patladı, ha patlıyoruz diye teşvik primi, vergi iadesi adıyla paralar aktı holdingle. Yine böyle paraların aktığı şirketlerden biri de Eskişehir'deki Cici Çikolata ve Şekerleme Fabrikası ile Suntasın Yonga Levha Fabrikası. Bu şirketler aslında ihracatı patlatmışlar ama her nedense bankaya olan borçlarını ödemedikleri için ipotekli mallara haciz gelmiş.

Sonuçta olan yine işçilere olmuş. Cici fabrikasında çalışan 463 işçiden bir bölümü işten çıkarılmış, diğer fabrikadaki 103 işçiye izin verilmiş. Patron işten çıkarılma kalmamış, maaş yerine de işçilerin eline şeker, çikolata tutuşturmuş. 21 yaşındaki işten çıkarılan Gönel Çelebi "İşten çıkarılarken 1,5 aylık çalışmam karşılığı olan 41 bin lira yerine 36 poşet halinde 2 kilo masafir şekerleyle 180 adet kros çikolata verildi. Beş krosdeşiz. Babam 2 yıl önce vefat etti. Bize para lazım. Bu şekerle mi altı verişe çıkacağım" diyor.

Oysa bugün dayak ilk okuldan, üniversiteye kadar her düzeyde yayılmış durumda. Özellikle 12 Eylül'den sonra ülkemizin hızla içine çekildiği yozlaşma, cürüme ortamında okullarda dayak ciddi bir tehlike. Öğrenim olanakları her yolla sınırlanan, anlamsız, çağdışı bilgilerle donanmış ders kitaplarını hatmetmeye zorlanan, intiharlara sürüklenen, kişiliği birer kopya gibi yetiştirilen gençlerimizi okullarda bir de öğretmen dayığı tehdit ediyor. Evet Osmanlı despotizminin okullardaki yansımaları falakaydı, 12 Eylül rejimininki ise hastanelik edinceye kadar dayak...

Patronun ifadesine göre ciroları 5 milyara yaklaştı. 1 milyon 520 bin dolarlık ihracat yapılmış. Ama işçilerle ücretlerini ödemeye gelince paraları bitirmiş. Ne yapсын zavallılar, ağızları tatlınsın diye işçilere de para yerine çikolata şeker vermişler. Duyunlar da ekonomide aynı ödeme devrine döndük sanacaklar.